

Raport o stanie miasta rok 2004

GDAŃSK
morze możliwości

RAPORT O STANIE MIASTA

rok 2004

Urząd Miejski w Gdańsku
Gdańsk 2005

Urząd Miejski w Gdańsku 2005
© Copyright by Urząd Miejski w Gdańsku

Opracowanie:

Wydział Polityki Gospodarczej

Katarzyna Drozd-Wiśniewska

Magdalena Gielo-Politewicz

Remigiusz Kitliński

Aniela Łońska-Kękuś

pod kierownictwem Krzysztofa Szczepaniaka

przy współpracy wydziałów i jednostek Urzędu Miejskiego w Gdańsku

Zdjęcia:

Archiwum Wydziału Promocji Miasta

Błażej Kucharski

Katarzyna Drozd-Wiśniewska

Remigiusz Kitliński

Lech Makara

Skład i przygotowanie do druku:

Krzysztof Awieruszko

Druk:

Przedsiębiorstwo Prywatne

„WIB” Piotr Winczewski

Gdańsk, ul. Sobieskiego 14

ISSN 1642-7726

Szanowni Państwo,

Mają Państwo przed sobą najnowszy Raport o stanie miasta za rok 2004, to już siódma edycja tego opracowania. Zawarto w nim informacje o działaniach władz miasta, wpływających na obecne oblicze Gdańska. Zakres czasowy raportu z założenia dotyczy jednego roku, ale wiele zjawisk zachodzących w życiu społecznym i gospodarczym miasta przedstawiono w szerszym przedziale czasowym, pokazując dynamikę zmian i tendencje rozwojowe. Zakres raportu obejmuje między innymi problematykę: demografii, finansów publicznych, infrastruktury, komunikacji, mieszkalnictwa, szkolnictwa, kultury, ochrony zdrowia i środowiska naturalnego.

Mieszkańcy Gdańska w 2004 r. byli świadkami dynamicznych zmian, wchodzenia w życie nowych projektów i realizowania kolejnych inwestycji. Już po raz drugi z rzędu budżet Gdańska zamknął się nadwyżką, która wyniosła blisko 148 mln zł. Tak istotne zwiększenie dochodów miasta ponad wydatki wynikało przede wszystkim z otrzymania kolejnych rat za sprzedaż udziałów w spółce GPEC. W wyniku zmian wprowadzonych do ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wszystkie duże miasta w Polsce zanotowały wzrost dochodów, ale w Gdańsku wzrost ten był największy. Racjonalna gospodarka finansami umożliwiła zmniejszenie zadłużenia miasta, co zwiększyło możliwości partycypowania w kosztach projektów, które zostały przedłożone do finansowania ze środków unijnych. W 2004 r., ze środków własnych, zostało zrealizowanych kilka inwestycji istotnych dla mieszkańców Gdańska. Dokończono modernizację ulicy Słowackiego, poszerzono leśny odcinek ulicy Spacerowej. W dzielnicy Zabornia oraz na Wyspie Sobieszewskiej powstała nowa kanalizacja deszczowa i sanitarna, a kolejne zbiorniki retencyjne podniosły stan bezpieczeństwa przeciwpowodziowego miasta. Kontynuowana była budowa gimnazjum w Osowej oraz adaptacja przedszkola w Jasieniu. W Gdańsku doczekaliśmy się rekordowej liczby pozwoleń na budowę w liczbie 2,8 tys., a największą dynamiką wykazały się towarzystwa budownictwa społecznego, deweloperzy oraz inwestorzy indywidualni.

Gdańsk to jeden z największych ośrodków turystycznych w Polsce, a liczne zabytki i możliwość aktywnego wypoczynku nad morzem sprawia, że co roku przyjeżdża tu ponad 800 tys. turystów z kraju i 500 tys. z zagranicy. Otwarcie nieba dla tanich linii lotniczych spowodowało dynamiczny wzrost ruchu lotniczego na wszystkich krajowych i zagranicznych połączeniach w gdańskim porcie lotniczym. Miasto podejmuje działania sprzyjające pozyskiwaniu inwestorów i zapewnieniu im stabilnego klimatu gospodarczego. Na koniec 2004 r. w Gdańsku zarejestrowanych było ponad 58 tys. podmiotów gospodarczych. Bardzo optymistycznie kształtowały się wskaźniki charakteryzujące efektywność firm, a szczególnie istotny był wyraźny wzrost wyniku finansowego brutto.

Jestem przekonany, że przedstawione dane przekonają Państwa, iż nasze miasto staje się bardziej przyjazne zarówno dla swoich mieszkańców, jak również dla turystów i inwestorów. Życzę przyjemnej lektury.

Z poważaniem
T. Adamowicz
Prezydent Miasta Gdańska

SPIS TREŚCI

1. LUDNOŚĆ	9
2. FINANSE MIASTA	15
2.1 Dochody	16
2.2 Wydatki	17
2.3 Nadwyżka, deficyt i obsługa zadłużenia	19
3. INWESTYCJE	23
3.1 Dynamika i struktura wydatków inwestycyjnych	23
3.2 Największe zadania inwestycyjne	24
4. PODMIOTY GOSPODARCZE	29
4.1 Struktura podmiotów gospodarczych w Gdańsku	29
4.2 Finanse przedsiębiorstw	29
4.3 Zatrudnienie i wynagrodzenia	29
4.4 Bezrobocie	30
5. TURYSTYKA I SPORT	33
5.1 Ruch turystyczny	33
5.2 Baza turystyczna	34
5.3 Wydatki miasta na kulturę fizyczną i sport	35
5.4 Atrakcje turystyczne	37
6. TRANSPORT	41
6.1 Połączenia lotnicze	41
6.2 Transport morski	43
6.3 Komunikacja Miejska	44
6.4 Komunikacja samochodowa	46
7. MIESZKALNICTWO	49
7.1 Rozwój budownictwa mieszkaniowego	49
7.2 Komunalny zasób mieszkaniowy	51
7.3 Finanse Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych	52
7.4 Gdańskie Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	54
7.5 Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Motława” Sp. z o.o.	54
8. Gospodarka nieruchomościami	57
8.1 Struktura użytkowania terenów	57
8.2 Zarządzanie nieruchomościami komunalnymi	57
8.3 Działalność Biura Rozwoju Gdańska	58
8.4 Rynek nieruchomości komercyjnych	59
8.5 Ceny nieruchomości w Gdańsku	59
9. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA	65
9.1 Drogi i ścieżki rowerowe	65
9.2 Zielen miejska	66
9.3 Miejski ogród zoologiczny i schronisko dla bezdomnych zwierząt	66
9.4 Wodociągi i kanalizacja	66
9.5 Melioracje, kanalizacja deszczowa i ochrona przeciwpowodziowa	67
9.6 Utylizacja odpadów	67
9.7 Spółki komunalne	68
10. KULTURA	73
10.1 Wydatki na kulturę	73
10.2 Współpraca kulturalna Gdańska i Bremy w 2004 roku	74
10.3 Imprezy i wydarzenia kulturalne w Gdańsku	74
10.4 Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska w Dziedzinie Kultury	77

11. ADMINISTRACJA	81
11.1 Rada Miasta Gdańska	81
11.2 Prezydent Miasta Gdańska	82
11.3 Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego w Gdańsku	82
11.4 Informatyka i komputeryzacja	83
11.5 Obsługa klientów	83
12. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA I PROMOCJA MIASTA	87
12.1 Współpraca zagraniczna	87
12.2 Promocja miasta	88
12.3 Wystawiennictwo	90
13. EDUKACJA	95
13.1 Szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe	95
13.2 Finansowanie oświaty i edukacji	96
13.3 Szkolnictwo wyższe w Gdańsku	97
14. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	109
14.1 Policja	109
14.2 Straż Miejska	111
14.3 Straż Pożarna	111
15. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	115
15.1 Charakterystyka służby zdrowia w Gdańsku	115
15.2 Finansowanie ochrony zdrowia	116
16. OCHRONA ŚRODOWISKA	123
16.1 Osiągnięcia w zakresie ochrony środowiska	123
16.2 Obszary i obiekty chronione na terenie Gdańska	123
16.3 Ochrona powietrza i monitoring natężenia hałasu	124
16.4 Gospodarka wodno-ściekowa	124

Ludność

Rozdział

1

1. LUDNOŚĆ

Liczba mieszkańców Gdańska, która wyniosła w 2004 roku 459,1 tys. osób (o 1900 mniej niż w roku 2003), stanowiła 61% populacji Trójmiasta i 20,9% populacji województwa pomorskiego. Jednocześnie gęstość zaludnienia wyniosła 1752 osoby na 1 km² powierzchni miasta i zmniejszyła się w porównaniu z 2003 r. o 7 osób. Kobiety stanowiły 52,5% (na 100 mężczyzn przypadało 111 kobiet). W roku 2004 do miasta przybyły 4172 osoby (w tym 208 z zagranicy), a wyjechało 4816 osób (w tym za granicę 77). Osób w wieku produkcyjnym, tj. mężczyzn pomiędzy 18 a 64 oraz kobiet pomiędzy 18 a 59 rokiem życia było 66%, w wieku przedprodukcyjnym – 17,1%, a w wieku poprodukcyjnym 16,8% ogółu ludności miasta. Od 2000 r. systematycznie zmniejsza się udział osób w wieku przedprodukcyjnym. W 2004 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 51,5 osoby w wieku nieprodukcyjnym.

W 2004 r. liczba urodzeń wzrosła o 81 w stosunku do 2003 r. i wyniosła 4020. Liczba zgonów wyniosła 4415, co stanowi wzrost o 127 w porównaniu z poprzednim rokiem. W przeliczeniu na 1000 osób zawarto 5 małżeństw, urodziło się 9 dzieci, zmarło 10 osób, a współczynnik przyrostu naturalnego był ujemny i wyniósł minus 0,9.

Tabela 1.1 Ludność Gdańska w przedziałach wiekowych wg płci na 31.12.2004 r.*

Wiek	kobiety		mężczyźni		razem:	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
0- 17	37 794	16	39 649	19	77 443	17
18- 59	148 831	64	138 283	66	287 114	65
60- 64	9 194	4	7 633	4	16 827	4
pow.64	38 355	16	23 777	11	62 132	14
Razem	234 174	100	209 342	100	443 516	100

Opracowanie własne na podstawie ewidencji ludności Gdańska z Wydziału Spraw Obywatelskich.

*Uwaga: stan liczbowy w ewidencji ludności nie uwzględnia bilansów migracyjnych ludności sporządzanych przez GUS.

Przeprowadzane badania statystyczne dotyczące sytuacji podatkowej regionu, pokazują, że Gdańsk bardzo dobrze wypada na tle kraju. Tylko 65% gdańskich podatników (osoby fizyczne) opłaca podatki w pierwszym, najniższym progu. Średnia dla innych polskich miast wynosi ponad 90%. Obrazuje to tabela nr 1.2.

Tabela 1.2 Struktura podatników w przedziałach dochodów.

Przedziały dochodów [zł]	Liczba podatników	Struktura %
do 37 024	158 435	65,4
37 024 - 74 048	56 236	23,21
powyżej 74 048	276 588	11,39
Ogółem	242 259	100

Opracowanie Wydziału Promocji Miasta Gdańska.

Tabela 1.3 Ludność Gdańska w podziale na jednostki pomocnicze w przedziałach wiekowych wg płci na 31.12.2004 r. *

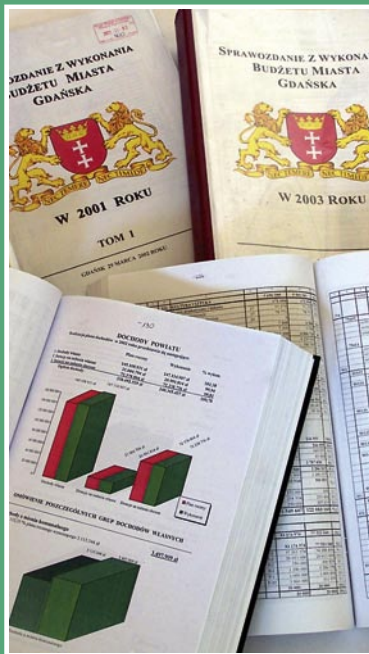
Jednostki podziału		Wiek				
		0-17	18-59	60-64	pow. 64	razem
Aniołki	kobiety	530	2530	85	468	3613
	mężczyźni	585	1971	68	259	2883
	razem	1115	4501	153	727	6496
Brętowo	kobiety	627	2851	110	320	3908
	mężczyźni	653	2649	112	215	3629
	razem	1280	5500	222	535	7537
Brzeźno	kobiety	1234	5026	270	1189	7719
	mężczyźni	1354	4804	238	807	7203
	razem	2588	9830	508	1996	14922
Chełm (z dzielnicą Gd.Południe)	kobiety	5980	20724	505	1567	28776
	mężczyźni	6210	18719	579	1044	26552
	razem	12190	39443	1084	2611	55328
Kokoszki	kobiety	724	1994	62	161	2941
	mężczyźni	751	1998	63	116	2928
	razem	1475	3992	125	277	5869
Krakowiec- Górki Zachodnie	kobiety	196	672	21	174	1063
	mężczyźni	249	699	24	79	1051
	razem	445	1371	45	253	2114
Letnica	kobiety	183	572	26	118	899
	mężczyźni	223	651	20	47	941
	razem	406	1223	46	165	1840
Matarnia	kobiety	698	2040	38	143	2919
	mężczyźni	705	1809	64	100	2678
	razem	1403	3849	102	243	5597
Młyniska	kobiety	332	1231	112	406	2081
	mężczyźni	349	1182	66	275	1872
	razem	681	2413	178	681	3957
Nowy Port	kobiety	1038	4042	151	828	6059
	mężczyźni	1091	3997	125	420	5633
	razem	2129	8039	276	1248	11692
Oliwa	kobiety	1501	6741	440	2368	11050
	mężczyźni	1596	6132	330	1394	9452
	razem	3097	12873	770	3762	20502
Olszynka	kobiety	342	1036	36	262	1676
	mężczyźni	361	1128	52	133	1674
	razem	703	2164	88	395	3350
Orunia-Św. Wojciech-Lipce	kobiety	1637	5255	363	1570	8825
	mężczyźni	1676	5449	275	924	8324
	razem	3313	10704	638	2494	17149
Osowa	kobiety	1174	3670	159	441	5444
	mężczyźni	1260	3405	158	373	5196
	razem	2434	7075	317	814	10640
Piecki- Migowo	kobiety	1684	8484	392	837	11397
	mężczyźni	1597	7644	451	635	10327
	razem	3281	16128	843	1472	21724
Przymorze Małe	kobiety	1100	4611	466	2527	8704
	mężczyźni	1201	4335	250	1697	7483
	razem	2301	8946	716	4224	16187
Przymorze Wielkie	kobiety	2421	9404	1694	3686	17205
	mężczyźni	2455	8130	1103	2950	14638
	razem	4876	17534	2797	6636	31843

Rudniki	kobiety	231	658	15	170	1074
	mężczyźni	216	665	22	97	1000
	razem	447	1323	37	267	2074
Siedlce	kobiety	1330	5225	250	1735	8540
	mężczyźni	1384	4857	191	878	7310
	razem	2714	10082	441	2613	15850
Stogi z Przeróbką	kobiety	1656	5435	400	2015	9506
	mężczyźni	1785	5467	253	1204	8709
	razem	3441	10902	653	3219	18215
Strzyża	kobiety	485	1916	99	897	3397
	mężczyźni	491	1768	90	465	2814
	razem	976	3684	189	1362	6211
Suchanino	kobiety	970	4212	252	777	6211
	mężczyźni	990	3703	317	535	5545
	razem	1960	7915	569	1312	11756
Śródmieście	kobiety	2883	10702	583	4625	18793
	mężczyźni	3008	10341	418	2343	16110
	razem	5891	21043	1001	6968	34903
VII Dwór	kobiety	244	1512	123	611	2490
	mężczyźni	297	1240	58	464	2059
	razem	541	2752	181	1075	4549
Wrzeszcz	kobiety	4675	19332	887	6112	31006
	mężczyźni	5008	18837	751	3251	27847
	razem	9683	38169	1638	9363	58853
Wyspa Sobieszewska	kobiety	317	1165	57	249	1788
	mężczyźni	351	1120	33	143	1647
	razem	668	2285	90	392	3435
Wzgórze Mickiewicza	kobiety	225	873	66	159	1323
	mężczyźni	203	799	49	167	1218
	razem	428	1672	115	326	2541
Zaspa Młyniec	kobiety	982	5349	458	1103	7892
	mężczyźni	1013	4565	495	830	6903
	razem	1995	9914	953	1933	14795
Zaspa Rozstaje	kobiety	995	5231	266	698	7190
	mężczyźni	1023	4683	303	480	6489
	razem	2018	9914	569	1178	13679
Żabianka-Wejhera-Jelit.Tysiąc.	kobiety	1400	6338	808	2139	10685
	mężczyźni	1564	5536	675	1452	9227
	razem	2964	11874	1483	3591	19912

Opracowanie własne na podstawie ewidencji ludności Gdańska.

*Uwaga: stan liczbowy w ewidencji ludności nie uwzględnia bilansów migracyjnych ludności sporządzanych przez GUS.

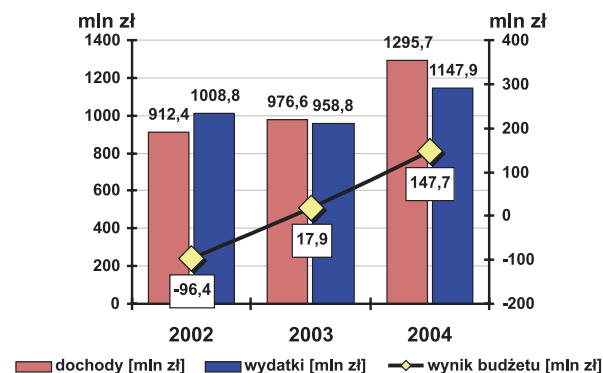
Finanse miasta

2. FINANSE MIASTA

W roku 2004 dochody miasta Gdańska osiągnęły 1 295 664 tys. zł, natomiast wydatki 1 147 937 tys. zł, co oznacza zamknięcie budżetu nadwyżką wysokości 147 727 tys. zł.

Wykres 2.1 Dynamika budżetu miasta Gdańska w latach 2002-2004

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2002, 2003, 2004 r.

Nadwyżka budżetowa wynikała przede wszystkim z wpłynięcia na konto miasta II raty za sprzedaż udziałów w spółce GPEC, w wysokości 137 927 tys. zł.

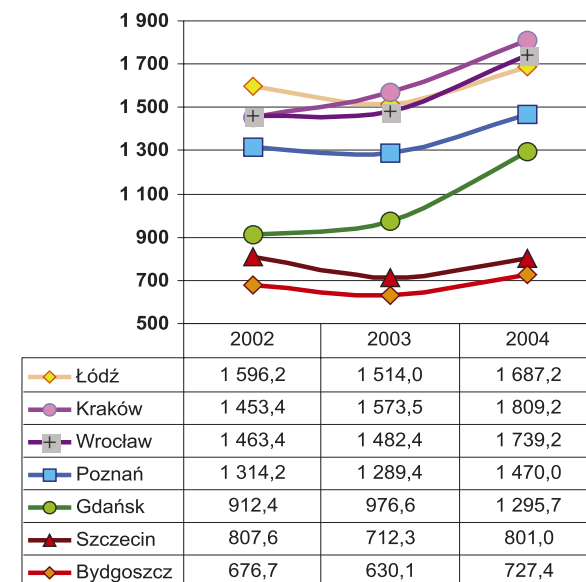
Tabela 2.1 Dynamika budżetu miasta Gdańska w latach 2002-2004 [mln zł]

	2002	2003	2004
dochody [mln zł]	912,4	976,6	1 295,7
dynamika (nominalnie)	95,3%	107,0%	132,7%
dochody w warunkach cenowych roku 2004	951,9	1 010,8	1 295,7
dynamika (realnie)	93,5%	106,2%	128,2%
wydatki [mln zł]	1008,8	958,8	1 147,9
dynamika (nominalnie)	93,7%	95,0%	119,7%
wydatki w warunkach cenowych roku 2004	1 052,5	992,4	1 147,9
dynamika (realnie)	92,0%	94,3%	115,7%
inflacja (w ujęciu średniorocznym)	1,9%	0,8%	3,5%

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2002, 2003, 2004 r.

Wyraźny wzrost dochodów miast na prawach powiatów, który nastąpił w 2004 r., wynikał z przyjęcia dnia 13 listopada 2003 roku nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z przyjętymi zapisami udział powiatów grodzkich w podatku dochodowym od osób fizycznych zwiększył się w 2004 r. z 28,6% do 44,14%, a docelowo ma się zwiększyć do 49,59%. Udział w podatku dochodowym od osób prawnych wzrósł z 5% do 8,11% (w tym 6,71% jako gmina oraz 1,40% jako powiat).

Wykres 2.2 Dochody największych polskich miast – powiatów grodzkich w latach 2002-2004 [mln zł]

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetów miast na prawach powiatów w 2002, 2003, 2004 r. na stronie www.mf.gov.pl

Największą dynamikę dochodów w roku 2004 odnotowano w budżecie Gdańska, jednak wzrost o 32,7% wynikał częściowo z otrzymania II raty za sprzedaż udziałów w spółce GPEC. We Wrocławiu roczny wzrost poziomu dochodów wyniósł 17%, w Bydgoszczy i Krakowie po 15%, w Poznaniu 14%, w Szczecinie 12%, a w Łodzi 11%.

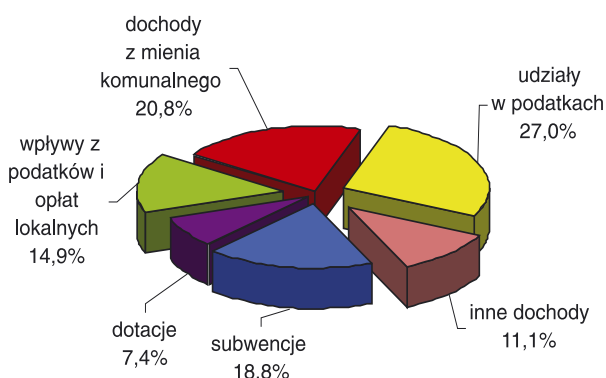
1 Zgodnie z art. 89 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. 03.203.1966), udział gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) zmniejsza się o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i ilorazu liczby mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. do domów pomocy społecznej, według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego, przez liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r., według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. Zgodnie z powyższym, w roku 2004 udział gmin w PIT wyniósł 35,72% i będzie zwiększany aż do wartości docelowej 39,34%. Udział powiatów zostanie zwiększony z 8,42% w roku 2004 do 10,25% w roku 2005.

2 Do dochodów własnych zaliczono wpływy z podatków i opłat lokalnych, dochody z mienia komunalnego, dochody od jednostek i zakładów budżetowych oraz udziały w podatkach państwowych. W niektórych klasyfikacjach, udziałów w podatkach państwowych nie zalicza się do dochodów własnych. W takim ujęciu poziom dochodów własnych Gdańska w roku 2004 wyniósł 46,8% (rok 2003 – 39,1%)

2.1 Dochody

Dochody miasta Gdańska w 2004 r. wyniosły 1 295 664 tys. zł. W porównaniu do 2003 r. nastąpiło zwiększenie dochodów nominalnie o 32,7% a w ujęciu realnym o 28,2%. Część gminna dochodów stanowiła 81,4% (w 2003 r. było to 79,5%), a powiatowa 18,6% (w 2003 r. – 20,5%). W wyniku ustawowego zwiększenia udziałów w podatkach dochodowych, poziom dochodów własnych w budżecie Gdańska wzrósł do 73,8%, przy 62,5% w 2003 r.

Wykres 2.3 Struktura dochodów budżetu miasta Gdańska w roku 2004

Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2004 r.

Tabela 2.2 Struktura dochodów budżetu miasta Gdańska w latach 2002-2004 [mln zł]

DOCHODY	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
dochody własne	516,8	610,5	956,0	156,6%
wpływy z podatków i opłat lokalnych	163,2	180,3	192,6	106,8%
dochody z mienia komunalnego	98,1	160,1	269,7	168,5%
udziały w podatkach	210,8	229,0	349,8	152,8%
inne dochody	44,7	41,2	143,9	349,3%
transfer z budżetu państwa	395,6	366,1	339,7	92,8%
subwencje	256,0	279,9	243,3	86,9%
dotacje	139,6	86,2	96,4	111,8%
dochody ogółem	912,4	976,6	1 295,7	132,7%

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2002, 2003, 2004 r.

Wpływy z podatków i opłat lokalnych

W 2004 r. wpływy z podatków i opłat lokalnych wyniosły 192 579 tys. zł, co stanowiło wzrost o 6,8% w porównaniu z 2003 r. Udział podatków i opłat lokalnych w ogólnej kwocie dochodów Gdańska wyniósł 14,9%.

Tabela 2.3 Struktura wpływów z podatków i opat lokalnych miasta Gdańska w latach 2002-2004 [tys. zł]

Rodzaj podatku lub opłaty	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
podatek od nieruchomości	154 579	171 443	183 841	107,2%
podatek od środków transportowych	6 143	6 201	6 087	98,2%
opłata targowa	956	1 215	1 220	100,4%
podatek rolny	440	466	505	108,4%
opłata miejscowa	476	548	448	81,8%
podatek od posiadania psów	190	194	180	92,8%
opłata admin. za czynności urzędowe	69	76	104	136,8%
podatek leśny	28	41	39	95,1%
ogółem	163 152	180 309	192 579	106,8%

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2002, 2003, 2004 r.

Zaległości z podatków zniesionych wyniosły 154 tys. zł. Udział podatku od nieruchomości w grupie podatków i opłat lokalnych wyniósł 95%.

Dochody z mienia komunalnego

Osiągnięte w 2004 roku dochody z mienia komunalnego wyniosły 269 688 tys. zł, co stanowiło 20,8% dochodów miasta ogółem. W porównaniu z 2003 r. odnotowano wzrost wpływów o 68,5% – głównie za sprawą otrzymania drugiej raty ze sprzedaży udziałów w spółce GPEC.

Tabela 2.4 Podstawowe grupy dochodów z mienia komunalnego w latach 2002-2004 [tys. zł]

Dochody z mienia komunalnego	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
dywidendy i kwoty ze zbycia praw majątkowych	3 080	48 461	140 630	290,2%
w tym: raty za sprzedaż udziałów w spółce GPEC	0	44 921	137 927	307,0%
najem i dzierżawa składników majątkowych	38 926	46 352	55 314	119,3%
w tym: kwota wynikająca z kontraktu z SNG S.A.	27 950	33 949	40 235	118,5%
sprzedaż składników majątkowych	34 582	41 477	51 261	123,6%
w tym: sprzedaż działek	9 396	14 885	28 941	194,4%
sprzedaż lokali	25 049	26 409	21 964	83,2%
zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości	17 657	18 734	20 051	107,0%
ogółem	98 136	160 067	269 688	168,5%

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2002, 2003, 2004 r.

Udziały w podatkach

Z tytułu udziałów w podatkach państwowych do gdańskiego budżetu wpłynęło w 2004 r. 229 028 tys. zł, czyli o 52,7% więcej niż rok wcześniej. Udział tej kwoty w dochodach miasta wyniósł 27,0%. Wyraźny wzrost wpływów z tytułu udziałów w podatkach państwowych wynika z zapisów uchwalonej 13 listopada 2003 r. nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Samorządom przekazano do realizacji dodatkowe zadania, zwiększając jednocześnie wysokość udziałów w podatkach.

Tabela 2.5 Udziały miasta Gdańska w podatkach państwowych w latach 2002-2004 [tys. zł]

Rodzaj podatku	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
dochodowy od osób fizycznych	161 722	172 467	269 252	156,1%
dochodowy od osób prawnych	18 569	20 177	44 065	218,4%
od czynności cywilnoprawnych	15 537	22 437	19 893	88,7%
opłata skarbową	7 256	7 623	9 836	129,0%
od spadków i darowizn	3 939	3 410	4 264	125,0%
karta podatkowa	3 786	2 915	2 460	84,4%
ogółem	210 809	229 028	349 770	152,7%

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2002, 2003, 2004 r.

Inne dochody własne

Pozostała część dochodów własnych Gdańska wyniosła 143 872 tys. zł, co stanowiło 11,1% dochodów ogółem. W grupie tej można było wyróżnić następujące tytuły wpływów: dochody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej – 73 888 tys. zł, dochody od jednostek i zakładów budżetowych – 18 209 tys. zł, odsetki – 14 691 tys. zł, opłata komunikacyjna – 10 335 tys. zł, zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – 6 203 tys. zł.

Subwencje

Gdańsk w 2004 r. otrzymał subwencję w wysokości 243 316 tys. zł, czyli o 13,1% mniej niż w 2003 r. Kwota ta stanowiła 18,8% dochodów miasta. W wyniku zmian legislacyjnych zlikwidowano część drogową, wyrównawczą i podstawową subwencji, a część rekompensująca została ograniczona do 62 tys. zł. Pozostawiono część oświatową w wysokości 236 596 tys. zł, powiększoną o tzw. uzupełnienie w kwocie 6 658 tys. zł. Sfinansowanie wydatków edukacyjno-oświatowych, w tym pensji dla nauczycieli, wymagało przeznaczenia

na ten cel kwoty o ponad 200 mln zł większej niż otrzymana subwencja oświatowa. Oznacza to, że do każdej złotówki otrzymanej na edukację z budżetu państwa, miasto dokładało z własnych środków prawie drugie tyle, tj. około 0,85 zł.

Dotacje

Kwota dotacji przekazanych dla Gdańska z budżetu centralnego wyniosła 96 438 tys. zł i była o 11,8% większa niż w 2003 r. Udział dotacji w dochodach miasta stanowił 7,4%. Dotacja na realizację zadań własnych została przyznana w kwocie 24 109 tys. zł, a na realizację zadań zleconych 72 329 tys. zł.

2.2 Wydatki

Wydatki budżetu Gdańska w 2004 r. wyniosły 1 147 937 tys. zł, co stanowi 2 490 zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W porównaniu do 2003 r. wydatki wzrosły nominalnie o 19,7% i realnie o 15,7%. Udział części gminnej wydatków stanowił 73,9% (rok 2003 – 74,7%), a części powiatowej 26,1% (rok 2003 – 25,3%).

Tabela 2.6 Dynamika wydatków miasta Gdańska w latach 2002-2004 [mln zł]

WYDATKI	2002	2003	2004
bieżące	856,0	824,8	1006,4
udział w wydatkach ogółem	84,9%	86,0%	87,7%
dynamika (nominalnie)	101,4%	96,4%	122,0%
wydatki bieżące w warunkach cenowych roku 2004	893,0	853,7	1006,4
dynamika (realnie)	99,6%	95,6%	117,9%
inwestycyjne (majątkowe)	152,8	134,0	141,5
udział w wydatkach ogółem	15,1%	14,0%	12,3%
dynamika (nominalnie)	65,8%	88,7%	105,6%
wydatki inwestycyjne w warunkach cenowych roku 2004	159,4	138,7	141,5
dynamika (realnie)	64,5%	87,0%	102,0%
OGÓŁEM	1008,8	958,8	1147,9

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2002, 2003, 2004 r.

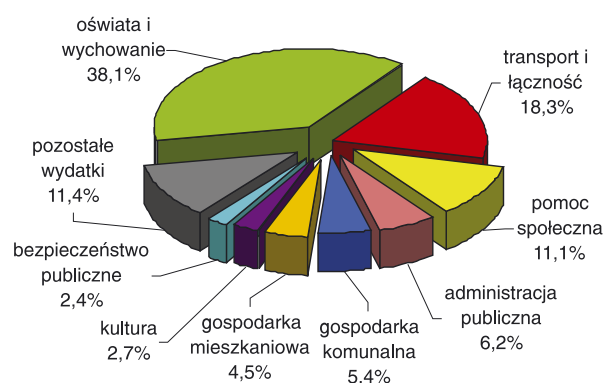
Wzrost wydatków bieżących o 22,0% w 2004 r. spowodowany był wejściem w życie nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która zwiększyła dochody samorządów, ale również przypisała im nowe zadania własne.

Tabela 2.7 Struktura wydatków budżetu miasta Gdańska wg działów klasyfikacji budżetowej w latach 2002-2004 [w mln zł]

WYDATKI (wg działów klasyfikacji budżetowej)	2002	2003	2004			
			ogółem		w tym inwestycyjne	
			mln zł	%	mln zł	%
oświata i wychowanie wraz z edukacyjną opieką wychowawczą	384,9	402,8	436,7	38,1%	15,2	3,5%
transport i łączność	123,1	111,4	209,9	18,3%	41,8	19,9%
pomoc i opieka społeczna	94,5	97,6	127,9	11,1%	1,1	0,9%
administracja publiczna oraz urzędy organów władzy państwowej	66,9	67,9	71,4	6,2%	1,6	2,2%
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	68,8	57,9	61,8	5,4%	28,4	46,0%
gospodarka mieszkaniowa oraz zaopatrywanie w energię elektr., gaz i wodę	55,6	67,8	51,2	4,5%	17,9	35,0%
rolnictwo i łowiectwo	39,1	31,3	34,2	3,0%	16,6	48,5%
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	27,4	26,9	31,1	2,7%	1,0	3,2%
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	78,6	24,7	27,0	2,4%	4,0	14,8%
obsługa długu publicznego	26,7	27,7	21,2	1,8%	-	-
kultura fizyczna, sport i turystyka	6,9	8,6	18,5	1,6%	12,0	64,9%
działalność usługowa	14,8	14,6	17,1	1,5%	0,5	2,9%
ochrona zdrowia	13,1	10,9	16,1	1,4%	0,7	4,3%
ogrody botaniczne i zoologiczne oraz obszary i obiekty chronionej przyrody	7,4	7,5	8,8	0,8%	0,5	5,7%
inne wydatki	1,0	1,2	15,0	1,3%	0,2	1,3%
razem	1008,8	958,8	1147,9	100%	141,5	12,3%

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2002, 2003, 2004 r.

Wykres 2.4 Struktura wydatków budżetu miasta Gdańska w roku 2004

Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2004 r.

Oświata, edukacja i wychowanie

W 2004 r. na oświatę i wychowanie wydatkowano 436 722 tys. zł. Kwota ta była o 8,4% większa niż w 2003 r., a jej udział w wydatkach budżetowych zmniejszył się do 38,1%. Struktura najważniejszych wydatków w tym dziale przedstawiała się następująco: szkoły podstawowe – 134 723 tys. zł, gimnazja – 76 894 tys. zł, licea – 63 574 tys. zł, szkoły zawodowe – 58 416 tys. zł, przedszkola – 52 863 tys. zł, świetlice szkolne – 12 875 tys. zł.

W 2004 r. różnica pomiędzy subwencją oświatową, a faktycznymi wydatkami na oświatę i wychowanie wyniosła 200 mln zł. Kwotę tą miasto musiało uzupełnić z własnych dochodów.

Transport i łączność (drogownictwo i komunikacja zbiorowa)

Na drogownictwo i komunikację zbiorową przeznaczono 209 949 tys. zł. Kwota ta była o 88,5% większa niż w 2003 r., a jej udział w wydatkach ogółem stanowił 18,3%. Środki finansowe w tym dziale zostały wydatkowane w następujący sposób: lokalny transport zbiorowy – 140 342 tys. zł, drogi publiczne powiatowe – 52 638 tys. zł, drogi publiczne gminne – 16 969 tys. zł.

Pomoc i opieka społeczna

Wydatki miasta na pomoc społeczną w 2004 r. wyniosły 127 920 tys. zł. Kwota ta była o 31,1% wyższa niż w roku 2003, a jej udział w wydatkach budżetowych wyniósł 11,1%. Struktura wydatków na opiekę społeczną przedstawiała się następująco: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – 96 397 tys. zł, dodatki mieszkaniowe – 19 517 tys. zł, żłobki – 6 431 tys. zł, Powiatowy Urząd Pracy – 3 749 tys. zł.

Administracja publiczna

W 2004 r. na administrację publiczną wydano 71 412 tys. zł, co stanowiło 6,2% ogółu wydatków. W porównaniu z 2003 r. kwota ta uległa zwiększeniu o 6,3%.

Należy podkreślić, że ze względu na wysoką wartość zobowiązań walutowych, miasto w sposób ciągły monitoruje kursy walut. Prezentowany powyżej średnioważony koszt kredytów uwzględnia również zmiany tych kursów.

2.3 Nadwyżka, deficyt i obsługa zadłużenia

W roku 2004, po raz drugi z rzędu, budżet miasta zamknął się nadwyżką, która wyniosła 147 727 tys. zł. W części gminnej budżetu nadwyżka wyniosła 206 509 tys. zł, natomiast w części powiatowej zanotowano deficyt w wysokości 58 782 tys. zł.

Tabela 2.8 Struktura budżetu miasta Gdańska w roku 2004 [tys. zł]

BUDŻET	dochody	wydatki	deficyt / nadwyżka
część gminna	1 054 501	847 992	+ 206 509
część powiatowa	241 163	299 945	- 58 782
ogółem	1 295 664	1 147 937	147 727

Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2004 r.

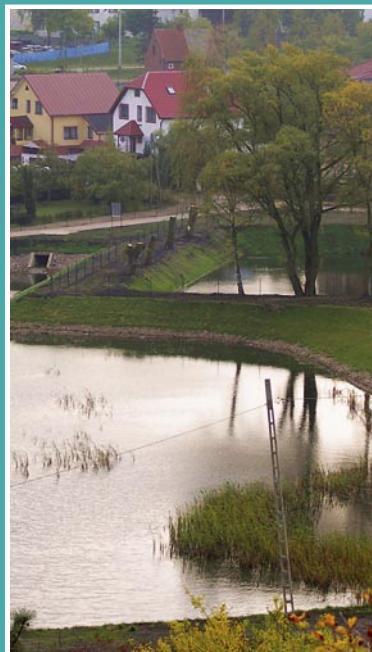
Na dzień 31 grudnia 2004 roku kwota długu ogółem miasta Gdańska wyniosła 430 124 tys. zł, co stanowiło 33,2% dochodów miasta. Na koniec 2003 r. poziom zadłużenia wynosił 518 788 tys. zł, co równało się wskaźnikowi 53,1%. Stopniowe ograniczanie poziomu zadłużenia Gdańska jest elementem działań zmierzających do zwiększenia zdolności miasta do absorpcji funduszy pomocowych. Największy udział w kwocie długu stanowiły kredyty komercyjne – 84,5%, wśród których 54% stanowiły kredyty oparte na stopie procentowej WIBOR, a 46% kredyty oparte na stopie EURIBOR. Pozostała część zadłużenia to pożyczki i kredyty preferencyjne. Średnioważony koszt obsługi zadłużenia Gdańska w 2004 r. wyniósł 4,84% (w 2003 r. – 5,06%).

Tabela 2.9 Struktura zadłużenia miasta Gdańska na dzień 31.XII.2004 roku [tys. zł]

rodzaj zobowiązania	kwota	średni koszt
kredyty komercyjne	363 285	4,78%
w tym: kredyty złotówkowe	195 999	6,26%
kredyty indeksowane do euro	118 338	2,90%
kredyty w euro	48 948	3,43%
pożyczki i kredyty preferencyjne	66 839	5,27%
razem	430 124	4,84%

Opracowanie własne na podstawie informacji Wydziału Finansowego UM w Gdańsku.

Inwestycje

Rozdział

3

3. INWESTYCJE

3.1 Dynamika i struktura wydatków inwestycyjnych

W roku 2004 wydatki inwestycyjne Gdańska osiągnęły poziom 141 545 tys. zł, co stanowiło 12,3% wydatków ogółem. W porównaniu do roku 2003 wydatki inwestycyjne wzrosły nominalnie o 5,6% i realnie o 2,0%. Wśród największych miast w Polsce, Gdańsk należy do czołówki pod względem udziału inwestycji w budżecie. W okresie ostatnich trzech lat (2002-2004) wydatki inwestycyjne Gdańska stanowiły 13,8% wydatków ogółem. Najwyższy udział wydatków inwestycyjnych osiągnął Kraków.

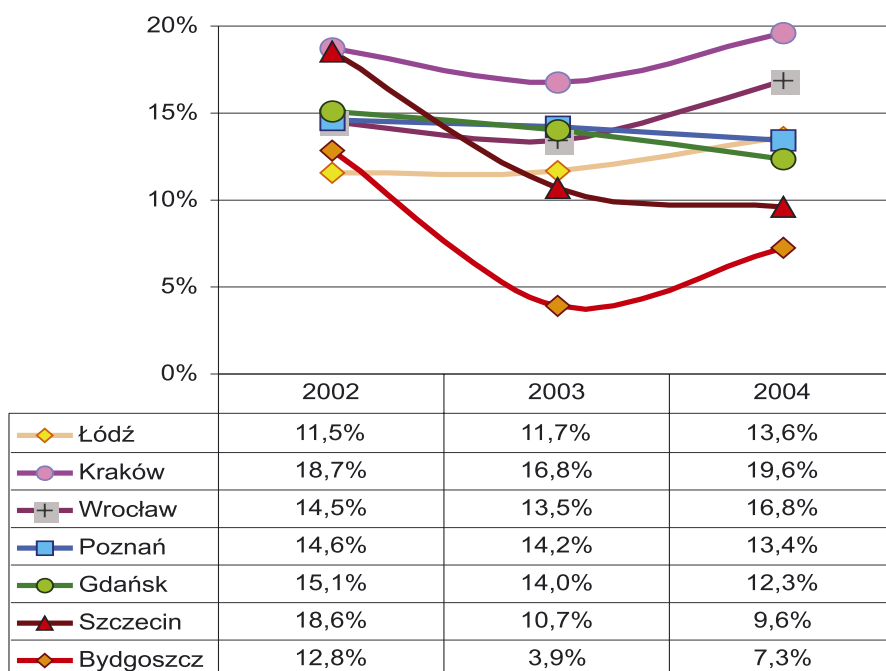
W roku 2004 najwięcej środków pieniężnych wydatkowano w dziale transport i łączność. Kwota 41 752 tys. zł, stanowiąca 29,5% budżetu inwestycyjnego miasta, została przeznaczona na budowę dróg, ścieżek rowerowych oraz na Gdański Projekt Komunikacji Miejskiej. Z kwoty 28 419 tys. zł w dziale gospodarka komunalna i ochrona środowiska, stanowiącej 20,1% wydatków inwestycyjnych sfinansowano budowę wodociągów i kanalizacji sanitarnej. W dziale gospodarka mieszkaniowa kwota 17 986 tys. zł została przeznaczona m.in. na budowę mieszkań za pośrednictwem miejskich towarzystw budownictwa społecznego. Na realizację zadań z zakresu

Tabela 3.1 Wydatki inwestycyjne (majątkowe) największych miast w latach 2002-2004

	liczba mieszkańców	suma wydatków na inwestycje [tys. zł] w latach 2002-2004	średnioroczny udział inwestycji w wydatkach	średnioroczne wydatki inwestycyjne [zł / 1 mieszkańca] w latach 2002-2004
Kraków	757 685	950 412	18,4%	418
Wrocław	637 548	734 551	14,9%	384
Poznań	574 125	619 307	14,1%	360
Gdańsk	461 011	428 391	13,8%	310
Łódź	779 129	612 958	12,3%	262
Szczecin	414 032	321 451	13,0%	259
Bydgoszcz	370 245	169 215	8,0%	152

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetów miast na prawach powiatów w 2002, 2003, 2004 r. na stronie www.mf.gov.pl

Wykres 3.1 Udział wydatków inwestycyjnych (majątkowych) w wydatkach ogółem w największych miastach w latach 2002-2004

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetów miast na prawach powiatów w 2002, 2003, 2004 r. na stronie www.mf.gov.pl

Tabela 3.2 Struktura wydatków inwestycyjnych (majątkowych) miasta Gdańska [w tys. zł] w latach 2002-2004

wydatki inwestycyjne (majątkowe)	2002	2003	2004	suma 2002-2004
transport i łączność (w tym drogownictwo i komunikacja zbiorowa)	58 342	53 945	41 752	154 039
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	29 154	21 112	28 419	78 685
gospodarka mieszkaniowa oraz zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	24 413	25 085	17 986	67 484
rolnictwo i łowiectwo (w tym ochrona przeciwpowodziowa i melioracje)	17 553	12 239	16 561	46 353
oświata i wychowanie wraz z edukacyjną opieką wychowawczą	12 875	10 305	15 208	38 388
kultura fizyczna, sport i turystyka	1 878	4 649	11 996	18 523
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 996	2 195	4 015	10 206
administracja publiczna oraz urzędy organów władzy państwowej	1 301	2 455	1 605	5 361
pomoc i opieka społeczna	916	1 007	1 021	2 944
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 417	214	1 012	2 643
pozostałe wydatki inwestycyjne	982	813	1 970	6 709
ogółem	152 827	134 019	141 545	428 391

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2002, 2003, 2004 r.

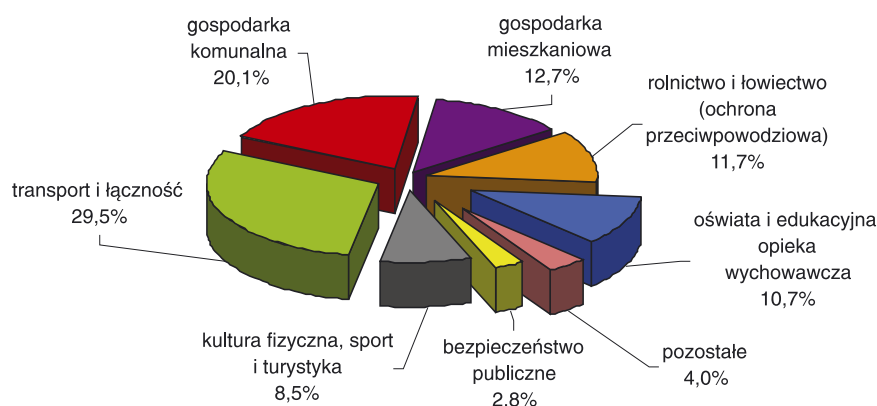
kanalizacji deszczowej i ochrony przeciwpowodziowej, w tym budowę nowych zbiorników retencyjnych, przeznaczono kwotę 16 561 tys. zł. W dziale oświata i edukacyjna opieka wychowawcza z kwoty 15 208 tys. zł najwięcej pochłonęła budowa gimnazjum w Osowej. W zakresie kultury fizycznej, sportu i turystyki kwotę 11 996 tys. zł przeznaczono m.in. na budowę pływalni w dzielnicy Chełm, modernizację Hali Oliwia oraz prace związane z budową Wielofunkcyjnej Hali Sportowo-Widowiskowej na granicy Gdańska i Sopotu. Wydatki inwestycyjne w pozostałych działach zamknęły się sumą 9 623 tys. zł.

3.2 Największe zadania inwestycyjne

W roku 2004 ukończono realizację 38 zadań inwestycyjnych. Poniżej zaprezentowano inwestycje o największej wartości.

Zadania były realizowane w oparciu o Wieloletni Program Inwestycyjny (WPI). Pozytywna weryfikacja wniosków o dofinansowanie zadań z funduszy Unii Europejskiej pozwala mieć nadzieję na zdyktalizowanie procesu inwestycyjnego.

Wykres 3.2 Struktura wydatków inwestycyjnych (majątkowych) miasta Gdańska w 2004 r.

Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu miasta Gdańska w roku 2004

Tabela 3.3 Wydatki na zadania inwestycyjne powyżej 1 mln zł w 2004 roku [w tys. zł]

I.p.	nazwa zadania	zakres prac	wydatki
DROGOWNICTWO			
1.	Rozbudowa ul. Słowackiego (odcinek od górnej granicy lasu do ul. Budowlanych)	Na mocy porozumienia pomiędzy miastem Gdańsk a IKEA Polska S.A. odcinek od górnej granicy lasu do węzła Matarnia został sfinansowany przez IKEA, natomiast odcinek od węzła do ul. Budowlanych z budżetu miasta.	9 422
2.	Przebudowa ul. Spacerowej	Realizowany był I etap inwestycji, tj. od wjazdu do centrum handlowego „Osowa” do leśniczówki Renuszewo. Dokonano wycinki drzew oraz poszerzono jezdnię do normatywnej szerokości 7 m.	4 000
3.	Przebudowa skrzyżowań ulic Grunwaldzkiej z Dmowskiego, Partyzantów, Jaśkową Doliną i Konopnickiej	Zakres zadania obejmował przebudowę skrzyżowań oraz budowę nowych odcinków ulic wokół centrum handlowego „Manhattan”.	3 998
4.	Modernizacja mostu przy ul. Braci Lewoniewskich i Bramie Oliwskiej	Środki zostały zarezerwowane na opracowanie dokumentacji projektowej.	3 500
5.	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż al. Grunwaldzkiej od granicy z miastem Sopot do ul. Hallera	Wybudowano odcinek ścieżki z betonu asfaltowego koloru czerwonego o pow. 1405 m ² i długości 768 m. Ponadto wybudowano zatoki postojowe oraz wymieniono 15 słupów oświetleniowych wzdłuż ścieżki.	1 953
6.	Przebudowa głównego ciągu komunikacyjnego od wiaduktu Błędnik do ul. Hucisko	Przetarg ogłoszony w grudniu 2004 r. został rozstrzygnięty na początku 2005 r. Nie wykorzystane środki finansowe przesunięto na rok 2005.	1 902
7.	Wykup gruntów pod budowę Trasy W-Z	Prowadzono wykupy gruntów pod kolejne etapy budowy Trasy W-Z	1 603
8.	Ul. Wodnika do ul. Kielnieńskiej w Gdańsku-Osowej	Prowadzono prace projektowe oraz dokonano wydzielenie i wykup terenów pod budowę ulicy.	1 550
9.	Budowa ścieżki rowerowej i modernizacja chodnika na ul. Jantarowej	Zadanie obejmowało budowę 531 mb ścieżki o szer. 3 m oraz 531 mb chodnika o szer. 4 m wraz z wykonaniem oświetlenia ulicy.	1 230
10.	Budowa sygnalizacji świetlnej i modernizacja skrzyżowania ulic Polanki i Bażyńskiego	Zadanie obejmuje modernizację geometrii skrzyżowania wraz z przebudową infrastruktury podziemnej oraz budową nowej sygnalizacji świetlnej.	1 000
KOMUNIKACJA MIEJSKA			
1.	Gdański Projekt Komunikacji Miejskiej	Wykonano roboty drogowe związane z przebudową torów tramwajowych wzdłuż ul. Flisackiej i Grunwaldzkiej wraz z pętlą w Oliwie oraz wzdłuż ul. Wały Jagiellońskie	2 902
GOSPODARKA WODAMI OPADOWYMI			
1.	Kanalizacja deszczowa i sanitarna w dzielnicy Zabornia	Zadanie rozpoczęte w 2003 r. Do końca 2004 r. wybudowano 2990 mb rurociągu kanalizacji sanitarnej oraz 2 przepompownie ścieków, 2140 mb rurociągu kanalizacji deszczowej, 1120 mb sieci wodociągowej oraz 19 tys. m ² nawierzchni drogowych.	5 484
2.	Budowa zbiornika retencyjnego nr 2 na Potoku Oruńskim	Wybudowano zbiornik o pow. 8,6 ha i poj. retencyjnej 60 tys. m ³ wraz budowlą wlotową i wylotową. Do zbiornika skierowano wody Potoku Kowalskiego, a koryto Potoku Oruńskiego zostało uregulowane na dł. 300 m powyżej zbiornika.	2 523
3.	Budowa zbiornika retencyjnego „Augustowska”	Wykonano regulację Potoku Oruńskiego powyżej i poniżej zbiornika na łącznej długości 641 m. Prowadzono roboty ziemne w czaszy zbiornika, umocniono skarpy oraz postawiono budowlę wlotową i jaz piętrzący wodę.	1 603
4.	Budowa zbiornika retencyjnego „Łabędzia”	Wykonano roboty ziemne o kubaturze 30 tys. m ³ oraz umocniono skarpy zbiornika.	1 400
5.	Regulacja Potoku Oruńskiego w rejonie ulicy Bieszczadzkiej	Obudowano koryto potoku na dł. 282 m oraz wybudowano kanał ulgi o dł. 258 m prowadzący do zbiornika Wielkopolska.	1 044
6.	Kanalizacja deszczowa ul. Kaplicznej oraz budowa ul. Nadmorskiej	Wykonano kanał deszczowy o dł. 119 m wraz z budowlami towarzyszącymi.	1 000
ZASILANIE W WODĘ I GOSPODARKA ŚCIEKOWA			
1.	Kanalizacja sanitarna Wyspy Sobieszewskiej	Wykonano kolektory tłoczne, kolektory grawitacyjne i przyłącza w osiedlach Orle, Wieniec, Świbno i w rej. ul. Przeglasińskiej. Wybudowano m.in. 7787 mb kolektorów i 1373 mb przyłączy oraz położono wodociąg o dł. 1027 mb.	4 206

l.p.	nazwa zadania	zakres prac	wydatki
2.	Rozbudowa Oczyszczalni Ścieków Gdańsk-Wschód – III etap – przyłączenie zlewni Oczyszczalni Zaspą	Wykonano niezbędną dokumentację oraz prowadzono wykupy terenów. Inwestycja, której wartość wyniesie 92,9 mln zł realizowana będzie w ramach Gdańskiego Projektu Wodno-Ściekowego.	2 957
3.	Kanalizacja sanitarna dzielnic Osowa, Barniewice, Klukowo	Wykonano niezbędną dokumentację oraz dokonano podziału gruntów. Zadanie realizowane będzie w ramach Gdańskiego Projektu Wodno-Ściekowego.	1 875
4.	Rozbudowa Oczyszczalni Ścieków Gdańsk-Wschód – II etap – utylizacja osadów	Wykonano niezbędną dokumentację oraz zakupiono wyposażenie pomiarowe dla oczyszczalni. Całkowita wartość inwestycji ma wynieść 56,6 mln zł.	1 061
BUDOWNICTWO I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA			
1.	Budowa schroniska dla bezdomnych zwierząt	Dokończono budynki administracyjne oraz pomieszczenia dla zwierząt oraz rozpoczęto realizację wariantu zakładającego rozszerzenie pojemności schroniska o 300 dodatkowych miejsc dla psów.	3 229
2.	Budowa stacji uzdatniania wody wraz ze zbiornikiem „Osowa”	Wykonano niezbędną dokumentację. Zadanie realizowane będzie w ramach Gdańskiego Projektu Wodno-Ściekowego.	1 312
OŚWIATA			
1.	Budowa gimnazjum w Gdańsku-Osowej	Wybudowano segment dydaktyczny, żywieniowy i bibliotekę, zagospodarowano teren wokół szkoły wraz z miejscami parkingowymi przy ul. Orfeusza oraz rozpoczęto budowę sali gimnastycznej.	6 434
2.	Budowa sali gimnastycznej dla Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych nr 1	Zadanie obejmuje budowę sali gimnastycznej z łącznikiem, boiska szkolne oraz oświetlenie i ogrodzenie terenu.	2 500
3.	Adaptacja budynku na przedszkole w Gdańsku-Jasieniu	Ukończono adaptację przedszkola o pow. zabudowy 619 m ² , pow. użytkowej 1520 m ² i kubaturze 5100 m ³ .	1 940
4.	Termomodernizacja w Zespole Szkół Samochodowych	Zmodernizowano węzły cieplne oraz instalacje c.o. w szkole, budynku warsztatowym i stacji diagnostycznej. Wykonano docieplenie dachów. Przeprowadzono modernizację szatni, węzła sanitarnego i pomieszczeń gospodarczych.	1 671
ADMINISTRACJA SAMORZĄDOWA			
1.	Zakup sprzętu informatycznego do obsługi mieszkańców	Zakupiono 38 zestawów komputerowych oraz zakupiono bądź rozszerzono licencje na oprogramowanie używane do obsługi klientów urzędu.	1 075
KULTURA FIZYCZNA I SPORT			
1.	Budowa pływalni w dzielnicy Chełm	Wybudowana pływalnia posiada basen o wym. 25x12,5 m oraz dwa brodziki do nauki pływania 12,5x6 m, salę gimnastyki korekcyjnej, salę masażu, saunę i siłownię.	3 608
2.	Wielofunkcyjna Hala Sportowo-Widowiskowa na granicy miast Gdańska i Sopotu	Opracowano koncepcję oraz studium wykonalności projektu. Niewykorzystane środki zostały przeniesione na rok 2005.	3 599
3.	Modernizacja Hali Olivia	Zakupiono i zamontowano ekran oraz tablicę wyników wraz z oprogramowaniem służącym do prezentacji i przekazu danych, zamontowano składane trybuny teleskopowe, wymieniono szyby chroniące widownię oraz wykonano remont kapitalny sprzężarek do zamrażania lodowisk.	2 235
TURYSTYKA I WYPOCZYNEK, ZIELEŃ W MIEŚCIE			
1.	Rewaloryzacja Parku Kuźniczki we Wrzeszczu	Wykonano rewaloryzację w zakresie gospodarki drzewostanem, roboty ziemne, rozbiórkowe, elektryczne i drogowe oraz urządzenie zieleni i prace z zakresu małej architektury.	1 201

Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2004 r.

Podmioty gospodarcze

4. PODMIOTY GOSPODARCZE

4.1 Struktura podmiotów gospodarczych w Gdańsku

Na koniec 2004 r. na terenie Gdańska było zarejestrowanych 58 222 podmiotów gospodarczych, w tym 55 517 (95,4%) stanowiły tzw. mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, 2186 (3,8%) to małe przedsiębiorstwa zatrudniające do 49 osób, średnich przedsiębiorstw było 420 (0,7%), a dużych 99 (0,2%).

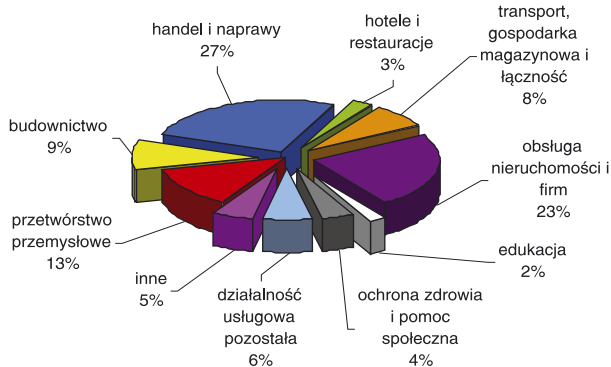
Tabela 4.1 Podmioty gospodarcze w Gdańsku wg liczby pracujących w latach 2002-2004

podmioty gospodarcze	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
mikroprzedsiębiorstwa (do 9 osób zatrudnionych)	55 283	56 703	55 517	97,9%
małe (10-49 osób)	2 011	2 185	2 186	100,0%
średnie (50-249 osób)	452	423	420	99,3%
duże (powyżej 250 osób)	107	100	99	99,0%
ogółem	57 853	59 411	58 222	98,0%

Opracowanie własne na podstawie Informatora o sytuacji społeczno-gospodarczej Gdańska za 2002, 2003 i 2004 r.

W porównaniu do 2003 r. liczba podmiotów gospodarczych w Gdańsku zmniejszyła się o 2%. Firmy prywatne stanowiły 95%, a sektor publiczny 5% liczby podmiotów gospodarczych ogółem. Najwięcej przedsiębiorstw (27%) działało w sekcji handel i naprawy, następnie 23% w obsłudze nieruchomości i firm, 13% w przetwórstwie przemysłowym, 9% w budownictwie, a 8% w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności.

Wykres 4.1 Podmioty gospodarcze w Gdańsku wg sekcji (stan na 31.XII.2004)

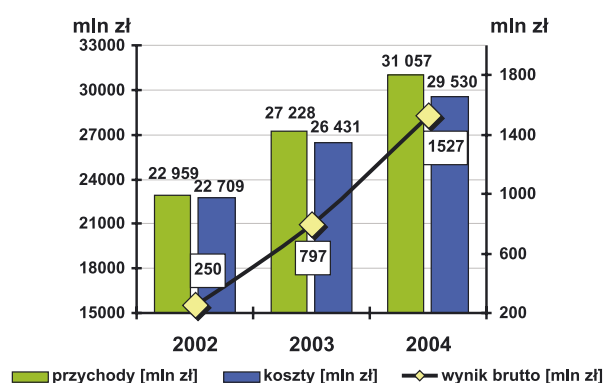
Opracowanie własne na podstawie Informatora o sytuacji społeczno-gospodarczej Gdańska za 2004 r.

Wśród 6786 spółek prawa handlowego 1172 było spółkami z udziałem kapitału zagranicznego, a w porównaniu z 2003 r. ich liczba wzrosła o 3,2%.

4.2 Finanse przedsiębiorstw

Od 2002 r. wyniki finansowe gdańskich przedsiębiorstw ulegają stałej poprawie. W porównaniu do 2003 r. suma przychodów z całokształtu działalności wzrosła o 14,1%, podczas gdy suma kosztów uzyskania przychodów o 11,7%. Zwiększenie efektywności ekonomicznej przedsiębiorstw pozwoliło uzyskać wynik finansowy brutto wyższy o 91,6%.

Wykres 4.2 Wyniki finansowe przedsiębiorstw o liczbie zatrudnionych powyżej 9 osób na terenie Gdańska w latach 2002-2004

Opracowanie własne na podstawie Informatora o sytuacji społeczno-gospodarczej Gdańska za 2002, 2003 i 2004 r.

Ogólna rentowność przedsiębiorstw wyniosła 5,2% (2003 r. – 3,6%), przy czym w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności 6,8%, w obsłudze nieruchomości i firm 6,7%, w przemyśle 6,2% a w handlu i naprawach 3%.

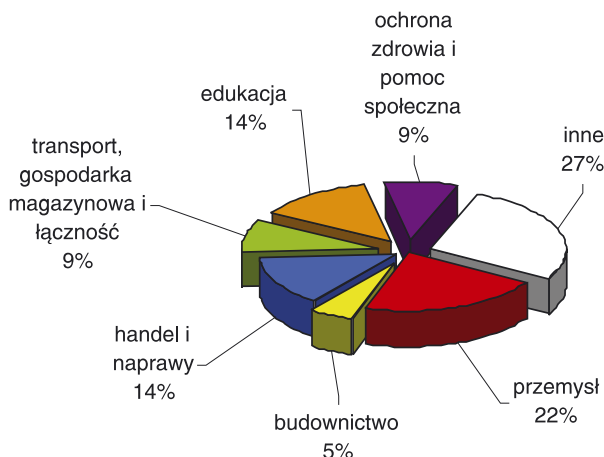
4.3 Zatrudnienie i wynagrodzenia

Na koniec 2004 r. podmioty gospodarcze zatrudniały na terenie Gdańska 128,6 tys. pracowników, w tym 70,4 tys. w sektorze przedsiębiorstw. W przemyśle było zatrudnionych 27,7 tys. osób, w edukacji 18,2 tys. osób, w handlu i naprawach 17,7 tys. osób, w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności 11,5 tys. a w ochronie zdrowia

1 Bez mikroprzedsiębiorstw zatrudniających do 9 osób, rolnictwa indywidualnego, duchowieństwa, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

i pomocy społecznej 11 tys. W obrębie sektora przedsiębiorstw 19,8% zatrudnienia stanowił sektor publiczny gospodarki, natomiast 80,2% sektor prywatny.

Wykres 4.3 Struktura zatrudnienia w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 9 osób na terenie Gdańska w 2004 r.

Opracowanie własne na podstawie Informatora o sytuacji społeczno-gospodarczej Gdańska za 2004 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw na terenie Gdańska w 2004 r. wyniosło 2838 zł, przy czym w sektorze publicznym 3099 zł, a w sektorze prywatnym 2774 zł. Najwięcej zarabiali zatrudnieni w przemyśle, transporcie, gospodarce magazynowej i łączności oraz w obsłudze nieruchomości i firm – przeciętnie ponad 3 tys. zł brutto miesięcznie. W porównaniu do 2003 r. miesięczna płaca wzrosła w Gdańsku o 7,3%.

Tabela 4.2 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Gdańsku w latach 2002-2004

sekcje	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
przemysł	2710	2834	3107	109,6%
transport, gospodarka magazynowa i łączność	2950	2995	3033	101,3%
budownictwo	2492	2574	2523	98,0%
handel i naprawy	2164	2232	2362	105,8%
hotele i restauracje	1716	1442	1679	116,4%
ogółem	2554	2645	2838	107,3%

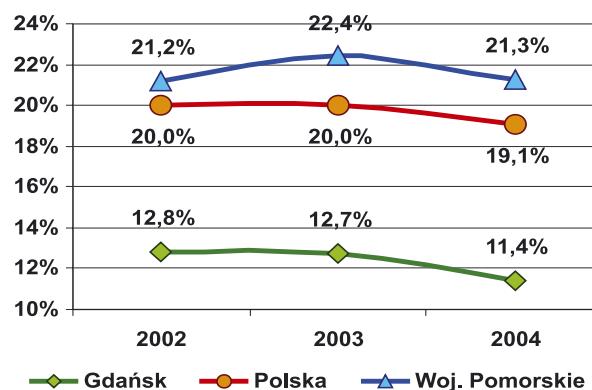
Opracowanie własne na podstawie Informatora o sytuacji społeczno-gospodarczej Gdańska za 2002, 2003 i 2004 r.

4.4 Bezrobocie

Na koniec 2004 r. stopa bezrobocia w Gdańsku wyniosła 11,4% wobec 12,7% na koniec 2003 r. Stopa bezrobocia w Gdańsku jest wyraźnie niższa niż przeciętnie w kraju i w wojewódz-

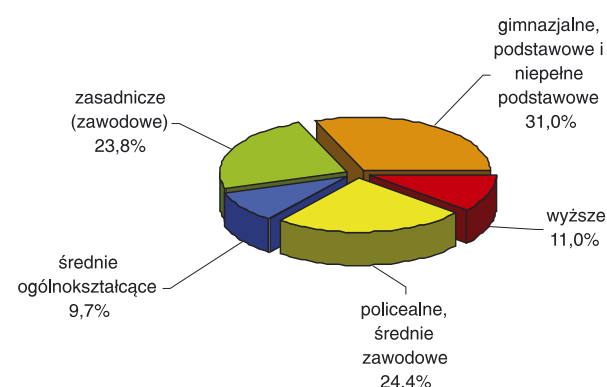
twie pomorskim. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych obniżyła się w ciągu roku o 11,8% i wyniosła 22 588 osób. W tej liczbie osoby nigdy nie pracujące stanowiły ponad 24%, a osoby, które straciły pracę w ostatnim czasie prawie 38%. Prawo do zasiłku posiadało 10% bezrobotnych. Nie więcej niż jeden rok bez pracy pozostawała połowa bezrobotnych.

Wykres 4.4 Stopa bezrobocia w Gdańsku na tle Polski w latach 2002-2004r.

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 4.5 Struktura bezrobocia w Gdańsku ze względu na poziom wykształcenia w 2004 r.

Opracowanie własne na podstawie Informatora o sytuacji społeczno-gospodarczej Gdańska za 2004 r.

Blisko 55% bezrobotnych nie posiadało średniego wykształcenia, przy czym 23,8% legitymowała się wykształceniem zasadniczym, a 31% gimnazjalnym, podstawowym lub niepełnym podstawowym. Bezrobotni z wykształceniem średnim stanowili 34,1%, z czego 9,7% osób miało średnie ogólnokształcące, a 24,4% policealne lub średnie zawodowe. Wykształcenie wyższe posiadało 11% zarejestrowanych bezrobotnych.

Turystyka i sport

Rozdział

5

5. TURYSTYKA I SPORT

5.1 Ruch turystyczny

Gdańsk to jeden z największych ośrodków turystycznych w Polsce. Liczne zabytki, aktywny wypoczynek nad morzem sprawia, że co roku przyjeżdża do Gdańska ponad 800 tys. turystów z kraju i 500 tys. z zagranicy. Według szacunkowych danych liczba goszczących w mieście turystów przekroczyła w 2004 r. 1,4 mln osób. PTTK w Gdańsku odnotowało o 40% wzrost liczby wycieczek zagranicznych w porównaniu z 2003 r., a liczba wycieczek krajowych obsługiwanych przez tę organizację kształtowała się na poziomie wyższym o 25% niż rok temu. W 2004 r. w ruchu paszportowym według informacji uzyskanych od Straży Granicznej w Porcie Mor-

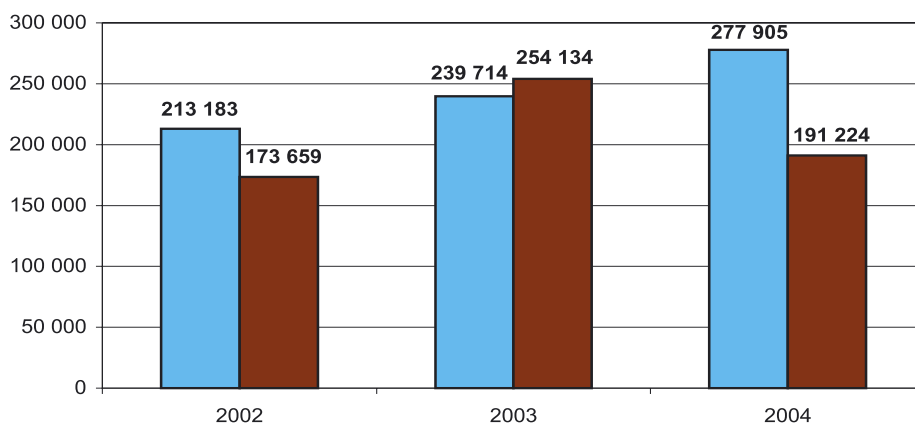
skim w Gdańsku, w Górkach Zachodnich oraz na lotnisku w Rębiechowie odprawiono 469,1 tys. osób, w tym 277,9 tys. Polaków. Według danych statystycznych w porównaniu z rokiem ubiegłym liczba odpraw obywateli polskich wzrosła o 15,9%, a cudzoziemców zmniejszyła się o 24,8%. Liczba ta może wynikać z braku konieczności okazywania paszportu wewnątrz UE. Spośród 96,6 tys. cudzoziemców przekraczających granicę w Gdańsku, najwięcej było Szwedów (25,2 tys.), Niemców (15 tys.) i Amerykanów (9,5 tys.) Otwarcie granic, tani przewoźnicy i spadek cen biletów na liniach regularnych spowodował dynamiczny wzrost ruchu lotniczego w gdańskim porcie lotniczym. Wzrost ruchu odnotowano

Tabela 5.1 Przyjazdy i wyjazdy na przejściach granicznych ¹⁾

wyszczególnienie	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
OGÓŁEM:	386 842	493 848	469 129	95,0%
obywatele polscy	213 183	239 714	277 905	115,9%
cudzoziemcy	173 659	254 134	191 224	75,2%
osoby wyjeżdżające z Polski	196 109	240 557	236 687	98,4%
obywatele polscy	108 933	115 089	142 072	123,4%
cudzoziemcy	87 176	125 468	94 615	75,4%
osoby przyjeżdżające do Polski	190 733	253 291	232 442	91,8%
obywatele polscy	104 250	124 625	135 833	109,0%
cudzoziemcy, w tym:	86 483	128 666	96 609	75,1%
Szwedzi	22 098	28 739	25 213	87,7%
Niemcy	13 372	15 049	15 074	100,2%
Duńczycy	15 240	45 430	4 311	9,5%
Norwegowie	5 099	7 368	6 620	89,8%
Amerykanie	5 178	3 852	9 507	246,8%

¹⁾Przyjazdy i wyjazdy na przejściach granicznych w portach morskich i lotniczych
Urząd Statystyczny w Gdańsku

Wykres 5.1 Przyjazdy i wyjazdy na przejściach granicznych ¹⁾

Urząd Statystyczny w Gdańsku

na wszystkich krajowych i zagranicznych połączeniach oraz zwiększyło się wykorzystanie miejsc pasażerskich na pokładach samolotów. Szerzej na temat Portu Lotniczego Gdańsk w rozdziale 6 pt.: „Transport”. W 2004 r. równie intensywnie rozwijały się połączenia morskie. Zwiększyła się liczba statków zawijających do Gdańska. W 2004 r. do portu zawinęło 30 statków z 9 tys. pasażerów (w 2003 r. statków było 16). Jest to efekt starań władz portu oraz łatwość dostępu z portu do miasta. Po zawieszeniu przez DFDS połączenia promowego Gdańsk - Kopenhaga, Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A. podjął intensywne starania mające na celu uaktywnienie terminalu Westerplatte. Ich efektem było uruchomienie nowych połączeń pasażerskich. Do tej pory tego typu jednostki cumowały przy Nabrzeżu Oliwskim w Nowym Porcie.

Specyficzny charakter granicy państwowej sprawia, że rozwój turystyki w mieście nie jest

bezpośrednio narażony na wahania ruchu przygranicznego, jak to się obserwuje w miastach położonych przy granicach lądowych kraju. Ruch turystyczny przedstawia tabela nr 1. Statystyka ta jednak nie obejmuje turystów, którzy przyjechali do Gdańska drogą lądową.

5.2 Baza turystyczna

W lipcu 2004 r. w mieście funkcjonowały 74 turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania dysponujące 10,6 tys. miejsc noclegowych, w tym całorocznymi w liczbie 5,3 tys. Wraz ze wzrostem liczby turystów zwiększyła a się również ilość hoteli. Podczas gdy w 1995 r. było ich 6 i oferowały 1,5 tys. miejsc noclegowych, to na koniec 2004 r. w 16 gdańskich hotelach było 2 520 miejsc. W ciągu roku z obiektów noclegowych skorzystało 345,9 tys. osób, w tym 141,8 tys. turystów za-

Tabela 5.2 Miejsca noclegowe w Gdańsku ¹⁾

wyszczególnienie	Miejsca noclegowe ¹				
	2002	2003	2004		dynamika ogółem
	ogółem			w tym całoroczne	
Ogółem:	11 934	10 899	10564	5 330	96,9%
Hotele	2 301	2 353	2411	2 411	102,5%
Pensjonaty	72	72	72	72	100,0%
Domy wycieczkowe	452	171	168	168	98,2%
Ośrodki wczasowe	1 411	1 204	1080	140	89,7%
Schroniska młodzieżowe	438	594	531	531	89,4%
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1 259	1 366	969	699	70,9%
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	77	215	363	0	168,8%
Kempingi	880	380	380	0	100,0%
Pozostałe obiekty	5 044	4 544	4590	1 309	101,0%

¹⁾ stan w dniu 31VII
Urząd Statystyczny w Gdańsku

Tabela 5.3 Ilość osób korzystających z miejsc noclegowych w Gdańsku

wyszczególnienie	Korzystający w tys.			
	2002	2003	2004	
	ogółem	ogółem	ogółem	w tym turyści zagraniczni
Ogółem:	311,0	315,7	345,9	141,8
Hotele	173,8	176,8	186,9	115,5
Pensjonaty	1,3	1,5	2,0	0,1
Domy wycieczkowe	11,9	9,5	8,7	1,9
Ośrodki wczasowe	17,8	17	11,6	0,8
Schroniska młodzieżowe	29,1	33,1	33,6	5,8
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	22,0	23,1	23,2	1,1
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	0,1	1	2,0	0,0
Kempingi	5,8	2,1	2,8	0,5
Pozostałe obiekty	49,1	51,6	75,1	16,1

Urząd Statystyczny w Gdańsku

granicznych. Godnym uwagi jest fakt, iż z roku na rok wzrasta ilość osób korzystających z noclegów (wzrost o 41,8% w porównaniu z 2003 r.), pomimo, że wśród oficjalnych danych statystycznych nie ujmuję się noclegów w prywatnych domach u znajomych, bądź rodziny, co jest dość popularną formą noclegu. Najwięcej turystów nocowało w hotelach – 186,9 tys. (54%), schroniskach młodzieżowych – 33,6 tys. (9,7%), ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych – 23,2 tys. (6,7%). Warto podkreślić, że gdańskie hotele miały największy wskaźnik wykorzystania pokoi (tzw. obłożenie). Obłożenie w Gdańsku wynosiło 54,3%, podczas gdy w Warszawie (45,3%), a Krakowie (41,4%).

5.3 Wydatki miasta na kulturę fizyczną i sport

W budżecie Gdańska na 2004 r. na kulturę fizyczną i sport wydatkowano kwotę 15 690,9 tys. zł, z tego na inwestycje 9 441,3 tys. zł. W ramach zadań inwestycyjnych oddano pływanię przy Zespole Kształcenia Podstawowego i Gimnazjalnego nr 3 na ul. Chałbińskiego na Chełmie. Obiekt o powierzchni użytkowej ponad 3,8 tys. m² składa się z basenu o wymiarach 25 x 12,5 m oraz 2 brodzików do nauki pływania. W części rekreacyjnej znajduje się sala do gimnastyki korekcyjnej, siłownia, sauna oraz gabinet masażu. W 2004 r. zmodernizowano Halę Sportowo – Widowiskową „Olivia” w ramach przystosowania obiektu do Mistrzostw Świata w Hokeju na Lodzie, które odbyły się w dniach od 12 do 18 kwietnia 2004 r. Zamontowano ekran LED (5x4m), tablicę wyników (6,5x2m), umożliwiające prezentację audiowizualną. Zainstalowano składane trybuny teleskopowe z 382 siedziskami, w tym 48 siedzisk wyposażono w pulpity dla dziennikarzy oraz wykonano nowe osłony z szyb hartowanych wokół boiska, w celu ochrony widza przed krążkiem hokejowym.

Tabela 5.4 Wydatki miasta na kulturę fizyczną i sport w 2004 r.

wydatki	kwota wydatków ogółem [w tys.zł]	w odsetkach
obiekty sportowe	10 198,4	65%
zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	4 811,0	31%
pozostała działalność	681,5	4%
ogółem	15 690,9	100%

Opracowanie własne na podstawie „Informacji z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2004 r.”

Bieżące wydatki na kulturę fizyczną i sport w 2004 r. wynosiły 6 061,9 tys. zł, z tego

3 281,7 tys. zł przeznaczono na działalność Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. W kwocie tej mieściło się utrzymanie miejskich obiektów sportowych, organizacja imprez sportowo – rekreacyjnych oraz utrzymanie strzeżonych kąpielisk morskich. Miasto przekazało dotację w wysokości 1 203,9 tys. zł na dofinansowanie zadań w zakresie upowszechniania sportu, w tym organizację imprez sportowych o randze ogólnopolskiej, a także sportowo-rekreacyjnych festynów dla mieszkańców Gdańska. Dotację otrzymało ok.100 stowarzyszeń i organizacji, m.in.: Międzyszkolny Klub Sportowy „Gdańsk”, Klub Sportowy AZS-AWFiS, Akademicki Związek Sportowy Organizacja Środowiskowa, Gdański Auto-Moto-Klub, Kolejowy Klub Sportowy „Gedania” i wiele innych.

W mieście w 2004 r. działało 95 klubów sportowych oraz funkcjonowały 234 stowarzyszenia kultury fizycznej, w tym 53 Uczniowskie Kluby Sportowe. W klubach ćwiczyło 9,7 tys. sportowców pod okiem 239 trenerów i 246 instruktorów sportowych.

Nagrody w sporcie

W 2004 r. na XXVIII Igrzyska Olimpijskie do Aten wyjechało z całego Pomorza 26 sportowców, najwięcej ze wszystkich województw w kraju. 10 sportowców z Gdańska znalazło się w 200 osobowej reprezentacji Polski. Wśród gdańszczan były takie gwiazdy sportu jak: Sylwia Gruchała, Adriana Dadci i Adam Korol.

Miasto, jak co roku przyznało nagrody dla sportowców i ich trenerów, którzy reprezentując barwy Gdańska na zawodach sportowych osiągnęli znaczące sukcesy sportowe m.in.: Zawodnicy z KS AZS-AWFiS wywalczyli I miejsce drużynowo w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata we florecie, zaś zawodniczka sekcji judo zajęła trzykrotnie I miejsce w Międzynarodowym Turnieju Klasyfikacyjnym. Sukcesy zawodników zapewniły im prawo do startu w Igrzyskach Olimpijskich w Atenach. Drużyna senierek z KS AZS-AWFiS zakończyła sezon rozgrywek w piłce ręcznej plasując się na I miejscu w Mistrzostwach Polski w Piłce Ręcznej Kobiet. Zawodniczka z KS AZS-AWFiS Sylwia Gruchała zdobyła we florecie kobiet brązowy medal na Igrzyskach Olimpijskich w Atenach, natomiast zawodniczka z MRKS Gdańsk Natalia Partyka zdobyła srebrny medal w tenisie stołowym na Igrzyskach Olimpijskich w Atenach oraz złote medale na Mistrzostwach Europy. Zawodnicy sekcji rugby KS Rugby Club „Lechia” zakończyli sezon rozgrywek w rugby zdobywając brązowy medal Mistrza Polski i Puchar Polski. Drużyna seniorów z KS „Lechia” zakończyła sezon rozgrywek 2003/2004 w piłce nożnej awansując

do III ligi, a gdańscy żuźlowcy z GKS „Wybrzeże” awansowali do Ekstraligi Żużlowej.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gdańsku jako jednostka budżetowa miasta powołany został do tworzenia warunków do uprawiania sportu. Do bazy sportowo – rekreacyjnej, stanowiącej majątek komunalny administrowanej przez MOSiR w 2004 r. należały:

- molo w Gdańsku – Brzeźnie o długości 130 m i całkowitej powierzchni 2 125 m²,
- port jachtowy przy ul. Szafarnia z bosmanatem (45m²) i zapleczem sanitarnym (75m²) na 85 miejsc o powierzchni pływających bosmanatów (1 325 m²),
- Miejska Hala Sportowa przy ul. Kołobrzeskiej o wymiarach 42,8 x 24 m,
- obiekty przy ul. Zielonogórskiej o powierzchni 45 tys. m², w tym: boisko piłkarskie pełnowymiarowe (105 x 70 m) o nawierzchni klepiskowej, boisko piłkarskie (wymiary 90 x 60 m) o nawierzchni trawiastej, 5 kortów tenisowych o nawierzchni ceglastej,
- obiekt sportowy przy ul. Traugutta o powierzchni 140 tys. m², w tym: wielofunkcyjny stadion KS „Lechii” o wymiarach 110 x 64 m (boisko do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej i żużlowa bieżnia lekkoatletyczna), boisko treningowe piłkarskie KS „Lechii” o wymiarach 98 x 58 m o nawierzchni piaszczystej, boisko piaszczyste treningowe lekkoatletyczne o wymiarach 65 x 40 m, korty tenisowe otwarte ziemne i dywanowe kryte, hala sportowa o wymiarach 40 x 18 m.

Przystań jachtowa „Marina” funkcjonuje w Gdańsku nad Motławą już siódmy rok. W 2004 r. przyjęła ok. 900 jachtów zarówno polskich jak i zagranicznych. Ich duża liczba miała związek z dobrą opinią w środowisku, promocją w internecie oraz w katalogach branżowych. Perfekcyjna obsługa oraz wysoki standard zaplecza, w skład którego wchodzi sanitariaty i budynek bosmanatu, możliwości podłączeń do sieci energetycznej i ujęć wodnych na pomostach stawiają przystań w czołówce marin. Wśród jachtów w 2004 r. najwięcej było polskich jednostek (593). Po raz kolejny najwięcej bo aż 224 jachty przyplęły z Niemiec. Kilka jednostek przyplęło też ze Szwecji (10), Litwy (13), Wielkiej Brytanii (5), Rosji (14), Danii (9) i Kanady (1) oraz z Finlandii (15), Holandii (17).

W czasie sezonu żeglarskiego, trwającego od maja do września odbyło się kilka imprez tj.:

otwarcie „Gdańskiego sezonu żeglarskiego” z paradą jednostek na Motławie (2 maja); Baltic Sail (22-25 lipca) – zlot żaglowców i jachtów; Puchar Scandinavia (7 sierpnia) – wyścigi łodzi motorowych; Nokia Oops Cup- międzynarodowe regaty najszybszych jachtów trójkadłubowych; wyścigi łodzi motorowych o Puchar Prezydenta Miasta Gdańska (14-15 sierpnia). Niewątpliwie najbardziej widowiskową imprezą był Baltic Sail. Kulminacyjnym jego punktem była parada jednostek na Motławie, od Polskiego Haka aż po Żuraw. Uczestniczyła w niej większość z około 100 jednostek uczestniczących w zlocie. Przy nabrzeżu Targu Rybnego zacumowały największe jednostki i stare żaglowce m.in.: „Baltic Beauty”, „Lew”, „Norda”, „Bonawentura” i „Baltic Star”, „Knudel” i „Bryza”.

MOSiR w okresie od 18 czerwca do 31 sierpnia 2004 r. prowadził strzeżone kąpieliska o długości 1200 mb w Brzeźnie i na Stogach oraz w Sobieszewie. Każdego dnia kąpieliska były czynne od 9:30 do 17:30. Na przygotowanych boiskach do gier w plażową piłkę siatkową oraz plażową piłkę nożną odbywały się turnieje zgodnie z kalendarzem imprez sportowo – rekreacyjnym. W dniach od 4 lipca do 1 sierpnia na plaży w Brzeźnie zorganizowano cykl Turnieji Siatkówki Plażowej, tzw. VIII Grand Prix Gdańska, w którym udział wzięło ok. 200 zawodników oraz cykl turnieju Plażowej Piłki Nożnej na Stogach od 8 do 29 lipca, w którym grało 50 zespołów pięcioosobowych. Wspólnie z Multikinem MOSiR zorganizował 2 projekcje filmów na plaży w Brzeźnie w dniach 11 i 18 sierpnia. MOSiR w 2004r. zorganizował jeszcze wiele innych imprez sportowo-rekreacyjnych. Z myślą o zagospodarowaniu czasu ustawowo wolnego od zajęć szkolnych zdecydowaną większość imprez organizowano w weekendy ze szczególnym zwróceniem uwagi na okres ferii zimowych oraz wakacji. Do najważniejszych imprez zaliczyć należy: Młodzieżowy Turniej Koszykówki w Hali Sportowej przy ul. Kołobrzeskiej (23-26.02.2004 r.); Halowy Turniej Piłki Nożnej w Hali Sportowej przy ul. Traugutta (16-25.02.2004 r.); Bieg Gwieździsty z okazji 59. Rocznicy Powrotu Gdańska do Macierzy (03.04.2004); Koszykówka Uliczna na parkingu Multikina (22.05.do 12.06.2004 r.); Turniej Unihokeja z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka (5.06.2004 r.); Rowerem po gdańskich ścieżkach (12-19.06.2004 r.); MTB Bike Tour Gdańsk – I edycja (19.06.2004 r.); Gdański Happening Rolkarzy przy Multikinie (26.06.2004 r.); 42. Międzynarodowy Bieg Uliczny (04.09.2004 r.) Szlakiem Obrońców Wybrzeża '39; Start Honorowy 61. edycji wyścigu kolarskiego na Długim

Targu (6.09.2004 r.). Ta ostatnia sportowa impreza była trzecim z kolei wyścigiem kolarskim Tour de Pologne, w którym kolarze startowali z Gdańska. W tym roku zawodnicy mieli do pokonania 1,2 tys. km, a trasa kończyła się w Karpaczu.

5.4 Atrakcje turystyczne

Miasto przygotowało dla turystów wiele atrakcji na sezon letni. Do jednych z nich należała turystyczna **gdańska linia tramwajowa nr 1**, którą wprowadził Zakład Komunikacji Miejskiej. Na linii tej jeździł zabytkowy tramwaj - Bergmann, który został wykonany w Gdańskiej Fabryce Wagonów w 1927 r. Ze względu na ograniczoną ilość miejsc w zabytkowym tramwaju, jednorazowo przewożono 30 osób. Trasa łączyła dwa istotne miejsca turystyczne. Brama Wyżynna to serce Głównego Miasta, a Oliwa, to ta część Gdańska, gdzie znajduje się wspaniała katedra i park, nieopodal jest również Dolina Radości z XIX-wiecznymi kuźniami wodnymi, punkt widokowy oraz plaża w Jelitkowie. Specjalne bilety można było kupić jedynie u motorniczego, w cenach: 2 zł - ulgowy dla dzieci od 4 do 16 roku życia, 4 zł - normalny, 10 zł - grupowy (5 osób - dwoje dorosłych i troje dzieci).

Gdańskowi przybyła kolejna atrakcja turystyczna – **latarnia morska**. 7 maja 2004 r. nastąpiło uroczyste otwarcie latarni morskiej, wspaniałego zabytku kultury i historii w Nowym Porcie. 27-metrowa latarnia została zbudowana na wzór słynnej latarni wzniesionej w 1871 r. w Cleveland (USA). To jedna z najpiękniejszych latarni Morza Bałtyckiego. Oddana do użytku w 1894 r., wskazywała statkom wejście do portu gdańskiego przez 90 lat. Zamkniętą przez wiele lat latarnię kupił i wyremontował S. J. Michalak i udostępnił ją dla zwiedzających.

Miasto intensywnie rozbudowuje **system ścieżek rowerowych**. W kwietniu oddano do użytku ścieżką rowerową w pasie nadmorskim. Jest to już czwarta ścieżka rowerowa w tym rejonie, prowadząca do niezwykle popularnej wśród cyklistów trasy nadmorskiej. Nowopowstała droga rowerowa (975 m długości) znajduje się na przedłużeniu ul. Kołobrzeskiej i łączy ul. Czarny Dwór z Jantarową. Kolejny ciąg pieszo - rowerowy wybudowano na przedłużeniu Obrońców Wybrzeża. W ramach budowy dróg posadzono drzewa i krzewy, co w znacznym stopniu przyczyniło się do podniesienia atrakcyjności tego terenu, zarówno dla rowerzystów jak i miłośników spacerów. Kolejną trasę dla rowerzystów (768 m długości) miasto wybudowało wzdłuż ul. Grunwaldzkiej (od ul. Miszewskiego do ul. Hallera).

W granicach administracyjnych miasta znajduje się Trójmiejski Park Krajobrazowy oraz Gdańskie ZOO, dwa rezerваты na Wyspie Sobieszewskiej, zabytkowy kompleks Parku Oliwskiego. Miasto w ciągu roku wykonuje szereg prac porządkowych, które poprawiają estetykę tych terenów i stanowią atrakcyjne miejsce wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców i turystów.

Miejski Ogród Zoologiczny Wybrzeża o pow. 136 ha jest jednym z największych ogrodów zoologicznych w Polsce. Teren ten zamieszkuje 218 gatunków tj. ponad 1,3 tys. zwierząt, w tym 73 gatunki ssaków, 105 gatunków ptaków, 38 gatunków gadów i wiele innych ryb i bezkręgowców. W 2004 r. w oliwskim ogrodzie przyszły na świat 2 nowe małpki: szympansy i mandryl. Opiekę nad wszystkimi mieszkańcami zoo sprawowało 43 pielęgniarzy. Rozbudowa zoo prowadzona była zgodnie z wymaganiami Europejskiego Stowarzyszenia Ogródów Zoologicznych. W 2004 r. zoo obchodziło swoje 50-lecie. Odwiedziło je 214 tys. zwiedzających. Ogród Zoologiczny stał się nie tylko miejscem utrzymania i eksponowania kolekcji zwierząt. To tutaj można spędzić kilka godzin podziwiając uroki krajobrazu, rodzimej flory, odbyć wycieczkę ciuchcią lub konno, zdobyć nowe informacje z dziedziny zwierząt, a także skorzystać z możliwości zjedzenia smacznego posiłku.

Kolejnym ciekawym miejscem rekreacji jest **Park Kulturowy Fortyfikacji Miejskich „Twierdza Gdańsk”**. Na terenie parku przyrodniczego o pow. 21 ha znajdują się zabytki architektury militarnej. W 2004 r. zagospodarowano teren przy Pomniku Milenium na Bastionie Jerozolimskim (punkt widokowy na panoramę miasta), m.in.: zamontowano barierki, drewniane ławy i stoły oraz zrobiono nasadzenia z krzewów przy ciągach dla pieszych; odtworzono i zrekonstruowano zabytkowy mur fortyfikacyjny Galerii Strzeleckiej oraz zamontowano dębowe wrota i stalowe kraty, nawiązujące do historycznych pierwowzorów w laboratoriach amunicyjnych. PKFM „Twierdza Gdańsk” zorganizował szereg imprez i festynów. Do największych zaliczyć należy: Równonoc na Fortach, Piknik Naukowy Hewelianum i Turniej rycerski „Majowe Dyby”.

Transport

Transport

Rozdział

6

6. TRANSPORT

6.1 Połączenia lotnicze

Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy jest trzecim co do wielkości portem, pod względem ilości obsługiwanych pasażerów, spośród 11 regionalnych portów lotniczych w Polsce. Infrastruktura, wyposażenie techniczne oraz personel Portu Lotniczego pozwalają obsłużyć każdego pasażera, każdy samolot i ładunek, dzięki czemu stanowi on lotnisko zapasowe dla warszawskiego Okęcia. Jego doskonała lokalizacja jak i brak innych międzynarodowych lotnisk w najbliższym otoczeniu oraz bardzo atrakcyjna oferta cenowa opłat lotniskowych powodują, że Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy jest niemal bezkonkurencyjny na tle innych regionalnych portów lotniczych w Polsce.

W 2004 roku Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy po raz kolejny poprawił wyniki finansowe i zwiększył wielkość obrotów pasażerskich i ładunkowych. W 2004 roku z usług przewoźników lotniczych obsługujących połączenia regularne i czarterowe z Gdańska skorzystało o 28% więcej pasażerów niż w roku 2003. Rosnący ruch lotniczy bezpośrednio przełożył się na wzrost wyniku finansowego: przychody wzrosły w 2004 roku o 10%, a zysk netto był siedmiokrotnie wyższy od zakładanego w planie. Na doskonałe wyniki w 2004 rokułożyły się: spadek cen biletów na liniach regularnych, otwarcie granic, ożywienie gospodarcze oraz wejście na rynek tanich przewoźników.

W 2004 roku przez gdański port lotniczy przewinęło się ponad 466 tys. pasażerów. Wzrost ruchu pasażerskiego odnotowano na wszystkich regularnych krajowych i zagranicznych połączeniach lotniczych. Od dłuższego czasu liderem procentowego wzrostu w przewozach pasażerskich pozostaje połączenie z Gdańska do Frankfurtu. Liczba pasażerów na tej linii wzrosła w sto-

sunku do 2003 roku o 42% i wyniosła łącznie 54,5 tys. osób. W 2004 roku ożywił się także ruch na drugim zagranicznym połączeniu obsługiwanym przez LOT z Gdańska do Hamburga – skorzystało z niego ponad 14 tys. pasażerów, czyli o 6% więcej niż w 2003 roku. Więcej obsłużono także pasażerów na krajowym połączeniu do Warszawy. Było to 187,7 tys. osób, tj. o 6% więcej niż rok wcześniej. Podobny wzrost odnotowano także na obsługiwanym przez SAS połączeniu do Kopenhagi. Z tej linii w 2004 r. skorzystało 116,5 tys. pasażerów. Dużym zainteresowaniem cieszyło się także obsługiwane przez niemiecką Lufthansę, uruchomione w maju 2004 r., połączenie z Gdańska do Monachium. Skorzystało z niego 15,3 tys. pasażerów.

Istotny udział w przewozach lotniczych miały także tani przewoźnicy. Świetnie rozwinęło się tanie połączenie lotnicze do Londynu. Od marca na tej trasie przewieziono 46,1 tys. pasażerów, z czego niefunkcjonująca już Air Polonia 18,3 tys. a Wizz Air 27,8 tys. pasażerów. Na ruch pasażerski między Gdańskiem i Londynem w żaden sposób nie wpłynęła głośna upadłość pierwszego polskiego taniego przewoźnika Air Polonii – jego klienci zostali natychmiast przejęci przez konkurenta – węgierską firmę Wizz Air. Rośnie też ruch na innym obsługiwanym przez Wizz Air kierunku – do Dortmundu. W ciągu zaledwie dwóch miesięcy z tej linii skorzystało 3,8 tys. pasażerów. Wzrost zanotowano także w nieregularnym ruchu czarterowym. W 2004 roku z połączeń nieregularnych skorzystało 23,7 tys. pasażerów, czyli o 7% więcej niż rok wcześniej. Głównymi kierunkami turystycznymi były, jak co roku: Turcja i Egipt.

O blisko 90 tys. osób, tj. o 54% wzrósł regularny ruch zagraniczny w gdańskim porcie lotniczym w 2004 roku. Prawie co piąty pasażer korzystający z polskich regionalnych portów lotniczych

Tabela 6.1 Liczba pasażerów w latach 2002 - 2004

Rok	Pasażerowie obsłużeni						
	Regularny		Nieregularny		Razem	Tranzyt	Ogółem
	Krajowy	Zagraniczny	Krajowy	Zagraniczny	Przylot + odlot		
2002	152 648	149 565	2 748	12 894	317 855	178	318 033
2003	179 326	162 820	4 056	18 165	364 367	669	365 036
2004	190 361	250 585	2 557	21 153	464 656	2 035	466 691
Dynamika 2004/2003	106%	154%	63%	116%	128%	304%	128%

Opracowanie własne Wydziału Polityki Gospodarczej na podstawie danych z Portu Lotniczego w Gdańsku

Tabela 6.2 Operacje startów i lądowań w latach 2002 - 2004

Rok	Operacje startów i lądowań			
	Krajowe	Zagraniczne	Niekomercyjne	Ogółem
2002	6 892	5 212	1 346	13 450
2003	6 808	6 072	1 466	14 346
2004	8 310	7 976	1 254	17 540
Dynamika 2004/2003	122%	131%	86%	122,3%

Opracowanie własne Wydziału Polityki Gospodarczej na podstawie danych z Portu Lotniczego w Gdańsku

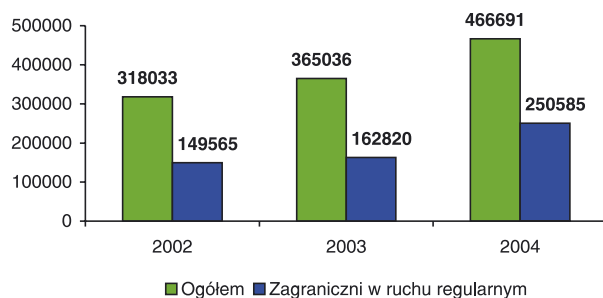
Tabela 6.3 Przewozy cargo w latach 2002 - 2004

Rok	Przewozy cargo				
	Wydóz do		Przywóz z		Razem
	Krajowy	Międzynarodowy	Krajowy	Międzynarodowy	
2002	262 663	734 524	190 329	1 023 817	2 211 333
2003	332 801	884 360	353 952	1 114 915	2 686 028
2004	337 712	845 533	480 367	1 436 884	3 100 496
Dynamika 2004/2003	102%	96%	136%	129%	116%

Opracowanie własne Wydziału Polityki Gospodarczej na podstawie danych z Portu Lotniczego w Gdańsku.

w 2004 r. był obsługiwany na gdańskim lotnisku. Konkurując z innymi portami na rynku przewozów pasażerskich Port Lotniczy Gdańsk posiada ugruntowaną trzecią pozycję, oferując pasażerom najnowocześniejszy terminal oraz najwyższą jakość usług. Jednocześnie uwzględniając liczbę mieszkańców w obszarze ciężenia lotniska, Port Lotniczy Gdańsk jest niekwestionowanym liderem spośród pozostałych portów regionalnych pod względem ilości obsługiwanych pasażerów przypadających na liczbę mieszkańców.

Gdańskie lotnisko obsługiło w 2004 r. 17% wszystkich operacji lotniczych, mających miejsce w regionalnych portach lotniczych w Polsce. Dziennie wykonywanych było średnio prawie 40 operacji startów i lądowań. Jednocześnie na przestrzeni ostatnich 5-ciu lat współczynnik wykorzystania miejsc pasażerskich w samolotach rejsowych odlatających z Gdańska wzrósł z 49% do prawie 70% w 2004 roku.

Wykres 6.1 Liczba pasażerów w latach 2002-2004

Opracowanie własne Wydziału Polityki Gospodarczej na podstawie danych z Portu Lotniczego w Gdańsku

Przeprowadzone w Porcie Lotniczym Gdańsk im. Lecha Wałęsy badania final destination wykazały, iż jedynie 32 % pasażerów odlatających z gdańskiego lotniska docierało bezpośrednio do swego portu docelowego. Dla pozostałych 68% pasażerów był to jedynie pierwszy etap połączenia z międzylądowaniem. Wielkość ta świadczy wyraźnie o dużym, niewykorzystanym strumieniu potoków pasażerów, korzystających z obecnej siatki połączeń bezpośrednich z Portu Lotniczego.

Dominującą grupę pasażerów odlatających z portu stanowili Polacy (ponad 38% wszystkich pasażerów). Kolejną grupę pod względem liczebności stanowili Niemcy (17%) oraz skandynawowie (9%).

Najliczniejszą grupę pasażerów odlatających z Portu Lotniczego Gdańsk stanowiły osoby w wieku od 40 do 49 lat. Byli to głównie mężczyźni (66%), zajmujący kierownicze stanowiska (37%).

Ponad 51% podróżujących, to tzw. frequent flyers, czyli osoby latające samolotem minimum 6 razy w roku, głównie w celach służbowych (58%). Blisko 30% pasażerów Portu Lotniczego Gdańsk podróżowało klasą biznes.

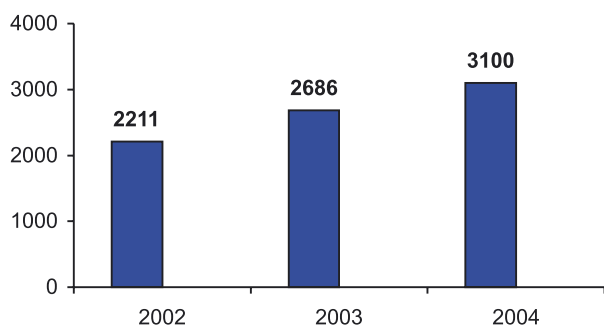
Ilość operacji startów i lądowań wykonywanych w Porcie Lotniczym Gdańsk im. Lecha Wałęsy systematycznie wzrasta - od ponad 7,3 tys. w 1994 do ponad 17,5 tys. w 2004 r. Daje to blisko trzykrotny wzrost w prezentowanym okresie. Obserwowany wzrost jest następstwem rosnącej ilości połączeń regularnych, zarówno pasażerskich jak i cargo, rejsów czarterowych oraz coraz większego ruchu samolotów nieregularnych (General

Aviation). Powoduje to ciągły rozwój siatki połączeń realizowanych z Gdańska oraz coraz większą liczbę przewoźników operujących na gdańskim lotnisku.

W 2004 r. w porcie lotniczym przeładowano 3 100 tys. ton ładunków, czyli o 15% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wysoki wzrost ruchu ładunkowego to zasługa wzrostu gospodarczego w regionie oraz stale doskonałej siatki połączeń cargo. Obsługiwane na gdańskim lotnisku ładunki wędrują zarówno na pokładach rejsowych samolotów pasażerskich, jak i regularnych połączeniach samolotami transportowymi cargo docierając do najodleglejszych zakątków całego świata.

Prawie jedna czwarta ładunków cargo obsługiwanych w regionalnych portach lotniczych w Polsce jest odprawianych w Porcie Lotniczym Gdańsk.

Wykres 6.2 Przewozy cargo w latach 2002 – 2004 [w tys. ton]

Opracowanie własne Wydziału Polityki Gospodarczej na podstawie danych z Portu Lotniczego w Gdańsku

6.2 Transport morski

Morski Port Gdańsk zlokalizowany jest na przecięciu głównych europejskich szlaków transportowych, stanowiących najdogodniejsze połączenie zarówno między Europą Środkowo-Wschodnią a Skandynawią, jak również pomiędzy Europą Zachodnią i Wschodnią. Ponadto Port Gdańsk zapewnia dogodny dostęp do Morza Bałtyckiego krajom takim jak: Czechy, Słowacja, Ukraina, Białoruś i Węgry

Dogodne warunki hydrograficzne, polityczne oraz lokalizacyjne Portu Gdańsk umożliwiły powstanie różnorodnej infrastruktury portowej nadającej mu uniwersalny charakter. Port podzielony jest na dwie zasadnicze części. Pierwsza, rozciągająca się wzdłuż odcinka ujścia Wisły i Kanału Portowego to tzw. Port Wewnętrzny, który może przyjmować statki o zanurzeniu do 10,2 m i długości 225 m. Druga część, zwana Portem Północnym funkcjonuje w oparciu o pirsy, nabrzeża

i pomosty przeładunkowe zlokalizowane bezpośrednio w akwenach wodnych Zatoki Gdańskiej. Możliwa jest tu obsługa największych statków, jakie wchodzi na Bałtyk - do 300 tys. DWT. Przy pirsach o długości od 220 do 765 m mogą być przyjmowane statki o zanurzeniu do 15 m.

Tabela 6.4 Statki wchodzące i wychodzące z portu morskiego w latach 2002 – 2004*

Statki wchodzące i wychodzące	2002	2003	2004
Statki wchodzące do portu	2506	2524	2626
Statki wychodzące z portu	2503	2534	2625

Opracowanie własne Wydziału Polityki Gospodarczej na podstawie danych z Informatorów o sytuacji społeczno-gospodarczej Gdańska za rok 2002, 2003 i 2004 (*Ujęto statki tych bander, których pojemność przekroczyła 200 tys. NT.)

W porcie działają specjalistyczne bazy przeładunkowe wyposażone w wydajne i nowoczesne urządzenia. W Porcie Wewnętrznym zaliczyć do nich można: Gdański Terminal Kontenerowy przeznaczony do obsługi linii feederowych, Terminal Promowy Westerplatte, Bazę Promową PŻB, bazę przeładunku siarki płynnej i granulowanej, bazę przeładunku fosforytów oraz bazę przeładunku owoców cytrusowych zlokalizowaną na Wolnym Obszarze Celnym. Pozostałe nabrzeża w Porcie Wewnętrznym mają charakter uniwersalny. Możliwy jest przeładunek drobnicy konwencjonalnej i towarów masowych. Są tu urządzenia i infrastruktura umożliwiające m.in. przeładunek zboża, nawozów sztucznych, tarcicy, rudy, stali, kontenerów oraz obsługę statków ro-ro.

Tabela 6.5 Obroty ładunkowe w porcie morskim w latach 2002 – 2004 [w tys. ton]

Obroty ładunkowe	2002	2003	2004
Ogółem, w tym:	17487	21631	24078
Węgiel i koks	6964	5928	5924
Rudy	65	99	47
Zboże	479	399	407
Drewno	-	2	6
Ropa i przetwory naftowe	5877	9907	12190
Inne masowe	2140	2792	2808
Drobnica	1962	2504	2696

Opracowanie własne Wydziału Polityki Gospodarczej na podstawie danych z Informatorów o sytuacji społeczno-gospodarczej Gdańska za rok 2002, 2003 i 2004

W Porcie Północnym zlokalizowane są nowoczesne bazy ładunków masowych, takich jak ropa naftowa, oleje opałowe i napędowe, węgiel i LPG. Tworzą one umowny rejon obsługi surow-

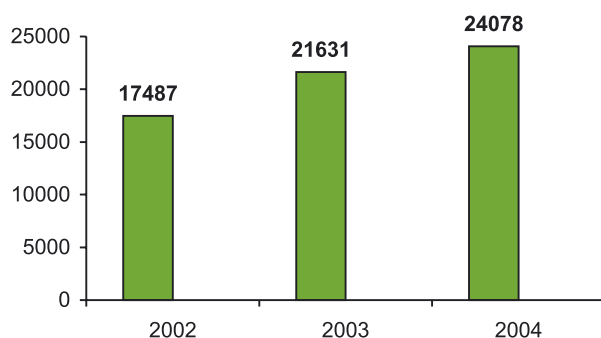
Tabela 6.6 Międzynarodowy ruch pasażerski w portach morskich w latach 2002 – 2004

Przyjazdy do kraju			Pasażerowie w tys.	Wyjazdy z kraju		
2002	2003	2004		2002	2003	2004
1717,7	1616,6	1026,0	Ogółem, w tym:	1586,7	1571,6	997,4
87,5	136,6	87,6	Gdańsk	89,2	137,1	85,0
183,8	201,2	222,6	Gdynia	179,0	193,3	210,8
21,3	16,1	12,2	Szczecin	22,4	16,3	12,3
1189,4	1123,8	637,1	Świnoujście	1063,6	1092,9	622,5

Opracowanie własne Wydziału Polityki Gospodarczej na podstawie danych GUS

ców energetycznych. W rejonie Portu Północnego znajdują się znaczne rezerwy terenowe, na których planowane są nowe przedsięwzięcia rozwojowe zwiększające wykorzystanie potencjału gdańskiego portu.

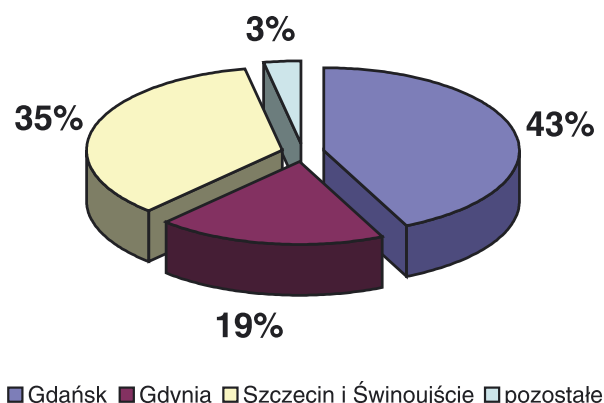
Wykres 6.3 Przeładunki w porcie morskim w latach 2002 – 2004 [w tys. ton]

Opracowanie własne Wydziału Polityki Gospodarczej na podstawie danych z Informatorów o sytuacji społeczno-gospodarczej Gdańska za rok 2002, 2003 i 2004

W 2004 r. w Gdańsku przeładowano 43% wszystkich ładunków przechodzących przez polskie porty, co dało największy udział w krajowym rynku obrotów ładunkowych.

Wykres 6.4 Udział w obrotach ładunkowych w portach morskich w roku 2004 r.

Opracowanie własne Wydziału Polityki Gospodarczej na podstawie danych GUS

Żegluga promowa jest obsługiwana przez Polską Żeglugę Bałtycką SA Polferries i nowoczesny Terminal Promowy Westerplatte (TPW), zlokalizowany na historycznym półwyspie w odległości 15 minut drogi samochodem od centrum Gdańska. Terminal jest połączony z krajową i międzynarodową siecią dróg. Posiada stanowisko dla statków wyposażone w rampę ro-ro, terminal pasażerski wraz z zapleczem administracyjno-biurowym oraz stanowiskami odpraw celno-paszportowych, galerię komunikacyjną dla pasażerów pieszych oraz czteropasmowe stanowisko odpraw celno-paszportowych dla pojazdów samochodowych. Planowane inwestycje zmierzają do zwiększania możliwości obsługi jednostek na terminalu.

Ruch pasażersko-samochodowy obsługiwał prom „Scandinavia”, który co drugi dzień odbywał rejsy do Nynäshamn w Szwecji. Rejs trwał 18 godzin na trasie o długości 283 mil. „Scandinavia” może zabrać na pokład 1 800 osób, 515 samochodów osobowych lub jednorazowo 175 samochodów osobowych i 38 ciężarowych. Prom ma 146,1 m długości i 25,5 m szerokości.

W międzynarodowym ruchu pasażerskim z gdańskiego portu w 2004 r. wypłynęło 85 tys. pasażerów, natomiast przyплыło do Gdańska 87,6 tys. pasażerów.

Westerplatte jest jednym z miejsc, przy którym cumują statki wycieczkowe. Są one również obsługiwane na reprezentacyjnym nabrzeżu spacerowym kpt. Ziółkowskiego oraz na Nabrzeżu Oliwskim, gdzie przyjmowane są największe jednostki przekraczające 200 m długości. Wszystkie te nabrzeża połączone są systemem komunikacji miejskiej z centrum miasta

6.3 Komunikacja Miejska

Od 1 stycznia 2004 r. Zakład Komunikacji Miejskiej w Gdańsku funkcjonuje jako podmiot komercyjny będący własnością publiczną, tj. jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ze 100% udziałem Miasta Gdańska.

Spółka powstała z przekształcenia zakładu budżetowego, do którego zadań należało bieżące i nieprzerwane zaspakajanie potrzeb społeczeństwa w zakresie lokalnego transportu zbiorowego, a w szczególności:

- świadczenie usług przewozowych środkami komunikacji miejskiej,
- dokonywanie napraw i obsługa techniczna posiadanego taboru,
- utrzymanie infrastruktury technicznej,
- dystrybucja biletów,
- od 1997 r. organizowanie i wykonywanie usług przewozowych osób niepełnosprawnych.

Uruchomiona w 2003 r. procedura restrukturyzacji organizacji i zarządzania lokalnym transportem zbiorowym w Gdańsku pozwoliła na:

- oddzielenie funkcji planowania i zarządzania strategicznego oraz organizowania usług od funkcji operacyjnej,
- komercjalizację jednostek wykonujących usługi w dziedzinie transportu,
- przygotowanie warunków do otwarcia rynku usług transportu publicznego.

W wyniku powyższego, organizatorem transportu zbiorowego na terenie administracyjnym miasta od 2004 r. jest Miasto Gdańsk, które podejmuje decyzje strategiczne dotyczące komunikacji zbiorowej, w szczególności związane z polityką komunikacyjną i taryfową.

Zadaniem Spółki, która działa w oparciu o zawartą umowę z Miastem Gdańsk jest:

- przewóz osób i ich bagażu na liniach autobusowych i tramwajowych, wykonywanie usług w zakresie przewozu osób niepełnosprawnych oraz wykonywanie czynności związanych z informacją przystankową,
- świadczenie usług wspomagających tj. sprzedaży biletów, kontroli dokumentów przewozu i nakładania opłat dodatkowych.

Podstawową działalnością Spółki jest świadczenie usług transportu zbiorowego na rzecz mieszkańców Gdańska i gmin, z którymi Miasto zawarło porozumienia międzygminne (Żukowo, Sopot, Pruszcz Gdański miasto i gmina, Kolbudy).

Obsługa istniejącej sieci komunikacyjnej (stan na 31.12.2004 r.) realizowana była poprzez eksploatację w trakcji autobusowej: 71 linii stałych dziennych, 10 linii nocnych i 5 linii sezonowych oraz w trakcji tramwajowej: 10 linii stałych dziennych.

W 2004 r. Spółka wykonała na liniach komunikacyjnych ogółem 28435 tys. wozokilometrów, w tym: w trakcji tramwajowej – 11900 tys. wozokilometrów, w trakcji autobusowej – 16279 tys. wozokilometrów, w przewozie osób niepełnosprawnych – 256 tys. wozokilometrów.

W 2004 r., tak jak w latach poprzednich rozbudowano i zmodernizowano zarówno tabor jak

Tabela 6.7 Ceny biletów obowiązujące w Gdańsku w 2004 r.

I. Bilety jednorazowe			cena	
			pełnopłatne	ulgowe
1. Normalne	na przejazd w czasie	do 10 min	1,20	0,60
		do 30 min	2,40	1,20
		do 45 min	2,90	1,45
		do 60 min	3,60	1,80
		24- godzinny	7,80	3,90
2. Na linie nocne	na przejazd w czasie	do 30 min	3,60	1,80
		Całonocny	6,20	3,10
3. Na linie specjalne	jeden przejazd		2,40	1,20
II. Bilety okresowe				
1. Miesięczne na jedną trasę ważne od poniedziałku do piątku				
	na odległość	do 6 przystanków	32,00	16,00
		do 12 przystanków	49,00	24,40
		do 18 przystanków	64,00	32,00
		ponad 18 przystanków	88,00	44,00
2. Miesięczne na jedną trasę ważne we wszystkie dni tygodnia				
a) na jedną trasę		do 6 przystanków	40,00	20,00
		do 12 przystanków	61,00	30,50
		do 18 przystanków	80,00	40,00
		ponad 18 przystanków	101,00	50,50
b) sieciowy			126,00	63,00

Uchwała Nr XVII/516/2003 Rady Miasta Gdańska z dnia 11 grudnia 2003 roku

i infrastrukturę drogowo-szynową. Zakupiono 4 autobusy niskopodłogowe. W trójce tramwajowej działania ukierunkowane były na modernizację wagonów tramwajowych, którą objętych zostało 16 sztuk.

ZKM w Gdańsku w 2004 r. dysponował 214 tramwajami i 223 autobusami. Głównym trzonem taboru autobusowego były pojazdy Ikarus 280, Mercedesy 0405N i autobusy MAN NL 263. Ponadto Zakład Komunikacji Miejskiej w Gdańsku dysponował dziewięcioma minibusami przygotowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych oraz wyposażonymi w windę dla wózków inwalidzkich.

Tabela 6.8 Tabor ZKM w Gdańsku w latach 2002–2004

	2002	2003	2004
Ogółem, w tym:	452	449	446
autobusy	225	226	223
tramwaje	218	214	214
mikrobusy	9	9	9

Opracowanie własne Wydziału Polityki Gospodarczej na podstawie danych z Informatorów o sytuacji społeczno-gospodarczej Gdańska za rok 2002, 2003 i 2004 i informacji z Wydziału Gospodarki Komunalnej

W 2004 r. Zakład Komunikacji Miejskiej przewiózł 180 mln pasażerów, tj. blisko 10% więcej niż w 2003 r.

6.4 Komunikacja samochodowa

Dzisiaj o dostępności komunikacyjnej miasta decyduje transport drogowy, lotniczy i morski. Gdańsk leży na skrzyżowaniu trzech kluczowych dla polskiej gospodarki dróg międzynarodowych: drogi krajowej nr 6 biegnącej z Gdańska do Berlina, drogi krajowej nr 7 łączącej Gdańsk przez Elbląg z obwodem kaliningradzkim i dalej z Warszawą i Krakowem aż do granicy czeskiej i słowackiej oraz drogi krajowej nr 1 z Gdańska przez Toruń, Łódź, Poznań, Katowice, Wrocław do granicy czeskiej i niemieckiej. Najbardziej oczekiwanym momentem dla Gdańska i Pomorza jest rozpoczęcie budowy autostrady A1, która znacząco wpłynie na ożywienie gospodarcze Gdańska i regionu. Gdańsk jako stolica regionu posiada dobrze rozbudowaną sieć połączeń autobusowych do każdego większego miasta w Polsce, a także kilkadziesiąt połączeń regionalnych.

Największą firmą świadczącą usługi transportu autobusowego jest PKS Gdańsk Sp. z o.o. Autobusy tej firmy docierają do 200 miejscowości. Codziennie przewożonych jest średnio 16 tys. osób.

Połączenia autobusowe realizowane przez PKS Gdańsk można podzielić na lokalne, dalekobieżne (do Suwałk, Białegostoku, Łomży, Siemiatycz, Płocka, Świnoujścia, Kłodzka) i międzynarodowe (do Wilna, Kaliningradu, Charleroi, Flensburga). Połączenia lokalne obejmują swoim zasięgiem praktycznie całe województwo. Miasta, z którymi istnieje najwięcej połączeń lokalnych to: Żukowo, Kartusy, Trąbki Wielkie, Kolbudy, Przywidz, Trzepowo, Nowa Karczma.

Gdańsk posiada doskonale rozwinięte połączenia autobusowe międzymiastowe i międzynarodowe. W krajowej komunikacji międzymiastowej jest 100 linii, które obsługują 540 połączeń. W liczbie połączeń można wyróżnić połączenia przyspieszone (175) i połączenia zwykłe (365).

Komunikacja zagraniczna to 209 połączeń międzynarodowych do 18 krajów - bez połączeń sezonowych. Kraje do których realizowanych jest najwięcej połączeń to:

- Niemcy – 85 połączeń tygodniowo,
- Anglia – 31 połączeń tygodniowo,
- Rosja – 14 połączeń tygodniowo,
- Holandia – 11 połączeń tygodniowo,
- Francja – 11 połączeń tygodniowo,
- Włochy – 11 połączeń tygodniowo,
- Dania – 8 połączeń tygodniowo,
- Litwa – 7 połączeń tygodniowo.

W okresie szczytowym realizowanych jest 30 wyjazdów i 30 przyjazdów międzynarodowych obsługujących ok. 3 tys. osób każdego dnia. Do obsługi pasażerów przewidziano stanowisko na dworcu PKS.

Mieszkalnictwo

Rozdział

7

7. MIESZKALNICTWO

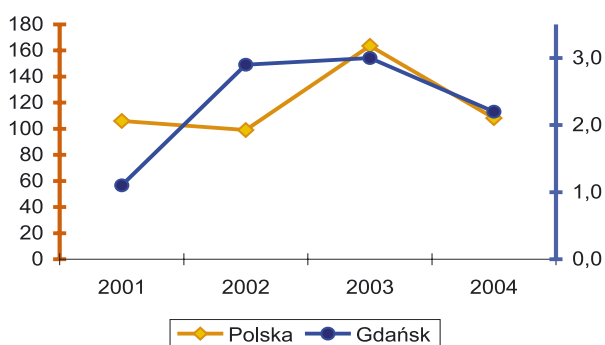
7.1 Rozwój budownictwa mieszkaniowego

Mieszkania oddane do użytku

W 2004 r. w Polsce oddano 108 tys. mieszkań, w tym 64,6 tys. stanowiło budownictwo indywidualne. W porównaniu do 2003 r. oznacza to spadek o 34 %. W województwie pomorskim gotowych do zamieszkania było 8,4 tys. mieszkań o łącznej powierzchni 851,1 tys.m2, z tego 54% stanowiło budownictwo indywidualne. Liczba oddanych nowych mieszkań w Gdańsku stanowiła prawie 26%, w Gdyni 11%, Sopocie 1,2% ogółu mieszkań oddanych w województwie pomorskim.

Na koniec 2004 r. w Gdańsku było 169,9 tys. mieszkań. Przeciętnie na 1 osobę przypadało 21m2 powierzchni użytkowej mieszkań. Najwięcej mieszkań było własnością spółdzielni mieszkaniowych (78,6%), osób fizycznych (45,3%) oraz miasta (36,5%).

Wykres 7.1 Mieszkania oddane do użytku w Polsce i Gdańsku w 2004 r. [tys.]

Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela 7.1 Mieszkania oddane do użytku w Gdańsku

wyszczególnienie	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
Liczba mieszkań oddanych do użytku ogółem, w tym:	2 939	2 998	2 115	70,5%
spółdzielni mieszkaniowych	903	610	58	9,5%
w budownictwie indywidualnym*	248	521	345	66,2%
przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem	1 687	1 638	1 554	94,9%
społeczne czynszowe	101	216	158	73,1%

*) realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż lub wynajem

Opracowanie własne na podstawie sprawozdania statystycznego B-06 2002, 2003, 2004 r.

W 2004 r. w Gdańsku oddano do użytku łącznie 2,1 tys. mieszkań o łącznej powierzchni 176,2 tys. m2. Najwięcej mieszkań (73,5% ogółu) oddano w sektorze przeznaczonym na sprzedaż i wynajem ponad 1,5 tys. domów o łącznej powierzchni 102 tys.m2. Największymi inwestorami byli: Grupa Inwestycyjna „Hossa”, która oddała kolejne budynki na ul. Przytulnej i Budapesztańskiej oraz Narciarskiej. PB „Górski” oddał mieszkania przy ul. Nieborowskiej i Wawelskiej. PB „Inpro” przygotowało mieszkania w blokach na ul. Myśliwskiej i domki na ul. Głogowskiej. Towarzystwo Ziemskie S.A. oddało do użytku mieszkania na ul. Homera i Hermesa, a PB „Hanza” na ul. Narciarskiej i Tenisowej. Deweloper „Ekolan” S.A. do swojej oferty mieszkaniowej dołączył w 2004 r. mieszkania na ul. Porębskiego, Anny Jagiellonki i A. Dulin’a oraz Elfów i Legendy, a Allcon Osiedla Sp.zo.o. na ul. Porębskiego. Polnordom oddał mieszkania na ul. Ujeścisko i Rogalińskiej, a PB „Domesta” oddała nowym lokatorom kolejny budynek mieszkalny na ul. Storczykowej.

Kolejną grupą inwestorów, która posiadała 16,3% udziału w rynku budowlanym byli inwestorzy indywidualni. Oddali oni w 2004 r. ok. 350 domów. Przyczyną takiego stanu mogła być wzmożona chęć inwestorów do skorzystania z ulgi w ostatnim roku obowiązywania dużej ulgi budowlanej oraz strach przed zapowiadającym wzrostem stawki VAT na materiały budowlane oraz wprowadzenie podatku katastralnego po wejściu Polski do EU.

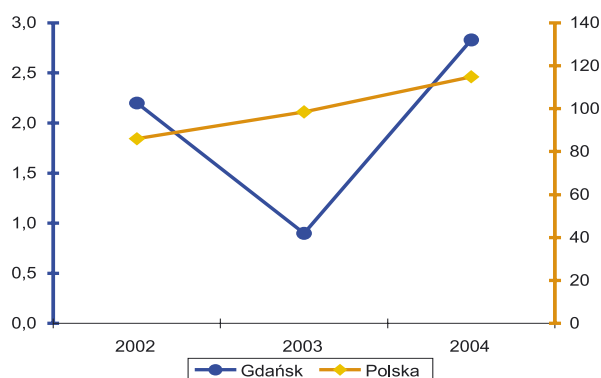
Nadal efektywne było budownictwo społeczne, choć liczba oddanych mieszkań spadła w porównaniu do 2003 r. Głównymi inwestorami w tym segmencie rynku byli: Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Motława” i Ogólnopolskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego. W 2004 r. spółdzielnie swoim członkom oddały niewiele, bo ok.60. mieszkań, co stanowi ogromny spadek w stosunku do roku poprzedniego. Do najważniejszych lokalizacji należały mieszkania SM „Zakoniczyn” na ul. Jeleniogórskiej” i ul. Bergiela oraz SM „Szadółki” na ul. Częstochowskiej i SM „Południe” ul. Kurierów Armii Krajowej.

Pozwolenia na budowę

W Polsce w 2004 r. wydano 114,9 tys. pozwoleń na budowę mieszkań, co stanowiło wzrost o 16% w stosunku do roku poprzedniego. Nakreślenie koniunktury na rynku budowlanym,

w związku z przystąpieniem Polski do UE, doprowadziło do wyprzedania gotowych mieszkań. Firmy budowlane sprzedawały więc mieszkania wirtualne, które dopiero zbudują. W województwie pomorskim w 2004 r. wydano 10,6 tys. pozwoleń, co stanowiło wzrost o 42% w porównaniu do 2003 r. Największą dynamikę (196%) odnotowano w pozwoleniach na mieszkania budowane na sprzedaż i wynajem oraz w spółdzielczości mieszkaniowej (dynamika 191%). W badanym okresie rozpoczęto też budowę 9,4 tys. mieszkań.

Wykres 7.2 Pozwolenia na budowę w Gdańsku i w Polsce w 2004 r.[tys.]

Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego

W 2004 r. w Gdańsku doczekaliśmy się rekordowej liczby pozwoleń na budowę w wielkości 2,8 tys. mieszkań, w tym największą dynamikę wykazały towarzystwa budownictwa społecznego (1117%), deweloperzy (276%), inwestorzy indywidualni (217%) oraz spółdzielnie (171%). W badanym okresie w Gdańsku rozpoczęto budowę 2,6 tys. mieszkań.

Tabela 7.2 Ilość mieszkań w Gdańsku*), na realizację których wydano pozwolenia

wyszczególnienie	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
Liczba mieszkań ogółem, w tym:	2 178	915	2 831	309,40%
spółdzielni mieszkaniowych	1 288	79	135	170,89%
w budownictwie indywidualnym	135	169	368	217,75%
przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem	653	613	1 692	276,02%
społeczne czynszowe	102	54	636	1177,78%

Opracowanie własne na podstawie sprawozdania statystycznego B06 2002,2003,2004 r.

*) mieszkania w budynkach nowych i rozbudowywanych oraz mieszkań uzyskiwanych z przebudowy

W Gdańsku w 2004 r. wydano pozwolenia na budowę 85 budynków z 2 450 mieszkańami o łącznej powierzchni 144 tys. m². Wystąpił więc wzrost o 16 liczby wydawanych pozwoleń na budowę nowych mieszkań w budownictwie wielomieszkaniowym oraz wzrost o 56 pozwoleń w budownictwie jednorodzinnym. W 2004 r. wydano 360 pozwoleń na budowę domów jednorodzinnych o łącznej powierzchni 69,4 tys. m². W badanym okresie w Gdańsku wydano także 16 pozwoleń na rozbudowę mieszkań w istniejących budynkach mieszkalnych oraz 5 na przebudowę mieszkań w budynkach niemieszkalnych. Najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań uzyskali w 2004 r. deweloperzy. Kolejne inwestycje prowadzili m.in.: PB „Hanza” na ul. Narciarskiej, Olimpijskiej, Tenisowej, Smoluchowskiego; „Hossa” na ul. Tanecznej, Przytulnej, Budapesztańskiej, Porębskiego i Herlinga Grudzińskiego; PB „Inpro” na ul. Myśliwskiej, Wąsowicza i Dolne Młyny; PB „Górski” na ul. Wawelskiej; Allcon Osiedle na ul. Bergiela, „Ekolan” na ul.Świętokrzyskiej, Porębskiego i Anny Jagiellonki, firma „Progress” na ul. Ogarnej. Aktywność w 2004 r. wykazały także towarzystwa budownictwa społecznego, które dostały pozwolenia na budowę ponad 600 mieszkań, w tym: GTBS na ul. Wilanowskiej, Jeleniogórskiej, TBS „Motława” na ul. Srebrnej, TBS „Konkret” na ul. Unruga; OTBS na ul. Przywidzkiej, Świętokrzyskiej i Wilanowskiej.

Tabela 7.3 Pozwolenia na budowę nowych budynków mieszkalnych - stałego zamieszkania w Gdańsku

wyszczególnienie	2003			2004		
	pozwoleń	budynków	mieszkań	pozwoleń	budynków	mieszkań
budynki mieszkalne jednorodzinne	156	167	167	212	360	360
budynki o dwóch mieszkaniach i wielorodzinne	24	40	944	40	85	2 450

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania statystycznego B05 2002,2003,2004 r.

7.2 Komunalny zasób mieszkaniowy

Gospodarka lokalami komunalnymi

Tabela 7.4 Komunalne zasoby mieszkalne

wyszczególnienie	2002	2003	2004
Liczba budynków ogółem	6 727	6 714	6 661
budynki komunalne	3 238	3 193	3 142
budynki wspólnot mieszkaniowych	3 489	3 521	3 519
Liczba lokali mieszkalnych	57 582	57 663	57 454
lokale komunalne	37 246	36 654	35 249
lokale osób fizycznych	20 336	21 009	22 205
Powierzchnia użytk. lokali mieszkalnych m ²	2 830 952	2 828 812	2 818 099
lokale gminy	1 804 928	1 774 184	1 704 758
lokale osób fizycznych	1 026 024	1 054 628	1 113 341

Wydział Gospodarki Komunalnej UM w Gdańsku

W Gdańsku łączna ilość budynków mieszkalnych w zasobie komunalnym w 2004 r. wynosiła 6 661. Miasto było właścicielem 3 142 budynków mieszkalnych, w których znajdowało się ogółem 12,7 tys. mieszkań i współwłaścicielem 3 519 bu-

dynków z 22,2 tys. mieszkań. Powodem zmniejszenia się zasobu mieszkaniowego było m.in.: sprzedaż lokali na rzecz ich najemców, rozbiórki budynków ze względu na katastrofalny stan techniczny lub usamodzielnianie lokali mieszkalnych.

Miasto w 2004 r. dysponowało 2 058 lokalami użytkowymi, administrowanymi przez Gdański Zarząd Nieruchomości Komunalnych ZB o łącznej powierzchni 300,9 tys. m² i zróżnicowanych stanach technicznych. W ciągu roku 329 wolnych lokali zostało poddanych procedurze wynajmu, z tego 141 lokali wynajęto. Przetargowi ustnemu publicznemu – licytacji stawki czynszu – poddano 123 lokale, z których 56 wynajęto, zaś 206 (w tym o niskich standardach technicznych i użytkowych, w peryferyjnych częściach miasta), poddano procedurze wynajmu bezprzetargowego – zbieraniu ofert, na skutek czego 85 zostało wynajętych. Średnia stawka wynajmu lokalu w drodze przetargu wyniosła ok. 30 zł/m². Najczęściej wynajmowano lokale na działalność handlową, rzadziej na usługową.

Stan techniczny zasobów komunalnych

Większości mieszkań miasta w 2004 r. znajdowała się w budynkach przedwojennych, które

Tabela 7.5 Struktura komunalnych budynków mieszkalnych według okresu budowy

okres budowy	2002	2003	2004	2004	
				% zasobu	wiek budynków
ilość budynków komunalnych	3 238	3 193	3 142	100,0%	x
wybudowanych przed 1945r.	3 037	2 869	2 928	93,2%	x>60 lat
w latach 1946r. do 1978r.	185	324	194	6,2%	27<x<60
wybudowanych po 1979r.	16	100	20	0,6%	x<26 lat
ilość budynków wspólnot mieszkaniowych	3 489	3 521	3 519	100,0%	x
wybudowanych przed 1945r.	2 100	2 064	2 085	59,2%	x>60 lat
w latach 1946r. do 1978r.	1 348	1 457	1 406	40,0%	27<x<60
wybudowanych po 1979r.	41	54	28	0,8%	x<26 lat

Opracowanie własne na podstawie danych Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych ZB

Tabela 7.6 Ilość przeprowadzonych przez GZNK ZB remontów w 2004 r. i wielkość nakładów remontowych

rodzaj robót	nakłady na remonty w budynkach					
	ogółem, w tym:		komunalnych		wspólnot mieszkaniowych	
	[szt.]	[tys. zł]	[szt.]	[tys. zł]	[szt.]	[tys. zł]
remonty dachów	183	4 286	80	2 762	103	1 524
docieplenia budynków	8	226	5	171	3	55
remonty inst. gazowych	109	899	94	872	15	27
remonty inst. wod.-kan.	60	496	60	496	0	0
Remonty inst. c.o.	52	646	40	584	12	62
odgrzybienie lokali	34	433	34	433	0	0
izolacja przeciwwilgociowa	32	943	18	802	14	141
wymiana stolarki	1 452	1 350	1 452	1 350	0	0
przestawienie pieców	635	1 008	635	1 008	0	0
remonty ogółem	x	18 076	x	15 665	x	2 411

Opracowanie własne na podstawie danych Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych ZB

uległy dewastacji, a zaległości remontowe zdecydowały o występowaniu dużego deficytu jakościowego. Lata budowy budynków w mieście przedstawia tabela 7.5. Podejmowane co roku działania na rzecz zahamowania postępującej dekapitalizacji zasobu mieszkaniowego są niewystarczające, mimo że ogólne nakłady na remonty wzrastają. Z ogólnej kwoty 18 076 tys.zł przeznaczonej na remonty miasto wydatkowało 15 665 tys.zł na zasób komunalny, resztę przeznaczono dla wspólnot mieszkaniowych. W 2004 r. najwięcej środków finansowych pochłonęły remonty dachów (4 286 tys. zł), wymiana stolarki (1,3 mln zł), przedstawianie pieców (1 350 tys.zł). Wielkość nakładów na remonty zaprezentowano w tabeli 7.6.

Potrzeby mieszkaniowe

Na listach, sporządzonych na 2004 r. i lata następne, umieszczono 3 790 rodzin spełniających przesłanki do zawarcia umowy najmu lokalu zamiennego z komunalnego zasobu mieszkaniowego. W stosunku do roku poprzedniego nastąpił spadek o 58 rodziny. Największą grupę, bo aż 1 500 rodzin (39,6% ogółu rodzin umieszczonych na listach) stanowiły rodziny zamieszkujące w budynkach przeznaczonych do rozbiórki. Przyczyny przekwaterowań zaprezentowano w tabeli 7.7. Wymienione w tabeli potrzeby należy uzupełnić o konieczność zapewnienia 27 lokali zamiennych dla rodzin, które utraciły lokal w wyniku klęski żywiołowej, 18 lokali socjalnych dla rodzin zakwalifikowanych do przydziału lokalu socjalnego z tytułu realizacji wyroków sądowych o eksmisję oraz 4 lokale dla rodzin powracających z Kazachstanu.

Dodatki mieszkaniowe

W 2004 r. mieszkańcy miasta znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej złożyli 20,6 tys. wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego. W porównaniu z rokiem poprzednim wpłynęło o 1 tys. wniosków mniej. W 982 przypadkach wnioski rozpatrzono negatywnie, co stanowi 4,7% w stosunku do liczby wniosków przyjętych. Przyjęte wnioski przed rozpatrzeniem zweryfikowano i do 977 gospodarstw domowych skierowano wywiady środowiskowe w celu stwierdzenia, czy występują w nich rażące dysproporcje pomiędzy faktycznym stanem majątkowym a dochodami zadeklarowanymi w dokumentacji wnioskowej. W 47 gospodarstwach domowych stwierdzono rażące dysproporcje i odmówiono przyznania dodatku mieszkaniowego. Ogółem w 2004 r. wypłacono 167,9 tys. dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę 19 516,7 tys. zł. Średni dodatek mieszkaniowy wynosił 116,2 zł. Najwięcej dodatków mieszkaniowych wypłacanych było w przedziale kwotowym od 100 do 200 zł. Najniższy dodatek mieszkaniowy wynosił 15,45 zł a najwyższy 1 087 zł.

7.3 Finanse Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych

Wielkościami charakteryzującymi finanse Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych Zakład Budżetowy były w szczególności dochody i wydatki zakładu budżetowego oraz poziom dotacji otrzymywanej z budżetu Miasta Gdańska. Dochody własne GZNK ZB w 2004 r. ukształtowały się na poziomie 150 842,7 tys. zł. Największą pozycję wśród dochodów stanowiły dochody z naj-

Tabela 7.7 Powody skierowania rodzin do przekwaterowania

powód przekwaterowania	2003	2004	2004
	liczba rodzin		skierowania do zawarcia najmu
przeznaczenie do rozbiórki budynków ze względu na katastrofalny stan techniczny lub nieopłacalność remontu	1 640	1 500	41
oczekiwanie na mieszkanie w zamian za wykonanie remontu kapitalnego	884	832	37
oczekiwanie na lokal socjalny	590	778	8
przeznaczenie budynków do rozbiórki ze względu na inwestycje	238	210	0
oczekiwanie na wymianę lokalu	159	122	8
zajmowanie pomieszczeń niemieszkalnych	134	125	2
oczekiwanie na mieszkanie ze względu na trudne warunki mieszkaniowe	115	154	44
przeznaczenie budynków i lokali na rzecz użyteczności publicznej	59	50	0
inne powody	29	19	0
razem	3 848	3 790	140

Gdański Zarząd Nieruchomości Komunalnych ZB

mu i dzierżawy (55,3%) i wpływy z usług (43,6%). Szczegółowe kształtowanie się poszczególnych rodzajów dochodów w 2004 r. obrazuje tabela 7.8. Z dochodów własnych GZNK ZB powiększonych o dotację z budżetu miasta, środki z Gminnego i Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu najmu oraz innych zwiększeń GZNK ZB pokrył ujemny stan funduszu obrotowego, który na początku 2005 r. wynosił 5 125,8 tys. zł oraz finansował swoje wydatki, które w 2004 r. wyniosły 174 812,7 tys. zł. Wielkość rozchodów GZNK przedstawiono w tabeli 7.9. W 2004r. w budżecie Miasta zabezpieczono dla GZNK ZB dotację przedmiotową w łącznej wysokości 21 416,1 tys. zł, z czego kwotę 16 378,5 tys. zł przeznaczono na

dofinansowanie remontów budynków komunalnych, natomiast kwotę 5 010,4 tys. zł przeznaczono na dofinansowanie sprzątania terenów zielonych. W wyniku gospodarki finansowej prowadzonej przez GZNK ZB stan funduszu obrotowego na koniec roku był dodatni i wyniósł 2 823,8 tys. zł.

Windykacja należności przez GZNK

Stan należności wymagalnych GZNK ZB na koniec 2004 r. wyniósł 52 040,3 tys. zł, zaś stan zobowiązań wymagalnych 26,7 tys. zł. Pozostałą kwotę zobowiązań stanowiły zobowiązania, których termin zapłaty upływa w styczniu 2005 r. W ramach należności największą kwotę to należności z tytułu czynszu za lokale mieszkalne i użytkowe oraz od-

Tabela 7.8 Wielkość i struktura dochodów GZNK ZB

rodzaje wpływów	2003	2004	
	[tys.zł]	[tys.zł]	struktura przychodów własnych GZNK
1.Wpływy z najmu i dzierżawy, w tym:	82 907,4	83 384,6	55,3%
czynsze za lokale mieszkalne	68 873,3	69 776,8	46,3%
czynsze za lokale użytkowe	11 560,0	11 033,9	7,3%
wpływy za garaże	1 472,8	1 374,4	0,9%
wpływy za komórki, piwnice i schrony	200,6	189,0	0,1%
wpływy za tereny zielone, place, ogrody	800,7	1 010,4	0,7%
2.Wpływy z usług, w tym:	63 987,2	65 786,0	43,6%
świadczenia za lokale użytkowe	1 093,8	224,0	0,1%
wpływy za zimną wodę	11 784,6	12 313,6	8,2%
wpływy za kanalizację	10 890,3	12 308,5	8,2%
wpływy za CO i CW	34 058,7	32 474,5	21,5%
wpływy za dźwigi	135,7	129,4	0,1%
wpływy za wywóz nieczystości stałych	3 768,9	4 220,5	2,8%
wpływy za anteny zbiorcze	74,2	73,2	0,0%
3.Wpływy z pozostałych dochodów	2 304,8	1 672,1	1,1%
ogółem	149 199,4	150 842,7	100,0%

Opracowanie własne na podstawie danych Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych ZB

Tabela 7.9 Wielkość i struktura wydatków GZNK ZB

rodzaje wydatków	2003	2004	
	[tys.zł]	[tys.zł]	struktura rozchodów GZNK
Wydatki ogółem, w tym:	168 813,0	174 812,8	100,00%
energia ogółem	63 562,5	62 586,6	35,80%
zakup usług	48 397,1	46 722,8	26,73%
zakup usług remontowych	14 201,0	20 331,1	11,63%
wynagrodzenia osobowe pracowników	14 365,0	13 318,2	7,62%
podatki na rzecz budżetu gminy	2 826,1	2 736,7	1,57%
składki ZUS	2 595,3	2 406,4	1,38%
materiały i wyposażenie	931,6	915,9	0,52%
podatek VAT	775,8	805,7	0,46%
odpisy na ZFŚS	355,8	338,8	0,19%
składki na Fundusz Pracy	368,4	335,9	0,19%
kary i odszkodowania	217,7	79,2	0,05%

Opracowanie własne na podstawie danych Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych ZB

setki naliczone od nieterminowych opłat czynszu. Zobowiązania wymagalne w kwocie 26,7 tys. zł stanowiły drobne zapłaty wobec dostawców prac remontowych oraz nie pobrane wynagrodzenia przez pracowników GZNK ZB. Sytuację finansową GZNK ZB na koniec 2004 r. należy uznać za korzystną i nie zagrażającą płynności finansowej, stan środków pieniężnych (na rachunku bankowym oraz w kasie) wynosił 3 142,4 tys. zł.

Tabela 7.10 Zaległości w opłatach czynszu i świadczeń za lokale komunalne

Zaległości w opłatach czynszu i świadczeń	2003 [tys.zł]	2004 [tys.zł]	dynamika [%]
lokale mieszkalne ogółem, w tym:	91 204,6	105 591,8	115,8%
kwota podstawowa	61 448,3	72 375,9	117,8%
odsetki	29 756,3	33 215,9	111,6%
lokale użytkowe ogółem, w tym:	20 796,5	22 379,0	107,6%
kwota podstawowa	13 564,8	14 409,3	106,2%
odsetki	7 231,7	7 969,7	110,2%

Opracowanie własne na podstawie danych Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych ZB

W 2004 r. zaległości w opłatach czynszu i świadczeń za komunalne lokale mieszkalne w 2004 r. wynosiły 105 591,8 tys. zł i wzrosły w stosunku do 2003 r. o 15,8 %. Kwota zaległości obejmowała wszystkie zaległości (bieżące, objęte nakazami zapłaty, nieściągalne oraz rozłożone na raty). W 2004 r. wpłaty na poczet bieżących należności wynosiły 86,1 mln zł, a GZNK zwindykował 29 066,1 tys. zł. W 2004 r. zaległości w opłatach czynszu i świadczeń za komunalne lokale użytkowe wyniosły 22 379 tys. zł i wzrosły o 7,6 % w stosunku do 2003 r. Wpłaty na poczet bieżących należności wyniosły 14 514,5 tys. zł, GZNK zwindykował 7 811,6 tys. zł. Zaległości do wysokości dwukrotności przeciętnego wynagrodzenia (tj. do kwoty 3,6 tys.zł) posiadało 17,6 tys. użytkowników mieszkań na kwotę 28 792,9 tys. zł i 3,4 tys. użytkowników lokali użytkowych na kwotę 3 356,4 tys. zł, natomiast zaległości powyżej ww. kwoty posiadało 3,5 tys. najemców mieszkań na kwotę 76 783,1 tys. zł i 207 najemców lokali użytkowych na kwotę 19 020,6 tys. zł.

7.4 Gdańskie Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. swoją działalność, w zakresie budowy i eksploatacji mieszkań pod wynajem, rozpoczęła w 1997 r. Inwestycje finansowane są w 70% kredytem z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego oraz

w 30% z kapitału zakładowego Spółki. Na koniec 2004 r. kapitał zakładowy wynosił 34 417,5 tys. zł. W przeciągu 8-letniego okresu działalności GTBS Sp. z o.o. wybudowała 6 budynków z 342 mieszkaniami na Osiedlu Jeleniogórskim przy ul. Jeleniogórskiej oraz 7 budynków z 349 mieszkaniami na Osiedlu Jary przy ul. Wilanowskiej. Łączna powierzchnia mieszkań wyniosła prawie 36 tys. m². Średni koszt budowy 1m² powierzchni użytkowej w 2004 r. (bez kosztów infrastruktury) kształtował się na poziomie 2 132 zł. Stawka czynszu wynosiła 7,48 zł, w której 62% kosztów przypadało na spłatę kredytu KFM natomiast pozostała część stanowiły koszty administracji i zarządu. W listopadzie 2004 r. w budynku przy ul. Wilanowskiej oddano 52 lokale, wyposażone pod klucz, w tym 4 mieszkania jednopokojowe, 16 dwupokojowych i 32 trzypokojowe.

7.5 Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Motława” Sp. z o.o.

Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Motława” Sp. z o.o. powstało w 2000 r., a od 2003 r. kontynuuje program budowy mieszkań na wynajem. Na koniec 2004 r. miasto posiadało w TBS „Motława” Sp. z o.o. udziały o łącznej wartości 20 074 tys. zł. Oprócz budowy mieszkań na wynajem, spółka przygotowywała rewitalizację Dolnego Miasta w kwartale ulic Kieturakisa, Reduta Wyskok, Wróbla. W 2004 r. oddano do zasiedlenia 4 budynki wielorodzinne ze 136 mieszkaniami o łącznej powierzchni użytkowej ponad 6 tys. m². W ramach realizacji I etapu osiedla „Zielone Wzgórze”, w skład którego wchodzi 7 budynków, spółka wybudowała 2 budynki w kwietniu, 1 budynek w lipcu i 1 w grudniu. Budynki przekazane w kwietniu powstały z kredytu przeznaczonego na usuwanie skutków powodzi i wykorzystane zostały dla rozwiązania problemów mieszkaniowych osób, które ucierpiały w czasie powodzi w lipcu 2001 r. Średni koszt budowy 1 m² powierzchni użytkowej mieszkań (bez kosztów infrastruktury) wyniósł 2 153 zł. Budowa została sfinansowana w 70% przez Bank Gospodarstwa Krajowego z kredytu pochodzącego z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego. Pozostałe 30% to środki własne spółki, pochodzące z jej dokapitalizowania przez właściciela - Miasto Gdańsk, a także ze środków osób prywatnych (partycypantów). Struktura opłat za mieszkanie w TBS „Motława” Sp. z o.o. przedstawiała się następująco: 67% kosztów stanowiła spłata kredytu zaciągniętego przez Spółkę w Banku Gospodarstwa Krajowego, pozostałe 33% to koszty administracji i zarządu (utrzymanie czystości, konserwacja urządzeń, podatek od nieruchomości, energia elektryczna).

Gospodarka nieruchomościami

Rozdział

8

8. Gospodarka nieruchomościami

8.1 Struktura użytkowania terenów

Tereny Gdańska w największym stopniu w 2004 r. pokrywały użytki rolne (37,7%) i leśne (18,5%). Pozostała część terenów miasta (22,1 ha) przeznaczona była pod mieszkalnictwo (7,9%), przemysł (5%) i tereny komunikacyjne (11,4%). Charakterystykę użytkowania gruntów przedstawia tabela nr 8.1.

Stan własnościowy gruntów uległ w ostatnim czasie dynamicznym zmianom. W 2004 r. na terenie miasta zawarto 6,8 tys. transakcji nieruchomościami. Gdańsk dysponował dużą powierzchnią atrakcyjnych terenów pod zabudowę oraz obiektów do zagospodarowania. Tereny mieszkaniowe zabudowane i przeznaczone pod zabudowę w 2004 r. wynosiły ponad 2 tys. ha, a przemysłowe 1,3 tys. ha. W ogólnej powierzchni Gdańska,

która wynosiła 26 203 ha wyróżnić można grunty komunalne stanowiące 31,5 %, grunty Skarbu Państwa (40,9 %), grunty osób fizycznych (22,6 %) oraz inne. Strukturę własnościową gruntów przedstawia tabela nr 8.2.

8.2 Zarządzanie nieruchomościami komunalnymi

Na mocy ustawy o gospodarce nieruchomościami z 21 sierpnia 1997 r. jednostki samorządu terytorialnego sprzedają, oddają w użytkowanie wieczyste, najmują lub dzierżawią nieruchomości tworzące zasoby komunalne.

W 2004 r. miasto zorganizowało przetargi na sprzedaż nieruchomości, osiągając wpływ do bu-

Tabela 8.1 Charakterystyka użytkowania gruntów Gdańska [ha]

grunty	powierzchnia [ha]			struktura [%]		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
użytki rolne	9 421	9 843	9 882	36,0	37,6	37,7
użytki leśne	4 756	4 759	4 850	18,2	18,2	18,5
tereny zabudowane i przeznaczone pod zabudowę, w tym:	6 085	5 698	5 783	23,2	21,7	22,1
mieszkaniowe	2 540	2 012	2 060	9,7	7,7	7,9
przemysłowe	1 300	1 304	1 306	5,0	5,0	5,0
tereny niezabudowane	645	750	701	2,5	2,9	2,7
tereny komunikacyjne, w tym:	2 714	2 990	2 995	10,4	11,4	11,4
drogi	1 809	2 106	2 149	6,9	8,0	8,2
koleje	411	411	411	1,6	1,6	1,6
wody	1 754	1 471	1 249	6,7	5,6	4,8
torfowiska, wysypiska	471	462	466	1,8	1,8	1,8
nieużytki	1 002	980	978	3,8	3,7	3,7
razem	26 203	26 203	26 203	100	100	100

Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji UM

Tabela 8.2 Struktura użytkowania gruntów w przekroju własnościowym [ha] w 2004r.

Grunty	Gmina Gdańsk	Skarb Państwa	osoby fizyczne	spółdzielnie	kościóły i związki wyznaniowe	inne	razem
użytki rolne	2 839	1 576	4 862	20	66	519	9 882
użytki leśne	1 119	3 568	76	2	16	69	4 850
grunty zabudowane i niezabudowane	2 772	1 752	837	120	59	243	5 783
tereny komunikacyjne	1 116	1 753	70	5	2	49	2 995
wody	50	1 166	31	0	0	2	1 249
tereny różne i nieużytki	370	911	54	0	2	107	1 444
razem	8 266	10 726	5 930	147	145	989	26 203

Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji UM

dżetu miejskiego w wielkości 50 904,9 tys. zł, co stanowiło wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 23%. Na wielkość dochodów wpływ miała sprzedaż: działek na własność 28 940,5 tys. zł (56,8%), lokali mieszkalnych 17 168,9 tys. zł (33,8%), lokali użytkowych 4 795,4 tys. zł (9,4%). W wyniku przeprowadzonych przetargów sprzedano 49 nieruchomości gruntowych o pow. 147,3 tys. m². Do największych transakcji dokonanych przez miasto należy uznać zbycie atrakcyjnej nieruchomości przy ul. Dąbrowszczaków o pow. 15,3 tys. m² za kwotę 8 456 tys. zł. Dodatkowo znaczny wpływ do kasy miejskiej przyniosło nabywanie gruntów przez użytkowników wieczystych w oparciu o Uchwałę Rady Miasta Gdańska z 12.02.2004 r. Nr XX/594/04 w sprawie wyrażania zgody na udzielenie bonifikaty w wysokości 95% przy sprzedaży na rzecz osób fizycznych prawa użytkowania wieczystego na własność nieruchomości gruntowych zabudowanych budynkami mieszkalnymi. W ramach przetargu sprzedano 25 lokali użytkowych na kwotę 4 795,4 tys. zł. W 2004 r. trzykrotnie więcej najemców niż w roku poprzednim złożyło wnioski o wykup mieszkania (4,6 tys.). Do sprzedaży miasto przygotowało 1 546 lokali mieszkalnych. Odmówiono sprzedaży 717 najemcom ze względu na zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego, 32 wnioskodawców ostatecznie wycofało się z zamiaru kupna lokalu mieszkalnego, a 7 lokali mieszkalnych zbyto w ramach przetargów za kwotę 533 tys. zł. W rezultacie miasto sprzedało ze swojego zasobu komunalnego 1 441 lokali.

W 2004 r. Miasto osiągnęło dochody z najmu i dzierżawy terenów w kwocie 3 564,3 tys. zł. Wydzierżawiło 346,8 tys. m² pod prowadzenie różnego typu działalności (tabela 8.3) oraz grunty rolne o pow. 332 ha. Ponadto w czasie roku wydzierżawiono tymczasowo tereny dla handlujących w pasie nadmorskim oraz w czasie Jarmarku Św. Dominika i Wiosennego.

Tabela 8.3 Dzierżawa gruntów od Miasta Gdańska wg. rodzajów działalności

przeznaczenie gruntów w m ²	2002	2003	2004
handel	30 926	30 926	30 892
gastronomia	4 558	4 558	4 168
parkingi	39 735	42 651	42 651
administracja i składy przemysłowe	83 654	83 654	83 654
autohandel i myjnie	7 616	7 616	7 616
targowiska	38 316	39 016	39 016
sport, turystyka, rekreacja	112 997	112 997	112 067
placówki kultu religijnego	4 443	4 443	4 443
pozostałe usługi	22 144	22 335	22 335
razem	344 580	348 196	346 842

Wydział Skarbu UM

Miasto w 2004 r. przejęło pod drogi publiczne za odszkodowaniem 35,3 tys. m² gruntu od osób fizycznych i 31,2 tys. m² od osób prawnych. Dokonano wykupu gruntów na Łostowicach, przy ul. Świętokrzyskiej, Jeziorowej i Jarzębinowej w związku ze zmianami planu zagospodarowania przestrzennego oraz pod drogę publiczną przy ul. Warszawskiej.

8.3 Działalność Biura Rozwoju Gdańska

Biuro Rozwoju Gdańska - jednostka organizacyjna miasta zajmująca się planami zagospodarowania przestrzennego, otrzymało w 2004 r. prestiżowe wyróżnienie w branży wykorzystania technik komputerowych Bentley Systems Incorporated nagrodę „BE Awards of Excellence”. We współpracy z BMT Cordah Sp. z o.o. biuro przygotowało projekt, opisujący system sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Gdańsku. Przygotowana dokumentacja została zatytułowana „Planowanie urbanistyczne jako część miejskiego systemu informacji przestrzennej”. Zwycięski gdański system sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miał na celu uregulowanie skomplikowanych spraw ładu przestrzennego oraz przyczynienie się do lepszego monitorowania i zarządzania istniejącą infrastrukturą. Tabe-

Tabela 8.4 Plany uchwalone przez Biuro Rozwoju Gdańska

plany uchwalone w latach	liczba planów	powierzchnia [ha]	udział % powierzchni planów do powierzchni miasta
1995 – 1998 przed utworzeniem BRG	42	1 123,70	4,23
1999 – 2004 po utworzeniu BRG	260	11 505,4	43,40 (około 80 w relacji do terenów zainwestowanych)

Biuro Rozwoju Gdańska

la 8.4 ilustruje postęp, jaki dokonał się w Gdańsku w dziedzinie przygotowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ciągu ostatnich 5 lat. Kolejnym sukcesem Biura Rozwoju Gdańska i Urzędu Miejskiego było udostępnienie od maja 2004 r. na stronie internetowej miasta obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gdańska on-line.

8.4 Rynek nieruchomości komercyjnych

Obiekty użytkowe oddane do użytku

W ciągu ostatnich lat obraz Gdańska uległ istotnym przemianom. Nastąpił znaczny rozwój budownictwa mieszkaniowego. Nowe mieszkania powstawały na nowych osiedlach budowlanych, jak również nowoczesne obiekty zaczęły wypełniać istniejące dotąd wolne przestrzenie w zabudowie Gdańska. Szerzej na temat budownictwa mieszkaniowego w rozdziale 7 pt.: Mieszkalnictwo. Atrakcyjność Gdańska wynikająca z dobrych połączeń międzynarodowych i walorów turystycznych przyciągała nowych inwestorów. Dzięki licznym inwestycjom, zarówno kapitału zagranicznego, jak i rodzimego, powstało wiele nowoczesnych obiektów handlowych, biurowych oraz hotelowych.

Do najważniejszych inwestycji oddanych w mieście w 2004 r. zaliczyć należy: Centrum Handlowe „Manhattan” (powierzchnia użytkowa 35,5 tys. m²) oraz klinikę medyczną „Swissmed” (253,5 m²). Dodatkowo oddano zespół sal wielofunkcyjnych przy Szkole Podstawowej im. Św. Jana De La Salle (1,3 tys. m²) oraz wiele budynków biurowych i magazynów, m.in.: przez „Elhurt” Sp. z o.o. (1,5 tys. m²), „Ziaję” Ltd Sp. z o.o. (480 m²), „Femax” Sp. z o.o. (1,6 tys. m²), „Budros” Sp. z o.o. (780 m²), Olicon Delta Sp. z o.o. (2,0 tys. m²), „Japarts” Sp. j. (788 m²), Zielony Rynek Sp. z o.o. zespół pawilonów (632 m²). Dwóch dealerów samochodów (W. T. Błazewicz, I i A. Haller) rozbudowało swoje salony samochodowe.

Pozwolenia na budowę obiektów użytkowych

W 2004 r. wzrosła liczba pozwoleń na budynki niemieszkalne oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej. Inwestorzy uzyskali sporo pozwoleń, co świadczy o rozwoju gospodarczym miasta: 37 pozwoleń na budowę budynków handlowo-usługowych. Do najważniejszej inwestycji w tej kategorii zaliczymy Centrum „Fashion House” (22,5 tys. m²) budowane

przez The Outlet Company u zbiegu ulic Przywidzkiej i Jabłoniowej; piekarnia na ul. Mostowej (4,3 tys. m²), budynki handlowe na ul. Kartuskiej (1,8 tys. m²), ul. Budowlanych (733 m²). W Gdańsku wydano 15 pozwoleń na budynki przemysłowe i magazynowe m.in.: zakład przetwórstwa warzyw na ul. Żuławskiej (1,7 tys. m²), hurtownie na ul. Jabłoniowej (2,7 tys. m²), Kartuskiej (658 m²) i Chwaszczyńskiej (321 m²), magazyny na ul. Galaktycznej (1,6 tys. m²), Kartuskiej (2,9 tys. m²) oraz salony samochodowe na ul. Kartuskiej, Grunwaldzkiej i Elbląskiej. Inwestorzy uzyskali 7 pozwoleń na budowę budynków biurowych m.in. na ul. Piastowskiej (1,6 tys. m²), Słowackiego/Budowlanych (351 m²), Elbląskiej (234 m²), Kartuskiej (221 m²). Politechnika Gdańska wystąpiła o pozwolenie na budowę obiektu dla WETiI na ul. Do Studzienki oraz Uniwersytet Gdański o pozwolenie na budowę stołówki przy ul. Grunwaldzkiej. Kolejnymi inwestycjami były: pensjonat na ul. Dworskiej (580 m²), budynek sportowo-rehabilitacyjno-wypoczynkowy na ul. Myśliwskiej (288 m²) i świetlica z obiektem socjalnym dla Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi (2,6 tys. m²).

8.5 Ceny nieruchomości w Gdańsku

W 2004 r. obserwowano wzmożone zainteresowanie zakupem mieszkań, zarówno na rynku pierwotnym, jak i wtórnym. Niezwykle ożywienie zaobserwować można było już pod koniec 2003 r. jak i w I połowie roku 2004 r., kiedy to obawiano się podwyższenia podatku VAT na materiały budowlane po 1 maja. Nabywcy przyspieszali swoje decyzje, by zdążyć przed przystąpieniem Polski do UE. Tak więc ceny mieszkań już „na zapas” rosły. Wpływ na wzrost popytu i cen, oprócz czynników wymienionych powyżej, miała również większa dostępność kredytów bankowych oraz traktowanie zakupu nieruchomości, jako korzystnej lokaty kapitału. Średnia cena powierzchni użytkowej mieszkania podawana przez GUS w II połowie 2004 r. wynosiła 2 562 zł, natomiast na rynku trójmiejskim panowała cena rynkowa w wysokości ok. 3 tys. zł za m². Ceny nowych mieszkań w Gdańsku (o standardzie wykończenia nie obejmującego tzw. Białego montażu) w dzielnicach Ujeścisko, Jasień, Chełm kształtowały się w granicach 2,3 tys. zł - 2,7 tys. zł. Przy atrakcyjnej lokalizacji tj. Czerwony Dwór, Abrahama ceny nowych mieszkań były znacznie wyższe i kształtowały się w granicach 3,8 tys. zł - 4,8 tys. zł. Na rynku wtórnym mieszkania są znacznie tańsze. Dotyczy to głównie mieszkań w budynkach z „wielkiej

Tabela 8.5 Wybrane oferty deweloperów mieszkań na rynku pierwotnym w Gdańsku w 2004 r.

adres inwestycji	Metraż [m2]	cena [zł/m2]	uwagi
Karczemki	62-98	2 300zł brutto	boksy garażowe w podziemiu budynku - 24 tys. zł brutto
Południe	35,5	2 400-2 570 zł brutto	opcjonalnie garaż 21 tys.zł brutto lub miejsce postojowe w hali garażowej - 14 tys. zł brutto
Morena	52-88	2 490-2 650 zł netto	miejsce postojowe w hali garażowej 14 tys.zł netto
Siedlce	65-72	2 300-2 450 zł brutto	garaż od 18 tys.zł brutto
Osowa	53-87	2 800-2 900 zł brutto	miejsca postojowe dwustanowiskowe 20-23,5 tys. zł brutto
Ujeścisko	31-108	2 250-2 350 zł brutto	garaż w budynku 24 tys.zł brutto

standard wykończenia - podstawowy

Opracowanie własne na podstawie „Mieszkania na rynku pierwotnym”, Gazeta Wyborcza z 10 grudnia 2004 r.

plyty”. Ceny osiągały nierzadko wysokość 1,7 tys. zł - 1,9 tys. zł. Średnia cena mieszkania „do remontu” w centrum Gdańska kształtowała się na poziomie 2,7 tys. zł – 3 tys. zł, poza centrum, na Zaspie, Żabiance, Morenie, Chełmie w granicach 2,2 tys. zł – 2,6 tys. zł.

Tabela 8.6 Ceny mieszkań na rynku wtórnym w Trójmieście w 2004 r.

lokalizacja	średnia cena m ² lokalu mieszkalnego [zł]
Gdańsk Chełm	2 200
Gdańsk Wrzeszcz	2 800
Gdańsk Zaspa	2 300
Gdańsk Nowy Port	1 900
Gdańsk Przymorze	2 200
Gdańsk Osowa	2 800
Sopot Kamienny Potok	2 100
Gdynia Orłowo	2 800

Opracowanie własne na podstawie „Ceny Mieszkań w Trójmieście na rynku pierwotnym i wtórnym” Dziennik Bałtycki z 26.11.2004 r.

Największym zainteresowaniem zarówno na rynku pierwotnym jak i wtórnym cieszyły się mieszkania małej i średniej wielkości (38-60 m²). Najwięcej mieszkań było w cenie od 100 do 150 tys. Co czwarte mieszkanie kosztowało od 150 do 200 tys. zł. Na rynku mieszkań od początku 2004 r. nastąpiło zainteresowanie zakupem domów, podczas gdy w 2003 r. utrzymywała się znaczna nadpodaż. Na działki budowlane w 2004 r. nie było specjalnego zainteresowania, dodatkowym hamulcem był brak aktualnych miejscowych planów zagospodarowania dla obszarów zurbanizowanych. Ceny działek budowlanych niezabudowanych kształtowały się następująco: Oliwa (500 zł/m²), Piecki Migowo (350 zł/m²), Osowa (180 zł/m²) i Kiełpino (170 zł/m²).

Na rynku wynajmu w 2004 r. podaż przewyższała popyt. Najszybciej znajdowały najemców mieszkania 1 i 2 pokojowe, dobrze utrzymane, umeblowane i wyposażone z dobrą lokalizacją. Średnie czynsze to: od 200 euro miesięcznie za

kawalerki do 600 euro za czteropokojowe. Wzrost podaży mieszkań na wynajem spowodowała po pierwsze nowelizacja ustawy o ochronie lokatorów, pozwalająca m.in. na zawieranie umów najmu na dowolny okres, po drugie coraz tańsze kredyty hipoteczne, wobec czego rata kredytowa dla kogoś kto posiadał zdolność kredytową, była o wiele niższa niż opłata za wynajmowane lokum. Najważniejszymi miesiącami dla rynku wynajmu był sierpień i wrzesień, kiedy to wielu studentów szukało stancji w pobliżu uczelni. Wygodne, umeblowane mieszkania z dobrą lokalizacją stały się punktem zainteresowań wielu firm, którzy sprowadzali swoich specjalistów z innych rejonów kraju, czy też z zagranicy. Zwiększyło się zainteresowanie najmem krótkoterminowym. Takie zapotrzebowanie zgłaszały osoby remontujące własne mieszkanie lub budujące dom. Przy krótkich wynajmach cena wzrastała średnio od 10 do 20%. Mieszkańcy Trójmiasta wynajmowali coraz chętniej mieszkania na okres letnich miesięcy.

Tabela 8.7 Ceny wynajmu mieszkań w Gdańsku w 2004 r.

lokalizacja	ilość pokoi	powierzchnia	cena za miesiąc [zł]
Gdańsk Zaspa	2	42	800
Gdańsk Przymorze	2	46	800
Gdańsk Żabianka	1	32	800
Gdańsk Głównie Miasto	2	46	1500
Gdańsk Głównie Miasto	4	74	2800
Sopot	2	52	2500
Gdynia Centrum	2	48	1000

Mieszkania umeblowane

Opracowanie własne na podstawie „Mieszkania do wynajęcia”, Rzeczpospolita, Nieruchomości z 15.11.2004 r.

Rynek lokali biurowych do wynajęcia w 2004 r. można uznać za stabilny. Duże firmy osiedliły się na stałe i nie zmieniały swoich siedzib. Poszukiwane były raczej lokale małe dla firm ubezpieczeniowych i pośredników kredytowych. W biurach ceny wynosiły 8 euro za m² plus opłaty eksploatacyjne. Za lokale w śródmieściu Gdań-

Tabela 8.8 Wybrane obiekty użytkowe na sprzedaż w Gdańsku w 2004 r.

rodzaj obiektu	powierzchnia [m ²]	lokalizacja	cena [tys. zł]	dodatkowe informacje
biura	700	Oliwa	2 100	4 kondygnacje
biura, gastronomia	1120	Główne Miasto	6 500	2 kamienice
biura, magazyn	9480	Nowy Port	9000	działka 5364 m ²
gastronomia	150	Brzeźno	660	mieszkanie na parterze
biurowiec	800	Kokoszki	1200	działka 2000 m ²

Opracowanie własne na podstawie „Obiekty użytkowe na sprzedaż”, Rzeczpospolita Nieruchomości z 16.02.2004r.

ska mieszczące się na parterze trzeba było zapłacić średnio 4 tys. zł miesięcznie za m² plus opłaty administracyjne. Lokale na wyższych kondygnacjach były tańsze, od 1,5 tys zł miesięcznie za m². Jak wynika ze spostrzeżeń rynku nieruchomości biurowych, wejście Polski do UE i poprawa w gospodarce zwiększą popyt na powierzchnie biurowe w latach następnych.

Infrastruktura **komunalna**

Infrastruktura *komunalna*

9. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

9.1 Drogi i ścieżki rowerowe

W granicach administracyjnych Gdańska znajduje się 760 km dróg, z czego drogi gminne i powiatowe stanowią 89% długości, a drogi krajowe i wojewódzkie 11%. Ponadto jest jeszcze 120 km dróg wewnętrznych nie podlegających zarządowi miasta.

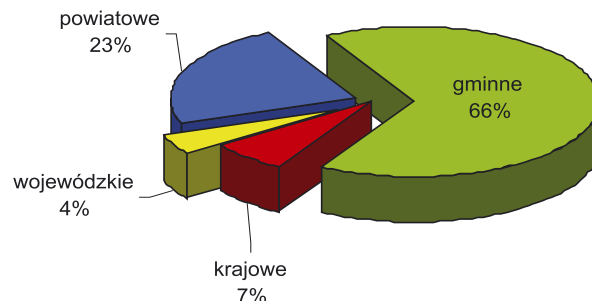
Tabela 9.1 Struktura i koszty utrzymania sieci drogowej w Gdańsku w 2004 r.

Klasyfikacja dróg	Długość dróg		Poniesione nakłady	
	km	%	tys. zł	%
krajowe	53	7%	5 272	18%
wojewódzkie	30	4%	1 874	6%
powiatowe	175	23%	14 219	48%
gminne	502	66%	8 056	28%
ogółem	760	100%	29 421	100%

Wydział Gospodarki Komunalnej UM

Ogółem w 2004 r. miasto wydało na utrzymanie dróg 29 421 tys. zł, czyli o 5,8% więcej niż w 2003 r. Najwięcej przeznaczono na drogi powiatowe i gminne.

Wykres 9.1 Struktura długości sieci drogowej w Gdańsku

Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Gospodarki Komunalnej UM

Ścieżki rowerowe

W 2004 r. oddano do użytku, bądź rozpoczęto budowę kolejnych odcinków ścieżek rowerowych. Wzdłuż al. Grunwaldzkiej od ul. Miszewskiego do ul. Hallera wybudowano drogę rowerową z czerwonego asfaltu o długości 768 m. Na odcinku ul. Długie Ogrody od ul. Szafarnia do ul. Siennickiej, a następ-

Rysunek 9.1 Ścieżki rowerowe w Gdańsku

Referat Informatyki UM w Gdańsku

nie w ul. Siennickiej i Lenartowicza wybudowano ścieżkę z kostki betonowej o łącznej długości 2370 m i szerokości od 2–2,5 m. Wzdłuż ul. Jantarowej od Potoku Oliwskiego do ul. Piastowskiej przystąpiono do budowy drogi rowerowej z kostki betonowej o długości 531 m i szerokości 3 m. Zadanie będzie kontynuowane w 2005 r.

Zagęszczająca się sieć ścieżek rowerowych zaczyna tworzyć kompleksowy układ drogowy, umożliwiający rowerzystom bezpieczne poruszanie się na coraz większym obszarze miasta.

9.2 Zieleń miejska

W 2004 r. na utrzymanie zieleni przeznaczono 7 327 tys. zł, czyli o 12,8% więcej niż w 2003 r. Szczególnego zwiększenia wymagały wydatki na konserwację drzewostanu, a w szczególności usuwanie skutków huraganowych wiatrów, które trzykrotnie wystąpiły na terenie Gdańska.

Tabela 9.2 Utrzymanie zieleni w Gdańsku w latach 2002-2004

Utrzymanie zieleni	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
konserwacja zieleni	6 660	5 107	5 481	107,3%
konserwacja drzewostanu	1 000	882	1 334	151,2%
las komunalne	362	430	460	107,0%
ogółem	8 069	6 496	7 327	112,8%

Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Gospodarki Komunalnej UM w Gdańsku

Najwyższy standard pielęgnacji zieleni został utrzymany na terenie Parku Oliwskiego oraz w centralnie położonych parkach i zieleńcach. Na pozostałym obszarze prowadzono standardowe prace ogrodnicze i porządkowe.

9.3 Miejski ogród zoologiczny i schronisko dla bezdomnych zwierząt

W 2004 roku Miejski Ogród Zoologiczny poniosł wydatki na kwotę 8 217 tys. zł, czyli o 9,8% więcej niż w 2003 r. Na kwotę tą składają się koszty utrzymania ogrodu w wysokości 7 217 tys. zł (5,2% więcej niż w 2003 r.) oraz działalność remontowa w wysokości 1 000 tys. zł (60,5% więcej niż w 2003 r.). Prace remontowe podjęte w 2004 r. dotyczyły modernizacji pawilonów i ogrodzeń na wybiegach dla zwierząt oraz zagospodarowania ciągów pieszych dla zwiedzających.

W 2004 r. kontynuowana była budowa nowego schroniska dla bezdomnych zwierząt. Na ten

cel miasto wydatkowało kwotę 3 229 tys. zł, za którą dokończono budynki administracyjne oraz pomieszczenia dla zwierząt. Rozpoczęto także realizację wariantu zakładającego rozszerzenie pojemności schroniska o 300 dodatkowych miejsc dla psów. Wydatki bieżące Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w 2004 r. wyniosły 697 tys. zł, o 9,2% mniej niż w 2003 r. Kwotę tą przeznaczono m.in. na prowadzenie zespołu interwencyjnego – 147 tys. zł oraz realizację programu sterylizacji i kastracji zwierząt – 48 tys. zł. Przeciętna liczba zwierząt przebywających w schronisku w 2004 r. wyniosła 370 psów i 150 kotów.

9.4 Wodociągi i kanalizacja

Świadczeniem usług i prowadzeniem działalności eksploatacyjnej w zakresie dostawy wody i odprowadzania ścieków, zgodnie z kontraktem zawartym z miastem, zajmuje się firma Saur Neptun Gdańsk S.A. Z dniem 31 grudnia 2004 r. infrastruktura wodno-kanalizacyjna, stanowiąca dotąd majątek miasta, została przekazana aportem spółce Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o. (więcej o spółce GIWK w rozdz. 9.7).

Tabela 9.3 Ceny netto za dostawę wody i odbiór ścieków na terenie miasta Gdańska [zł/m³]

Rodzaj odbiorcy		2002	2003	2004
gospodarstwa domowe	woda	2,23	2,42	2,61
	ścieki	2,17	2,36	2,59
	razem	4,40	4,78	5,20
odbiorcy przemysłowi	woda	3,02	3,17	3,31
	ścieki	3,24	3,29	3,56
	razem	6,26	6,46	6,87

Opracowanie własne na podstawie Uchwał Rady Miasta Gdańska.

Obiekty i sieci wodociągowe obsługujące teren Gdańska:

- ujęcia wodociągu centralnego miasta: głębinowe – 6, powierzchniowe – 1,
- 10 głębinowych ujęć bez połączenia z wodociągiem centralnym,
- 10 przepompowni wody,
- 15 hydroforni,
- 15 zbiorników retencyjnych o łącznej pojemności 54,8 tys. m³ wody,
- sieć wodociągowa o łącznej długości 1111,5 km, w tym magistrale i sieci rozdzielcze – 907,1 km oraz przyłącza – 204,4 km.

W 2004 r. przybyło prawie 14 km sieci rozdzielczej oraz 1,4 km przyłączy. Zużycie wody wyniosło 26 873 tys. m³, o 3,8% mniej niż w 2003 r.

Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie Gdańska ma długość 977 km, w tym:

- kanały grawitacyjne – 658,1 km,
- rurociągi tłoczne – 77,2 km,
- przyłącza – 241,8 km.

W 2004 r. przybyło 19,9 km kanałów grawitacyjnych, 4,7 km rurociągów tłocznych oraz 3,6 km przyłączy. Remonty kapitalne urządzeń wodno-kanalizacyjnych w Gdańsku zrealizowano w 2004 r. na łączną kwotę 3 320 tys. zł, w tym dotyczące zaopatrzenia w wodę – 1 384 tys. zł, dotyczące odprowadzania ścieków – 1 522 tys. zł oraz wymiana ołowianych przyłączy – 414 tys. zł.

9.5 Melioracje, kanalizacja deszczowa i ochrona przeciwpowodziowa

W 2004 r. prowadzone były prace konserwacyjno-eksploatacyjne oraz związane z usuwaniem skutków powodzi z roku 2001. W ramach tych prac wydatkowane były następujące środki finansowe:

Tabela 9.4 Wydatki na ochronę przeciwpowodziową w Gdańsku w latach 2002-2004 [w tys. zł]

zakres robót	2002	2003	2004
Prace konserwacyjno-eksploatacyjne	13 158	16 788	14 239
w tym: urządzenia melioracyjne	4 857	7 305	6 445
kanalizacja deszczowa	7 364	8 218	6 888
studnie publiczne i dowóz wody	937	1 265	906
Usuwanie skutków powodzi z 2001 r.	7 531	1 796	1 733
ogółem	20 689	18 584	15 972

Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Gospodarki Komunalnej UM w Gdańsku

W ramach robót konserwacyjno-eksploatacyjnych wykonano m.in.:

- odmulanie potoków – 2 680 mb,
- odmulanie rowów i kanałów – 19 938 mb,
- oczyszczanie sieci kanalizacji deszczowej – 76 074 mb,
- oczyszczanie przykanalików – 27 858 mb,
- czyszczenie studni rewizyjnych – 5 139 szt.,
- czyszczenie wpustów ulicznych – 23 289 szt.,
- monitoring sieci kanalizacji deszczowej – 1 523 mb.

Wykonano także interwencyjne roboty konserwacyjne na Kanale Raduni mające na celu poprawienie drożności koryta oraz umocnienie skarp.

9.6 Utylizacja odpadów

Od 1993 r. mieszkańcy Gdańska mają możliwość segregowania odpadów. Selektywna zbiórka odpadów nadal się rozwija i prowadzona jest wielokierunkowo. Wytworzone w Gdańsku odpady w 2004 r. trafiały do przedsiębiorstw zajmujących się utylizacją odpadów do wykorzystania lub unieszkodliwienia na terenie Polski oraz na 3 składowiska: w Gdańsku-Szadółkach (odpady komunalne i przemysłowe), w Wiślinie (fosfogipsy), w Letnicy (odpady paleniskowe tj. żużle i popioły). W 2004 r. Zakład Utylizacyjny w Gdańsku przyjął łącznie 404,4 tys. ton odpadów.

Tabela 9.5 Odpady przyjęte przez Zakład Utylizacyjny w Gdańsku w latach 2003-2004 [tys. ton]

rodzaj odpadów	2003	2004
do składowania	201,3	204,9
w tym komunalne	198,1	202,2
do kompostowania	2,8	6,4
do wykorzystania	78,9	193,1
ogółem	283,0	404,4

Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Gospodarki Komunalnej UM w Gdańsku

Wysypisko w Szadółkach istnieje 32 lata. Do tej pory złożono na nim około 6 mln ton odpadów. W 2004 r. Zakład Utylizacyjny przyjął około 404 tys. ton odpadów, w tym 195 tys. ton odpadów komunalnych. Najwięcej odpadów przemysłowych pochodziło z 2 gdańskich zakładów przemysłowych. Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych wytworzyły około 219 tys. ton fosfogipsów, z czego około 2 tys. ton wykorzystano gospodarczo, a resztę wywieziono na składowisko fosfogipsów w Wiślinie. Natomiast Elektrociepłownia Wybrzeże wytworzyły około 125 tys. ton, z czego 123 tys. ton przekazano do zakładu „Pollytag”, celem przetworzenia na kruszywo budowlane, pozostałość złożono na składowisku w Letnicy. W 2004 r. opracowano studium wykonalności dla projektu „Modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi w Gdańsku”. Projekt przewiduje budowę systemu selektywnej zbiórki odpadów u źródła oraz przekształcenie Zakładu Utylizacyjnego w nowoczesny zakład unieszkodliwiania odpadów. W wyniku selektywnej zbiórki odpadów u źródła odzyskano następujące ilości odpadów surowcowych, które zostały zwrócone do ponownego wykorzystania (czysty surowiec):

Tabela 9.6 Surowce wtórne odzyskane w Gdańsku w latach 2003-2004 [tony]

rodzaj surowca	2003	2004
papier	195	99
szkło	538	655
tworzywa sztuczne	97	78
ogółem	830	832

Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Gospodarki Komunalnej UM w Gdańsku

W 2004 r. miasto na swoim terenie zarejestrowało 148 nielegalnych wysypisk. Wysypiska te były zgłaszane do usunięcia przez Straż Miejską, jak również przez mieszkańców Gdańska, także przy wykorzystaniu specjalnie utworzonego formularza w Internecie. W 2004 r. zakwalifikowano 25 nielegalnych wysypisk (2,5 tys. ton odpadów), pozostałe wysypiska zostały usunięte przez sprawców w wyniku interwencji Straży Miejskiej lub przez inne służby komunalne odpowiedzialne za utrzymanie czystości.

Tabela 9.7 Likwidacja nielegalnych wysypisk w Gdańsku

nielegalne wysypiska	2002	2003	2004
ilość wywiezionych odpadów [tony]	1 720	1 937	12 605
ilość wysypisk	88	39	28
śr. wielkość wysypiska [tony]	20	50	450
suma wydatków [tys.zł]	143,0	100,0	214,7
śr. cena za tonę [PLN]	83,1	51,6	17,0

Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska UM

Podczas prac budowlanych prowadzonych na terenie Gdańska odkryte zostały trzy duże wysy-

piska, z których wydobyto i wywieziono do Zakładu Utylizacyjnego w Szadółkach 10 tys. ton odpadów. Łącznie w 2004 r. usunięto 12 tys. ton odpadów z nielegalnych wysypisk na kwotę blisko 215 tys. zł.

9.7 Spółki komunalne

W 2004 r. Gmina Miasta Gdańska była 100% właścicielem 6 spółek prawa handlowego oraz posiadała udziały w dalszych 14 spółkach, w tym w jednej udział większościowy.

Tabela 9.8 Spółki z wyłącznym kapitałem Gminy Miasta Gdańska w 2004 r.

nazwa spółki	wielkość kapitału zakładowego [tys. zł]
Zakład Komunikacji Miejskiej w Gdańsku Sp. z o.o.	68 761
Gdańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	34 418
Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Motława” Sp. z o.o.	16 835
Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o.	5 616
Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.	1 000
„GEDANIUM” Gdański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	500

Wydział Skarbu, Referat Nadzoru Właścicielskiego UM w Gdańsku

W 2004 r. została powołana jednoosobowa spółka Gminy Miasta Gdańska pod nazwą Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o. (GIWK), do której przekazano aportem infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną będącą do tej pory w gestii Miasta. GIWK będzie prowadził na własny rachunek działalność inwe-

Tabela 9.9 Udziały i akcje Gminy Miasta Gdańska (mniej niż 100%) w spółkach na koniec 2004 r.

l.p.	nazwa spółki	wielkość kapitału zakładowego ogółem [tys. zł]	udział Gminy Miasta Gdańska
1.	Gdański Melioracje Sp. z o.o.	186	60,0%
2.	Wielofunkcyjna Hala Sportowo-Widowiskowa Gdańsk-Sopot Sp. z o.o.	150	50,0%
3.	Saur Neptun Gdańsk S.A.	7 755	49,0%
4.	Żuraw Sp. z o.o.	51	33,3%
5.	Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o.	70 330	28,6%
6.	Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A.	2 431	24,0%
7.	Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	80 617	20,9%
8.	Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	4 316	7,0%
9.	Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze S.A.	21 357	2,7%
10.	Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A.	2 404	2,0%
11.	Przedsiębiorstwo Budowlane Kokoski S.A.	4 025	1,6%
12.	Unimor Radiocom Sp. z o.o.	11 890	0,2%
13.	Pomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	12 190	0,1%
14.	Stocznia Gdynia S.A.	294 506	0,002%

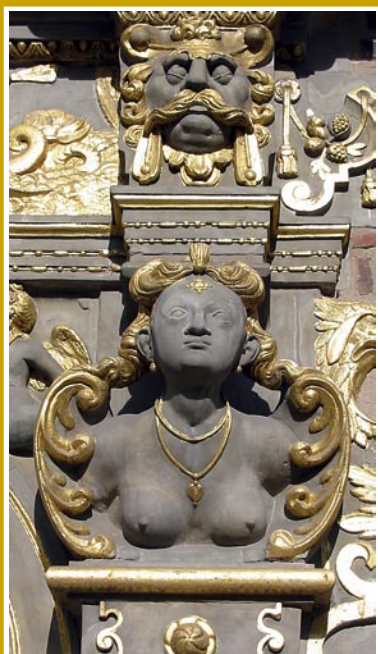
Wydział Skarbu, Referat Nadzoru Właścicielskiego UM w Gdańsku

stycyjną, co umożliwi reinwestowanie kwot uzyskanych ze zwrotu podatku VAT. Tym samym poprawi się efektywność podatkowa realizowanych zadań inwestycyjnych.

Z dniem 1 stycznia 2004 r. Zakład Komunikacji Miejskiej w Gdańsku będący do tej pory zakładem budżetowym miasta został przekształcony w spółkę prawa handlowego. Reorganizacja została poprzedzona analizami, przeprowadzonymi w ramach Gdańskiego Projektu Komunikacji Miejskiej, które wykazały, że jest to niezbędny kierunek dostosowania ZKM do zasad gospodarki wolnorynkowej oraz poprawy efektywności ekonomicznej funkcjonowania.

W styczniu 2004 r. podpisano przyrzeczoną umowę sprzedaży pakietu obejmującego 74,99% udziałów Gdańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. na rzecz inwestora strategicznego Stadtwerke Leipzig GmbH. Inwestor wniósł do spółki gotówkę w wys. 20 mln zł, a miasto aport w postaci infrastruktury ciepłowniczej o wartości 2 304 tys. zł oraz działkę wartą 2 191 tys. zł.

Kultura

Rozdział

10

10. KULTURA

10.1 Wydatki na kulturę

Działalność miasta Gdańska w obszarze kultury sprowadza się przede wszystkim do:

- promocji gdańskiego środowiska artystycznego poprzez współorganizację wystaw i projektów artystycznych na terenie Polski i poza granicami kraju,
- wspierania imprez artystycznych o wysokiej randze, plenerowych, dostępnych dla szerszej publiczności,
- ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury poprzez inspirowanie i wspieranie działań z zakresu badań naukowych, ochrony zabytków, edukacji historycznej, popularyzacji wiedzy o historii miasta,
- tworzenia optymalnych warunków ekonomicznych i organizacyjnych do prowadzenia działalności przez miejskie instytucje kultury oraz inne podmioty i środowiska kulturalne funkcjonujące w mieście,
- realizacji inwestycji niezbędnych do poprawy i rozwoju infrastruktury kulturalnej.

Władze miasta dofinansowują szereg projektów artystycznych i kulturalnych realizowanych przez różne instytucje i organizacje. W 2004 r. Miasto wydało na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego 31 070 tys. zł, o 16% więcej niż w 2003 roku.

Tabela 10.3 Projekty artystyczne dofinansowane w roku 2004.

Projekty	Dofinansowanie [w tys. zł]
Spektakle	292,0
Koncerty	1 253,9
Wystawy	450,0
Wydawnictwa, obrazy, grafiki	90,9
Stypendia kulturalne	76,7
Nagrody	186,8
RAZEM	2 350,3

Referat Kultury, Biuro Prezydenta Miasta

Tabela 10.1 Instytucje kultury działające w Gdańsku w 2004 r. (stan na dzień 31.12.2004)

Instytucja / Liczba odwiedzających osób [w tys.]	2003	2004	2004/2003
Kina stałe	5	5	100%
Miejsca na widowni w kinach stałych	7681	7819	102%
Widzowie w kinach stałych	1 282,5	1 679,3	131%
Muzea	18	18	100%
Zwiedzający muzea	464,2	423,3	92%
Teatry i instytucje muzyczne	6	6	100%
Widzowie i słuchacze teatrów i instytucji muzycznych	297,7	257,7	87%
Biblioteki publiczne	55	51	93%
Czytelnicy bibliotek publicznych	71,2	70,2	99%

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Gdańsku

Tabela 10.2 Dotacje z budżetu Miasta przeznaczone na dofinansowanie działalności wybranych instytucji kulturalnych w 2004 r.

Instytucja Kultury	Dofinansowanie [w tys. zł]
Muzeum Historyczne Miasta Gdańska	9 297,0
Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna	4 520,9
Miejski Dom Kultury	4 558,0
Klub „Żak”	1 109,0
Teatr „Miniatura”	2 076,1
Zespół Muzyki Dawnej „Cappella Gedanensis”	1 323,6
Centrum Sztuki Współczesnej „Łaźnia”	1 138,5
Polski Chór Kameralny „Schola Cantorum Gedanensis”	961,0
RAZEM	24 984,1

Referat Kultury, Biuro Prezydenta Miasta

10.2 Współpraca kulturalna Gdańska i Bremy w 2004 roku

1 maja 2004 r. Polska, a wraz z nią Gdańsk, stała się częścią Unii Europejskiej. W świętowaniu tego doniosłego wydarzenia towarzyszyła miastu m.in. partnerska Brema. W czasie wizyty delegacji bremeńskiej podpisane zostały dwa istotne dokumenty, w których oba miasta zadeklarowały chęć pogłębienia współpracy w dziedzinie kultury oraz współdziałania szkół.

Podpisywanie rocznej umowy o współpracy w zakresie kultury przez Gdańsk i Wolne Hanzeatyckie Miasto Brema stało się już swoistą tradycją. W ramach porozumienia zainicjowana została między innymi współpraca środowisk artystycznych i literackich. Poszerzyła się także oferta skierowana do artystów fotografików. Dodatkowo przewidziano rozpoczęcie współpracy między Teatrem Muzycznym w Bremie a Państwową Operą Bałtycką w Gdańsku. Brema została także zaproszona do współpracy w przygotowaniach gdańskiej aplikacji o miano „Stolicy Kultury Europejskiej 2016”.

Drugim ważnym wydarzeniem w czasie pobytu delegacji bremeńskiej w Gdańsku stało się podpisanie listu intencyjnego o współpracy „Gymnasium an der Hermann - Böse - Straße” w Bremie z gdańskim Gimnazjum nr 26 im. Jana III Sobieskiego oraz z Fundacją Güntera Grassa z Bremy. Partnerskie gimnazja współpracują od pewnego czasu w ramach wymiany międzyszkolnej, teraz współpraca ta została ujęta w formie umowy. Szkoły zadeklarowały chęć prowadzenia dyskusji na temat twórczości Güntera Grassa, wspólne opracowania wybranych tekstów i dokonań artystycznych pisarza. Analiza literackich i historycznych tekstów Grassa zostanie zaprezentowana w formie projektów multimedialnych, zarówno w Gdańsku, jak i Bremie. Całości projektu patronować będzie bremeńska Fundacja Güntera Grassa.

10.3 Imprezy i wydarzenia kulturalne w Gdańsku

W 2004 r. w Gdańsku odbyło się wiele ciekawych imprez i wydarzeń kulturalnych. Najważniejsze z nich to:

Jarmark św. Dominika, który po raz pierwszy trwał trzy tygodnie i objął obszary leżące za Motławą. Frekwencja na Jarmarku wyniosła blisko 3 miliony odwiedzających (w 2003 r. - ponad 2,7 mln). Rekord odwiedzających tę największą plenerową imprezę w Polsce został pobity po raz kolejny.

Jarmark łączył handlowy kiermasz z bogatym programem imprez kulturalnych i sportowych. Organizator - Międzynarodowe Targi Gdańskie SA przygotowały 1500 godzin programu artystycznego, zaprezentowanego przez 3500 wykonawców. Odbyło się 7 festiwali, 17 festynów i dni specjalnych, 2 pokazy sztucznych ognii, 4 koncerty rockowe, 12 koncertów i 3 występy kabaretów w Muzycznej Gospodzie, 15 koncertów muzyki kameralnej i organowej, 7 imprez sportowych, 1 widowisko baletowo - muzyczne, 6 spektakli teatralnych i 10 parad. Na Jarmarku było 1200 stałych stoisk handlowych. Dodatkowo w czasie weekendów - ok. 500 stoisk jednodniowych. Ponad połowa wystawiających przyjechała spoza Gdańska.

Jury ds. Grand Prix Jarmarku główną nagrodą wyróżniło Pracownię Rzeźby Kamiennej Andrzeja Saja ze Skrzydłowa za rzeźby kamienne. Laureatami konkursu na „Super Stoisko” Święta Chleba 2004 zostali: Piekarnia - Cukiernia Andrzej i Jacek Szydłowski z Gdańska oraz Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” z Sierakowic. Podczas Święta Chleba publiczność wybrała Smakołyk Jarmarku. Odwiedzającym stoiska najbardziej zasmakowały: w kategorii wyrobów piekarskich – „Paluszek Neptuna” ze Spółdzielni Produkcyjno - Handlowej „Samopomoc Chłopska” w Kolbudach, natomiast w kategorii wyrobów cukierniczych – „Mieszaniec Pelpliński” z Piekarni Ciastkarni Leszka Melera z Pelplina.

Odbył się również **I Morski Odpust św. Dominika**. Zakonnicy, którzy zorganizowali uroczystość nawiązali w ten sposób do chlubnych tradycji swojego zakonu. Przeor dominikanów ojciec Jacek Krzysztofowicz, metropolita gdański Tadeusz Gocłowski oraz prezydent Gdańska Paweł Adamowicz przybyli na Długie Pobrzeże galeonem „Lew”. Wraz z towarzyszącymi im osobami wzięli udział w procesji, która przeszła ulicami Gdańska.

Międzynarodowy Festiwal Teatrów Plenerowych i Ulicznych FETA odbył się w dniach 14 - 18 lipca 2004. Po raz ósmy gdańska starówka zamieniła się w karnawał kolorów i dźwięków. Przez pięć dni prezentowano przedstawienia teatrów plenerowych z całego świata w tym m.in. z Włoch, Rosji, Turcji, Kanady, Hiszpanii, Holandii i Polski. Na widzów FETY czekało wiele niespodzianek w najmniej spodziewanych miejscach. Włoski teatr Due Mondy zmienił ulice starego grodu w fiestę rodem z Ameryki Południowej a z krakowską grupą Psychodelii Absolutnej powróciliśmy w czasy PRLu. Motywem dominującym FETY w 2004 r. były sztuki plastyczne. Odkryliśmy mroczny świat

norweskiego zespołu „Stella Polaris” zainspirowany obrazem średniowiecznego malarza Hieronima Boscha, „Statek Głupców”. Grupa Plastyczna Pławna 9 wprowadziła widzów w świat surrealisty Salvadora Dali, a Jeleniogórski Teatr Animacji odtworzył dzieje malarza Wliastimila Hofmana. Włoski zespół En Vol wskrzesił do życia dramatyczne dzieło Pabla Picassa „Guernica.” Zgodnie z ideą teatru ulicznego wszystkie spektakle były ogólnie dostępne i nieodpłatne.

Festiwal Dobrego Humoru odbył się w dniach 24 – 26 czerwca 2004 r. Festiwal jest ogólnopolskim konkursowym przeglądem polskiej produkcji telewizyjnej i filmowej o charakterze komediowym: filmów, seriali, programów, talk show oraz widowisk muzyczno-rozrywkowych. Czerwcową impreza jako jedna z najmłodszych organizowanych w Gdańsku, zdobyła sobie uznanie szerokiej publiczności. W ramach festiwalu zorganizowano liczne imprezy towarzyszące: spektakle, pokazy, wernisaże, kabarety, spotkania satyryków, artystów cyrkowych, twórców sztuk plastycznych, karykatur, rysunków gazetowych, plakatów, reklamy zewnętrznej oraz widowiska uliczne, happeningi i festyny.

Wystawa „Świat Tolkiena”. 21 lutego 2004 r. na ulice Gdańska wyległy ludy Śródziemia. W czasie imprezy, na scenie przy Zielonej Bramie można było podziwiać występy zespołu folkowego Beltaine oraz popisy zespołu tanecznego Riachtanas w repertuarze tańców szkockich i irlandzkich. Fani Tolkiena mogli ponadto brać udział w konkursach, a spragnieni i głodni pożywić się lembasami (chlebem elfów), krambotami (chlebem krasnoludów) oraz grzany winem. O godz. 17.00 rozświetliło się Oko Saurona i spod Złotej Bramy ruszyła parada bohaterów trylogii Tolkiena - kulminacyjny punkt imprezy przygotowany przez MKT „Plama”. W paradzie brali również udział liczni poprzebierani mieszkańcy Gdańska. W imprezie „Święto w Śródziemiu, czyli popołudnie z Tolkienem” wzięło udział kilka tysięcy gdańszczan. Gdańsk jako pierwsze miasto w Polsce gościło wystawę „Świat Tolkiena”, na której znajdowało się 150 obrazów czterdziestu artystów - najwybitniejszych ilustratorów trylogii Tolkiena na świecie.

Obchody II Światowego Dnia Książki. Wielkie święto czytelnictwa i miłośników literatury odbyło się w kwietniu z inicjatywy Kazimierza Radowicza, prezesa Związku Literatów Polskich. W ramach II Światowego Dnia Książki przygotowano bardzo wiele atrakcji, szczególnie dla dzieci i młodzieży. Pierwszą z nich była parada - barwny korowód wyruszył o godz. 11.00 spod Pałacu

Młodzieży, poprzez ulice Garbary, Długą, aż do Długiego Targu pod fontannę Neptuna. W paradzie wzięli udział szczudlarze, Orkiestra Morskiego Oddziału Straży Granicznej oraz tamburmajorki z Pałacu Młodzieży, a także dzieci i młodzież ze szkół podstawowych i gimnazjalnych przebrani w stroje baśniowe. Na zakończenie parady przed Dworem Artusa odbyła się widowiskowa musztra paradna. W Dworze Artusa odbyło się wręczenie nagród laureatom konkursów plastycznych i literackich zorganizowanych w ramach obchodów Światowego Dnia Książki, połączone z występami uczniów szkół muzycznych. W ramach obchodów Światowego Dnia Książki w kilku gdańskich szkołach i placówkach kulturalnych odbyły się także spotkania z literatami: Jerzym Stachurskim, Bożeną Ptak, Marylą Hempowicz, Andrzejem Perepeczko, Jerzym Sampem, Zbigniewem Żakiewiczem, Esdenem Tempskim.

Wystawa „Idea Leonardo da Vinci. Geniusz i jego maszyny”. W maju 2004 r. zaprezentowane zostały w wielorakiej formie (modele, szkice, makiety architektoniczne, itp.) dokonania mistrza w dziedzinie badań anatomii człowieka, architektury, mechaniki, hydrotechniki, aerodynamiki. Ekspozycja przygotowywana była przez kilka lat przez naukowców i archiwistów włoskich. Na podstawie badań rysunków i opisów Leonarda da Vinci zawartych w jego słynnych Kodeksach, wykonano kilkadziesiąt modeli maszyn i urządzeń pomysłu artysty. Prace pod okiem naukowców wykonali wyselekcjonowani rzemieślnicy florency. Ekspozycja została podzielona na kilka działów, grupujących maszyny cywilne, wojenne, służące do latania oraz wodne. Trzon wystawy tworzyło 45 modeli maszyn, do wykonania których użyto tylko naturalnych materiałów, dostępnych w XV-XVI wieku: drewna, bawełny, żelaza, mosiądzu, sznurów. Każdemu modelowi towarzyszył fragment manuskryptu Leonarda, zawierający projekt prezentowanego urządzenia oraz krótki opis jego działania i historii. Dało to możliwość porównania stworzonego w XX wieku modelu z oryginalnym pomysłem renesansowego wynalazcy.

Unikatowy zegar wzbogacił kolekcję Muzeum Zegarów Wieżowych. 20 maja 2004 r. w wieży kościoła św. Katarzyny, gdzie mieści się Muzeum Zegarów Wieżowych, zaprezentowano jedyny w Polsce egzemplarz zabytkowego zegara kolebnikowego z XVII w., pieczołowicie odrestaurowanego po kilkusetletnim przebywaniu w zapomnieniu w żukowskim kościele s. norbertanek. Zegary kolebnikowe odmierzają czas przez prawie 400 lat, do momentu wynalezienia w 1657 r. zegara wahadłowego. Od połowy XVII w. nieomal

wszystkie zegary kolebnikowe zostały przerobione na wahadłowe, które odmierzają czas dziesięciokrotnie dokładniej. W wyniku tej zmiany zegary kolebnikowe znikły z europejskich kościelnych i ratuszowych wież. Obecnie są muzealnym i kolekcjonerskim rarytasem, a oryginalne mechanizmy tego typu na świecie należą do rzadkości. W Polsce takowego zegara do teraz nie było. Najczęściej odkrywane są przez przypadek. Tak stało się w przypadku zegara żukowskiego. Ponieważ zakon norbertanek był ścisłą klauzurą, zegar został odkryty po wielu latach przez Grzegorza Szychlińskiego, kustosa Muzeum Zegarów Wieżowych, w 1999 r. Wraz ze współpracownikami: Tadeuszem Stojąłowskim i Piotrem Rokitą, dokonali konserwatorskiego cudu - zegar, który Grzegorz Szychliński nazwał „żywym mamutem”, znów chodzi i wybija godziny. Zegar jest udostępniony gdańskiemu muzeum na kilkanaście lat dzięki księdzu prałatowi Stanisławowi Gackowskiemu, proboszczowi żukowskiego kościoła.

Pierwsze Święto Miasta. Tysiące gdańszczan uczestniczyło w pierwszym Święcie Miasta - imprezie zorganizowanej z okazji rocznicy nadania miastu przez króla Kazimierza Jagiellończyka licznych przywilejów, które zapewniły miastu rozwój i bogactwo na kilka stuleci. W wyniku wojny z Zakonem Krzyżackim, król Kazimierz Jagiellończyk nie tylko dokonał inkorporacji Gdańska do Korony, lecz również, by dać wyraz swej wdzięczności za ogromne zasługi miasta w wojnie z Krzyżakami, obdarzył jego mieszkańców licznymi przywilejami. Miasto wzbogaciło się o wielkie dobra, będące wcześniej własnością Zakonu, a władze miejskie oraz tutejsi kupcy otrzymali liczne uprawnienia. Jednym z przywilejów było dodanie do herbu (do istniejących dwóch krzyży) złotej, królewskiej korony. Uznając historyczną doniosłość tego faktu, władze miasta postanowiły uroczystie obchodzić rocznicę tych wydarzeń jako Święto Miasta. 29 maja 2004 r. tłumy gdańszczan i turystów obejrzały paradę historyczną z udziałem króla Kazimierza Jagiellończyka, karety z królem Sobieskim i Marysieńką, szczudlarzy, werblistów i rycerzy. Usłyszeć można było Hanzeatycką Orkiestrę Kameralną, Leszka Kułakowskiego, zespoły kaszubskie oraz zespoły muzyki dawnej.

Bałtyckie Dni Kultury Żydowskiej. 13 i 14 czerwca 2004 roku, w Ratuszu Głównego Miasta Gdańska, odbyły się Bałtyckie Dni Kultury Żydowskiej. Zorganizowano m.in. konferencje, warsztaty kaligrafii, kiermasz książek i występy aktorów Teatru Żydowskiego. Obchody zakończyły się Biesiadą Żydowską, której hitem był karp po żydowsku. Gościem honorowym Bałtyckich Dni

Kultury Żydowskiej był David Peleg - ambasador Izraela w Polsce.

IV Dni Kultury Muzułmańskiej. W dniach 18 – 19 czerwca 2004 roku odbyła się impreza upowszechniająca wiedzę na temat kultury muzułmańskiej. W programie znalazły się m.in.: sesja naukowa, dyskusja, spotkania ze znakomitymi gośćmi, prezentacja kuchni arabskiej oraz zwiedzanie meczetu.

I Gdańskie Dni Etniczne. W trosce o kultywowanie tradycji Gdańska jako miasta wielonarodowego zorganizowano spotkanie mniejszości narodowych. Jego celem było przybliżenie różnorodności oraz bogactwa mniejszości, które żyją i mieszkają wśród nas. To budowanie dialogu ponad uprzedzeniami, odmiennością kultury oraz uświadomienie, że inności nie należy się obawiać, ale w drodze dialogu należy ją poznać i wspólnie w duchu tolerancji zaakceptować. Imprezę rozpoczęto na Długim Targu - paradą mniejszości, następne były prezentacje taneczno-muzyczne oraz kulinarne poszczególnych narodowości.

Parada Niepodległości. 11 listopada 2004 r., ulicami Starego Miasta w Gdańsku, z okazji 86. rocznicy odzyskania niepodległości przeszło ponad 6 tys. mieszkańców. Ludzie młodzi i starsi, harcerze, młodzież szkolna, strażacy, policjanci, żołnierze, halabardnicy, radni, rycerze, sportowcy, a nawet kibice piłkarscy. Gdańszczanie świętowali tłumnie, rodzinie, a przede wszystkim radośnie. Mieszkańcy mieli flagi, szaliki, parasole i czapki w narodowych barwach. Niektórzy nawet wymalowali sobie twarze. Pod pomnikiem króla Jana III Sobieskiego, wszyscy wspólnie odśpiewali hymn Polski, Rotę i Pierwszą Brygadę. Wypuszczono tysiąc gołębi, w górę uniosło się również kilkaset biało-czerwonych balonów.

Wystawa „Gdańsk dla Rzeczypospolitej”. W dniach od 21 czerwca do 30 września 2004 r. w salach Dworu Artusa i Ratusza Głównego Miasta można było podziwiać wystawę „Gdańsk dla Rzeczypospolitej”, upamiętniającą związki naszego miasta z obszarem państwa polsko-litewskiego. Nieprzypadkowo wystawa została zorganizowana w roku 2004, kiedy to przypada 550 rocznica wybuchu wojny trzynastoletniej (1454 - 1466), w wyniku której Gdańsk powrócił w granice Królestwa Polskiego. Głównym celem wystawy było ukazanie znaczenia i pozycji Gdańska w kulturze polskiej i polityce królów państwa polsko-litewskiego. Gdańszczanie byli nie tylko obserwatorami wypadków politycznych, ale często odgrywali ważną rolę w polityce Rzeczypospolitej i jej kontaktach ze światem zewnętrznym. Na wystawie zgromadzono kilkaset eksponatów nie

tylko z muzeów polskich, ale także z rosyjskich, austriackich i ukraińskich. Pozwoliły one dostrzec potęgę i znaczenie Gdańska oraz jego związki z nowożytnym państwem polsko-litewskim.

Wystawa „Lekcja Paryska”. Od 9 sierpnia do 17 września w Muzeum Narodowym w Gdańsku można było podziwiać dzieła francuskich impresjonistów i postimpresjonistów. Na wystawie zaprezentowano obrazy m.in. Claude’a Moneta, Auguste’a Renoira, Edgara Degasa, Henri de Toulouse-Lautreca. W polskich zbiorach w ogóle nie ma obrazów francuskich impresjonistów. Gdański pokaz dał możliwość zetknięcia się z dziełami francuskich mistrzów tym wszystkim, którzy nie mają okazji odwiedzać zagranicznych muzeów. Wystawa prezentowana była tylko w Gdańsku. Pozyskanie wyjątkowej klasy obiektów było możliwe dzięki wcześniejszemu wypożyczeniu przez Muzeum Narodowe do USA tryptyku Memlinga „Sąd Ostateczny”.

Wystawa „Transalpinum”. Od Giorgiona i Dürera do Tycjana i Rubensa. Dzieła malarstwa ze zbiorów Kunsthistorisches Museum w Wiedniu, Muzeum Narodowego w Warszawie i Muzeum Narodowego w Gdańsku są nie tylko pokazem arcydzieł malarstwa europejskiego, ale także próbą zilustrowania ciekawego zjawiska artystycznej integracji jakie miało miejsce w europejskiej sztuce nowożytnej. Pojęcie „Transalpinum” odnosi się do zjawiska przekraczania Alp i wyznaczania artystycznych szlaków przez malarzy i kolekcjonerów jakie miało miejsce w Europie od XV do XVII w. Na wystawie można było podziwiać dzieła tak wybitne jak: „Zima” Giuseppe Arcimbolda, portrety „Kardynała Niccolo Albergati’ego” Jana van Eycka, „Młodej Wenecjanki” Albrechta Dürera, czy „Młodzieńca z hełmem” Giorgiona. Pojawiły się również obrazy Rubensa, Tycjana, Caravaggio, Veronese, van Dycka i wielu innych.

Wystawa „Za modą przez wieki. Ubiory i obrazy z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie”. W dniach od 15 października do 15 grudnia 2004 roku można było podziwiać niezwykle cenną kolekcję strojów prezentującą pięć wieków mody polskiej i europejskiej. Obok efektownych strojów i elementów ubioru na ekspozycji zaprezentowano kilkadziesiąt obrazów i grafik znakomitych artystów od XIV do XX w.

10.4 Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska w Dziedzinie Kultury

Od wielu już lat władze Gdańska honorują i nagradzają osoby, których działalność i osiągnięcia mają istotny wpływ na kształtowanie kulturalnego wizerunku miasta. W 2004 r. nagrody te otrzymali m.in. : Marian Kołodziej, Jerzy Litwin, Renata Gleinert, Wawrzyniec Samp, Lucjan Myrta, Henryk Mądrawski i Andrzej Żurowski.

„Splendor Gedanensis” oraz tytuł Mecenasa Kultury za rok 2004. Nagrody Miasta Gdańska w Dziedzinie Kultury rozdano po raz pierwszy 4 sierpnia 1973 roku. Począwszy od 1999 o wyborze laureatów decyduje Kapituła Nagrody Miasta Gdańska, która przyznaje także Tytuł Mecenasa Kultury. Przez wiele lat laureaci otrzymywali tylko dyplomy. Z czasem dołączono do nich gratyfikację finansową, której wysokość jest ustalana corocznie. Za rok 2004 było to 10 tysięcy złotych dla każdego z laureatów. Kapituła Nagrody wyróżniła Władysława Zawistowskiego, Leszka Możdżera i Adama Koperkiewicza. Tytuł Mecenasa Kultury Gdańska otrzymał LG Elektronics.

Nagrody dla Młodych Twórców w Dziedzinie Kultury. Nagroda przyznawana jest od 2000 r., najbardziej aktywnym twórczo młodym gdańszczanom wybranym przez specjalnie powołaną do tego celu komisję. Młodzi artyści to znakomita promocja Gdańska, to również bogactwo wrażeń, których dostarczają wymagającej gdańskiej publiczności. Nagrody to sposób wyróżnienia tych, którzy mimo młodego wieku mają odwagę zaistnieć twórczo, tych którzy są kreatywni i pracowici. Laureatami w 2004 r. zostali:

- Mariusz Kołyszko - nagroda w dziedzinie rzeźby,
- Anna Nogalska - nagroda w dziedzinie grafiki,
- Łukasz Lisowski - nagroda w dziedzinie muzyki,
- Barbara Piórkowska - nagroda w dziedzinie literatury,
- Mateusz Pęk - nagroda w dziedzinie video-art,
- Marta Szadowiak - nagroda w dziedzinie animacji,
- Paweł Sasin - nagroda w dziedzinie rzeźby.

Medale św. Wojciecha i Księcia Mściwoja II. Podczas uroczystej sesji Rady Miasta Gdańska w Dworze Artusa, osobom i organizacjom szczególnie zasłużonym dla Gdańska, wręczono medale, którym patronują dwie osoby związane z dzie-

jami naszego miasta: męczennik za wiarę św. Wojciech i ostatni książę gdański z lokalnej dynastii Mściwój II. Obydwa zaszczytne odznaczenia przyznano już po raz ósmy. Medal św. Wojciecha i medal księcia Mściwoja II przyznaje się za zasługi w dziedzinach podnoszących rangę miasta w kraju i za granicą, w szczególności za zasługi dla rozwoju nauki, kultury, oświaty, służby zdrowia i gospodarki, za podejmowanie publicznie pożytecznych inicjatyw, głównie w zakresie dialogu między przedstawicielami różnych wyznań i religii oraz pojednania i współpracy między narodami. Medale te mogą zostać przyznane obywatelom polskim i zagranicznym, a także instytucjom i organizacjom.

Medale św. Wojciecha w 2004 r. otrzymali:

- Joanna Konopacka - współzałożycielka oficyny Polnord - Wydawnictwo Oskar, od 1993 r. jego redaktor naczelny - za wybitne zasługi dla Miasta Gdańska, kreowanie wizerunku Miasta i rozsławianie Pomorza Gdańskiego w kraju i na świecie;
- Halina Słojewska - aktorka - za działalność kulturalną i społeczną;
- dr inż. Andrzej Urbańczyk - żeglarz - za to, iż rozsławia imię Gdańska w świecie, a zwłaszcza w Ameryce gdzie obecnie mieszka; Medale Księcia Mściwoja II w 2004 r. otrzymali:
- dr med. Michał T.W. Grabowski - zastępca ordynatora Kliniki Ortopedii w Bad Bergzabern - za wybitne osiągnięcia w pracy naukowej i dorobek publikacyjny;
- o. Tadeusz Pawlicki – jezuita, wieloletni organizator Tygodni Kultury Chrześcijańskiej - za wkład w kulturę Polską ze szczególnym uwzględnieniem Gdańska;
- doc. dr inż. Marianna Sankiewicz - długoletni pracownik Polskiego Radia - za wybitne osiągnięcia w pracy naukowej;
- Porozumienie Niepodległościowych Związków Kombatanckich - organizacja samorządowa skupiająca 13 związków kombatanckich - za działania, które zintegrowały środowiska kombatanckie.

Administracja

11. ADMINISTRACJA

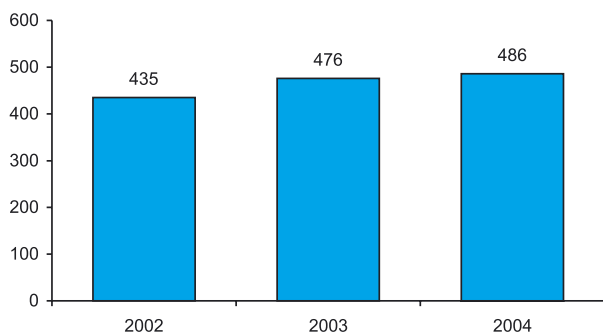
11.1 Rada Miasta Gdańska

Rada Miasta jest organem stanowiącym i kontrolnym w mieście. Wybierana jest na okres czterech lat. Obecna kadencja obejmuje lata 2002–2006.

W 2004 r. odbyło się 14 zwyczajnych sesji Rady Miasta Gdańska i 1 Uroczysta Sesja Rady, podczas której wręczano zasłużonym Medale Św. Wojciecha i Księcia Mściwoja II. W czasie obrad Rady Miasta podjęto 486 uchwał i 2 apele, z tego:

- 7 uchwał w sprawach formalnych,
- 479 uchwał przekazano do realizacji Prezydentowi Miasta.

Wykres 11.1 Uchwały Rady Miasta podjęte w latach 2002-2004

Opracowanie własne na podstawie danych z Biura Rady Miasta Gdańska

Tabela 11.1 Skład Rady Miasta Gdańska wg przynależności partyjnej – stan na dzień 31.12.2004 r.

PLATFORMA OBYWATELSKA (PO):	
Lisicki Maciej - przewodniczący klubu	
Adamski Jerzy	
Bumblis Marek	
Chmiel Małgorzata	
Dzik Piotr	
Gleinert Tadeusz	
Gorecki Jarosław	
Kosakowski Sławomir	
Małkowska Maria	
Mękal Tadeusz	
Oleszek Bogdan	
Pomaska Agnieszka	
Rybicki Arkadiusz	
Tomaszewska Monika	
Zdanowicz Mirosław	
PRAWO I SAMORZĄDNOŚĆ (PiS):	
Nikiel Ryszard - przewodniczący klubu	
Byczkowski Włodzimierz	
Klimczyk Ryszard	
Koralewski Kazimierz	
Sowiński Tomasz	
SOJUSZ LEWICY DEMOKRATYCZNEJ (SLD):	
Żubrys Aleksander – przewodniczący klubu	
Łęczkowski Władysław	
Meyer Barbara	
Putrycz Danuta	
LIGA POLSKICH RODZIN (LPR):	
Grabarek-Bartoszewicz Elżbieta – przewodnicząca klubu	
Glinka Marek	
Gosz Zofia	
Sielatycki Grzegorz	
BEZ KLUBU:	
Głogowski Eugeniusz	
Kamiński Wiesław	
Kasprowicz Janusz (OK BB)	
Nowak Czesław	
Olszewski Ryszard (Samoobrona)	
Polaszewski Marek	

Biuro Rady Miasta Gdańska

Tabela 11.2 Komisje Rady Miasta Gdańska

Komisja	Liczba członków z Rady Miasta	Przewodniczący Komisji
Komisja Budżetowa	6	Wiesław Kamiński
Komisja Edukacji	6	Tomasz Sowiński
Komisja Kultury	7	Tadeusz Gleinert
Komisja Turystyki i Sportu	7	Marek Bumblis
Komisja Polityki Gospodarczej i Morskiej	7	Kazimierz Koralewski
Komisja Rewizyjna	6	Sławomir Kosakowski
Komisja Rozwoju Przestrzennego	6	Tadeusz Mękal
Komisja ds. Samorządu i Ładu Publicznego	7	Aleksander Żubrys
Komisja Spraw Społecznych i Ochrony Zdrowia	6	Monika Tomaszewska

Biuro Rady Miasta Gdańska

Tabela 11.3 Ilość interpelacji, wniosków i zapytań złożonych przez Radnych Miasta Gdańska w latach 2002-2004

Rok	Interpelacje	Wnioski	Zapytania
2002	135	97	169
2003	102	73	156
2004	170	94	213
Dynamika 2004 / 2003	167%	129%	137%

Opracowanie własne na podstawie danych z Biura Rady Miasta Gdańska

11.2 Prezydent Miasta Gdańska

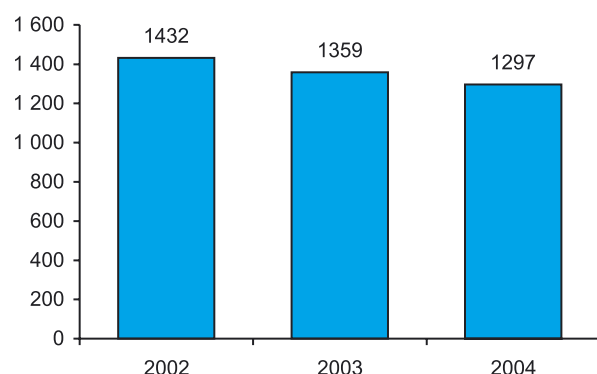
Prezydent Miasta wykonuje uchwały Rady Miasta i zadania określone przepisami prawa. Kieruje też bieżącymi sprawami miasta, a także reprezentuje miasto na zewnątrz.

W Gdańsku zastępcami prezydenta, Pawła Adamowicza wg stanu na dzień 31.12.2004 r. byli:

- Wiesław Bielawski – Zastępca Prezydenta ds. Polityki Przestrzennej;
- Szczepan Lewna - Zastępca Prezydenta ds. Polityki Mieszkaniowej i Komunalnej;
- Waldemar Nocny - Zastępca Prezydenta ds. Polityki Społecznej;
- Marcin Szpak - Zastępca Prezydenta ds. Polityki Gospodarczej.

Nad sprawami związanymi z efektywnym funkcjonowaniem Urzędu czuwa Sekretarz Miasta Gdańska – Danuta Janczarek. Za gospodarkę finansową odpowiedzialny jest Skarbnik Miasta – Włodzimierz Pietrzak.

Wykres 11.2 Zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska w latach 2002-2004

Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Kadr i Organizacji

Zastępcy Prezydenta, Sekretarz i Skarbnik tworzą kolegium opiniodawczo-doradcze, zwane Kolegium Prezydenta. Kolegium Prezydenta zbiera się raz w tygodniu na posiedzeniach, gdzie Prezydent Miasta rozpatruje projekty uchwał Rady Miasta, a także projekty zarządzeń, stanowisk, opinii i umów. W posiedzeniach bierze udział również radca prawny, a także inne zaproszone przez Prezydenta osoby, w tym kierownicy komórek organizacyjnych oraz pracownicy Urzędu Miejskiego, kierownicy jednostek organizacyjnych Miasta, służb i straży. Posiedzenia stanowią także forum wymiany informacji i koordynacji działań związanych z zarządzaniem Miastem. W 2004 r. odbyło się 47 posiedzeń Kolegium Prezydenta.

11.3 Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego w Gdańsku

Podział Urzędu Miejskiego na komórki organizacyjne, zakresy zadań tych komórek oraz uprawnienia i obowiązki kadry kierowniczej regulują następujące akty prawne:

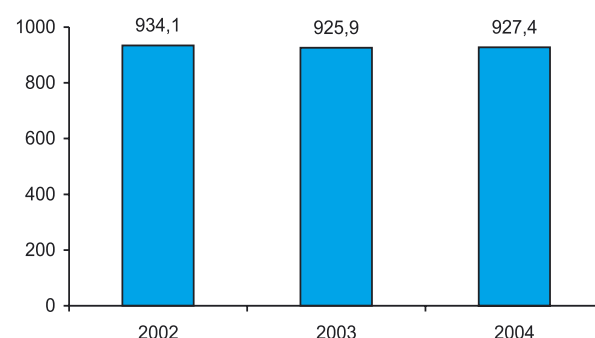
- Statut Miasta Gdańska,
- Regulamin Organizacyjny,
- Zarządzenie Prezydenta Miasta Gdańska w sprawie określenia szczegółowego zakresu działania i wewnętrznej struktury wydziałów Urzędu Miejskiego w Gdańsku.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym strukturę Urzędu tworzy 17 wydziałów i biur. Wydziałami i biurami kierują dyrektorzy, na których spoczywa odpowiedzialność za organizację pracy, ustalanie zasad funkcjonowania oraz zakresy obowiązków i odpowiedzialności pracowników. Odpowiadają oni za dyscyplinę pracy w wydziałach i podnoszenie kwalifikacji pracowników. Dyrektorzy upoważnieni są ponadto do podpisywania korespondencji prowadzonej przez wydziały oraz do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie otrzymanych uprawnień.

Liczba zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Gdańsku na koniec 2004 r. wyniosła 947 osób. Struktura zatrudnienia ze względu na staż pracy przedstawiała się następująco:

- staż pracy do 10 lat – 56%,
- staż pracy 11 - 20 lat – 34%,
- staż pracy 21 - 30 lat – 7%,
- staż pracy pow. 30 lat – 3%.

Wykres 11.3 Zatrudnienie w Urzędzie Miejskim w etatach w latach 2002-2004

Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Kadr i Organizacji

W 2004 r. osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 57,2% ogółu zatrudnionych, z wykształceniem średnim – 39,4%, a z zawodowym i podstawowym – 3,4%.

W celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników w 2004 roku przeszkolono 250 osób

w ramach szkoleń indywidualnych oraz 604 osoby w ramach szkoleń grupowych. W ramach kursów specjalistycznych i studiów swoje kwalifikacje podniosło 44 osoby. Liczba pracowników uczestniczących w 2004 r. w co najmniej jednym szkoleniu wyniosła 525 osób, co stanowi 55,5% wszystkich pracowników Urzędu. Zakres szkoleń obejmował m.in. tematykę dotyczącą gospodarki nieruchomości, obsługi klienta, prowadzenia rejestru działalności gospodarczej, podatku VAT, Kodeksu Pracy, systemu projektowego zarządzania przedsięwzięciami, ochrony informacji niejawnych, dostępu do informacji publicznej i komunikacji wewnętrznej.

11.4 Informatyka i komputeryzacja

Zasadniczą rolę w zwiększaniu efektywności i skuteczności funkcjonowania Urzędu odgrywa Zintegrowany System Wspomagania Zarządzania Miastem „RATUSZ”. Podstawowe cele systemu to między innymi:

- stymulowanie harmonijnego rozwoju Miasta poprzez oddziaływanie na sferę gospodarczą, ekologiczną, społeczną i kulturalną,
- wspomaganie w kreowaniu polityki optymalnego pozyskiwania dochodów Miasta,
- poprawianie jakości i optymalizacja czasu obsługi mieszkańców,
- usprawnienie działania Urzędu.

W Gdańsku funkcjonuje rozbudowany system informatyczny – System Informacji Przestrzennej (SIP). Istnieje możliwość integracji tego systemu z systemem Ratusz, co umożliwia sporządzanie analiz tematycznych na mapie Gdańska z ich graficzną wizualizacją.

W 2004 r. na informatyzację wydano 3 612 tys. zł. Zakupiono sprzęt komputerowy i sie-

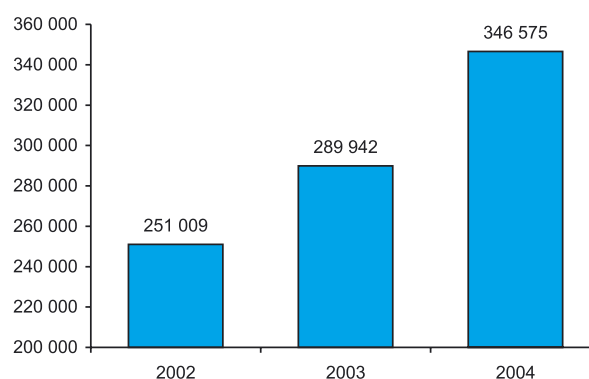
ciowy, materiały i usługi serwisowe oraz oprogramowanie narzędziowe i systemowe. Ponadto środki finansowe przeznaczono na wdrażanie Systemu Ratusz, obsługę techniczną sieci Internet i Intranet oraz wdrażanie oprogramowania i usług specjalistycznych. Na koniec 2004 r. użytkowano 997 zestawów komputerowych.

11.5 Obsługa klientów

Funkcjonowanie całego urzędu podlega ustalonym procedurom, ściśle określonym przez normę ISO 9001. Wdrożony w Urzędzie Miejskim system zarządzania jakością oznacza, że zwiększa się dostępność do różnego rodzaju informacji, urzędnicy pracują w ramach bardzo ściśle określonego harmonogramu działań, sprawy powinny być załatwiane na bieżąco, a obieg dokumentów powinien być dokładnie monitorowany.

W roku 2004 Urząd Miejski wydał 172 rodzaje decyzji administracyjnych, których liczba wyniosła łącznie 346 575, a więc 20% więcej niż w 2003 r.

Wykres 11.4 Decyzje administracyjne wydane przez Urząd Miejski w Gdańsku w latach 2002–2004

Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez wydziały Urzędu Miejskiego

Tabela 11.4 Liczba wybranych decyzji administracyjnych wydanych przez Urząd Miejski w Gdańsku w 2004 r.

Zakres działalności Miasta	Rodzaj decyzji	Liczba wydanych decyzji
Aktywność gospodarcza mieszkańców	Wpis do ewidencji działalności gospodarczej	5 694
	Zmiana wpisu do ewidencji gospodarczej	18 350
	Wykreślenie z ewidencji gospodarczej	5 302
Rozbudowa miasta	Pozwolenia na budowę	1 115
	Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu	1 181
Sprawy obywatelskie	Dowody osobiste	65 934
	Prawa jazdy, świadectwa kwalifikacji	29 986
	Dowody rejestracyjne	34 200
	Dodatki mieszkaniowe	21 913
	Podatki od nieruchomości	59 611

Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez wydziały Urzędu Miejskiego

Współpraca zagraniczna i promocja miasta

12. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA I PROMOCJA MIASTA

12.1 Współpraca zagraniczna

1 maja 2004 roku Polska stała się członkiem Unii Europejskiej. Gdańszczanie niezwykle licznie i głośno świętowali to wydarzenie. Imprezy organizowane przez miasto pod hasłem „Gdańsk w Europie, Europa w Gdańsku” trwały od 30 kwietnia do 3 maja. Codziennie uczestniczyło w nich kilkadziesiąt tysięcy osób. „Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej jest wydarzeniem o niezwykle doniosłych skutkach dla nas i dla kolejnych pokoleń. Przede wszystkim oznacza ono uczestnictwo w sprawdzonej, efektywnej i otwartej strukturze nastawionej na współpracę. Daje ono możliwość znacznie pełniejszego niż dotąd uczestniczenia w europejskiej wymianie gospodarczej i kulturalnej, skuteczniejszego korzystania z doświadczeń innych państw i szansę uniknięcia kosztownych błędów. To także możliwość korzystania z funduszy europejskich służących modernizacji” - powiedział Prezydent Miasta Gdańska Paweł Adamowicz z okazji wstąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Gdańsk współpracuje z wieloma zagranicznymi miastami, spełniającymi określone kryteria. Wybór partnerów zagranicznych Gdańska jest z jednej strony pochodną wspólnego dziedzictwa

kulturowego i historycznego, z drugiej zaś podobieństw natury geograficznej, naukowej i kulturalnej (gospodarka morska, funkcjonowanie portów, zagospodarowanie terenów około-portowych i przemysłowych, ochrona środowiska, rozwój turystyki i nauki).

24 września 2004 roku miasto Gdańsk podpisało umowę o współpracy z Miejską Komisją ds. Edukacji Szanghaju (Chiny) w dziedzinie edukacji. Współpraca obejmować ma wymianę doświadczeń w dziedzinach:

- systemów edukacyjnych,
- państwowej i samorządowej polityki edukacyjnej,
- zarządzania edukacją.

Miasto Gdańsk jest członkiem kilku organizacji międzynarodowych, m.in.: Związku Miast Bałtyckich, Związku Hanzy, Międzynarodowej Organizacji Turystycznej Balitc Sea Tourism Cooperation, Konsorcjum Metropolii Europejskich „Eurocities”, Międzynarodowego Związku Samorządów Lokalnych i Telecities.

Tabela 12.1 Międzynarodowe spotkania i konferencje w 2004 roku.

Data	Międzynarodowe spotkania i konferencje w 2004 roku.
17 stycznia 2004	Spotkanie Bractwa Malborskiego Gdańskiego Dworu Artusa z siedzibą w Lubecie
17 lutego 2004	Spotkanie polskich miast Związku Miast Bałtyckich
16 - 23 kwietnia 2004	Posiedzenie Naukowego Komitetu Techniki Rybackiej Międzynarodowej Rady Badań Morza (ICES)
2 - 5 maja 2004	„Miesiąc Europejski: Gdańsk w Europie – Europa w Gdańsku”
7 - 9 maja 2004	II Międzynarodowe Warsztaty Turystyczne „Welcome to Poland”
10 - 14 maja 2004	III Międzynarodowe Manewry Grup Poszukiwawczo – Ratowniczych
15 maja 2004	Europejski Dzień Hanzy
26 maja 2004	VI Spotkanie Senatów Europy oraz Przewodniczących Izb Wyższych Parlamentów Europy
22 - 25 lipiec 2004	Baltic Sail Gdańsk
26 lipca - 1 sierpnia 2004	Zlot Młodzieży Hanzeatyckiej „Nowe Horyzonty”
3 - 5 września 2004	Jarmark Wileński
6 września 2004	XXX Jubileuszowa Sesja Międzynarodowej Komisji Rybołówstwa Morza Bałtyckiego
25 - 26 października 2004	Międzynarodowa Konferencja Dyrektorów Generalnych ds. Cel i Podatków oraz Wymiaru Sprawiedliwości Komisji Europejskiej
3 - 5 listopada 2004	Międzynarodowa konferencja „EMAS peer review for cities” (EMAS partnerska ocena miast)

Biuro Prezydenta Miasta

Tabela 12.2 Wizyty zagranicznych gości w 2004 roku w Gdańsku

Data	Kto	Wydarzenie / Cel spotkania
20 kwietnia 2004	Sang – chul Lee Ambasador Republiki Korei	Wizyta kurtuazyjna
5 lutego 2004	Konstantin Hryszczenko Minister Spraw Zagranicznych Ukrainy	Wizyta kurtuazyjna
29 maja - 1 czerwca 2004	Dr Norbert Lambert Klub Parlamentarny CDU/CSU, wiceprzewodniczący Bundestagu i wiceprzewodniczący Fundacji Konrada Adenauera	Wizyta 30-osobowej grupy posłów Bundestagu. Wizyta parlamentarzystów z Nadrenii – Westfalii pod hasłem „Polska – nowy partner w Unii Europejskiej”.
28 kwietnia - 2 maja 2004	Delegacja miasta Tainan / Tajwan	Wizyta kurtuazyjna
29 kwietnia 2004	David Peleg Ambasador Izraela w Polsce	Wizyta kurtuazyjna
25 - 26 maja 2004	Petr Pithart – Przewodniczący Senatu Republiki Czeskiej	Spotkanie dot. stosunków polsko – czeskich
2 - 3 czerwca 2004	Ministrowie Spraw Wewnętrznych Czech, Estonii, Finlandii, Litwy, Łotwy, Słowenii i Węgier.	Spotkanie dotyczyło zapobieganiu przestępczości transgranicznej na wschodniej granicy UE oraz współpracy i koordynacji państw w UE w tym zakresie oraz współpracy z zakresem zapobiegania nielegalnej imigracji.
20 maja 2004	Christopher Hill – Ambasador USA	Wizyta związana z zakończeniem misji dyplomatycznej w Polsce.
11 sierpnia 2004	Mitsou Okada Prezydent Firmy Okahira Co. Ltd. Dystrybutor wyrobów z bursztynu w Japonii.	Spotkanie z prezydentem miasta Gdańska. Przekazanie dotacji dla Domu Małego Dziecka im. J. Korczaka
16 lipca 2004	Horst Koehler Prezydent Niemiec wraz z małżonką	I wizyta oficjalna Prezydenta Niemiec w Gdańsku. Spotkanie z władzami miasta oraz regionu.
2 sierpnia 2004	Dr Ashot Hovakimian Ambasador Armenii	Wizyta Ambasadora Armenii związana z omówieniem spotkania z Prezydentem Armenii
9 sierpnia 2004	Valdas Adamkus Prezydent Litwy wraz z małżonką	I oficjalna wizyta Prezydenta Litwy w Gdańsku. Spotkanie z władzami miasta i regionu.
26 sierpnia 2004	Victor Ashe Ambasador USA	Wizyta kurtuazyjna
20 sierpnia 2004	Charles Crawford Ambasador Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	Wizyta kurtuazyjna
15 - 17 września 2004	Karin Ropke Minister Landu Bremy ds. Pracy, Kobiet, Zdrowia, Młodzieży i Spraw Socjalnych	Spotkanie z przedstawicielami placówek edukacyjnych oraz z władzami miasta.
5 września 2004	Robert Koczarian Prezydent Republiki Armenii wraz z małżonką	Oficjalna wizyta Prezydenta Republiki Armenii w Polsce
26 - 27 września 2004	Stjepan Mesić Prezydent Republiki Chorwacji wraz z małżonką	Oficjalna wizyta Prezydenta Republiki Chorwacji w Polsce
1 październik 2004	Jose Manuel Ovalle Bravo Ambasador Chile z małżonką	Wizyta kurtuazyjna, spotkania z władzami Trójmiasta
25 październik 2004	Magda Vasaryowa Ambasador Słowacji	Udział w spotkaniu pt. „Słowacja jako lider wśród reformujących się nowoprzyjętych do UE krajów”

Biuro Prezydenta Miasta

12.2 Promocja miasta

Promocja jest ważnym elementem polityki Miasta. Jest wielokierunkowa i zróżnicowana pod względem formy. Prezentuje miasto i utrwala jego wizerunek jako ważnego centrum administracyjnego, gospodarczego i kulturalnego, miejsca spektakularnych wydarzeń historycznych i współcze-

snych, międzynarodowych spotkań polityków, biznesmenów i artystów oraz atrakcyjnego centrum turystycznego.

W 2004 roku trwała intensywna kampania promocyjna Gdańska w największych miastach Polski – „Gdańsk – morze możliwości 2004”. Na ulicach pojawiły się tzw. backlighty (nośniki wielkoformatowe) i citylighty (plakaty na przystankach

komunikacji miejskiej). Kampania miała przede wszystkim charakter wizerunkowy, a jej celem było zainteresowanie potencjalnych gości odwiedzeniem Gdańska, także poza głównym sezonem turystycznym oraz w weekendy. Backlighty oraz citylighty pojawiły się w centrach największych miast Polski: Warszawy, Poznania, Wrocławia, Krakowa, Katowic, Łodzi i Szczecina.

Istotnym elementem kampanii promocyjnej Gdańska była impreza „Kocham Gdańsk”, która odbyła się po raz drugi w Warszawie. Uroczystość zorganizowano 18 czerwca 2004 roku w Galerii Porczyńskich. Po wielkim sukcesie w 2003 roku, kiedy to na Placu Zamkowym w Warszawie udało się zaprosić do wspólnego zdjęcia kilka tysięcy warszawiaków i gdańszczan, tym razem zorganizowano imprezę bardziej kameralną, skierowaną do węższego grona elitarnej, stołecznej publiczności. Wśród gości imprezy, obok licznych znakomitości, znaleźli się m.in. aktorzy Krzysztof Kolberger i Grażyna Wolszczak, znany scenarzysta Cezary Harasimowicz, Jarosław Sellin - członek KRRiT, Krystyna Gozdawa-Nocoń - Wicewojewoda Pomorski, Cezary Windorbski - Ambasador Honorowy Miasta Gdańska w Warszawie, redaktor Janina Paradowska, Jolanta Fajkowska - prezenterka telewizyjnej „Dwójki”, dyrektor radiowej „Trójki” Witold Laskowski. Podczas części artystycznej wystąpili m.in. Hanzeatycka Orkiestra Kameralna oraz utalentowany pianista jazzowy młodego pokolenia Sławek Jaskułka.

Integralną częścią promocji Gdańska była reklama w katalogach towarzyszących wielu ważnym wydarzeniom o najróżniejszym charakterze odbywającym się w mieście np. konferencjom, seminariom i sesjom naukowym. Równoległym elementem akcji promocyjnej Gdańska na arenie ogólnokrajowej i regionalnej były materiały publikowane na łamach prasy. W 2004 roku zorganizowano wiele akcji promocyjnych, w tym:

- Reklamy prasowe w dziennikach: „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Dziennik Bałtycki”, „Dziennik Zachodni” oraz wydawnictwach „Aport Review” i „30 Dni”,
- Reklama w specjalnym wydaniu Dziennika Bałtyckiego w Irlandii,
- Reklama telewizyjna w TVN Meteo,
- Współpraca przy realizacji programu TVN – Test z wiedzy o III Rzeczpospolitej,
- Współpraca przy realizacji filmu „Wróżby Kuma”,
- Impreza promocyjna towarzysząca otwarciu gdańskiej ekspozycji w Europa Park w Brucku,

- Reklama prasowa, telewizyjna i radiowa towarzysząca organizowanym przez Urząd Miejski w Gdańsku imprezom masowym, m.in.: „Świat Tolkiena”, „Święto Miasta”, „Dni Kultury Żydowskiej” i „Parada Niepodległości”.

Istotną częścią polityki promocyjnej Gdańska był kolportaż materiałów promocyjnych o różnym charakterze, m. in. wydawnictw zawierających prezentację grodu nad Motławą w różnych językach, albumów ze zdjęciami Gdańska, informatorów i ulotek gospodarczych, statystycznych, kulturalnych i turystycznych, mappek, plakatów, licznych upominków reklamowych (koszulki, czapeczki, długopisy, krawaty, apaszki, chorągiewki itp.). Wśród wydawnictw znalazły się:

- „Kalendarz imprez 2004”,
- Ulotka z okazji Zjazdu Młodej Hanzы,
- Broszura „Budżet Miasta Gdańska 2004”,
- Folder „Skarby Gdańska - Bursztyn”,
- Folder „Noclegi w Gdańsku”,
- Folder „Gdańsk - nowożytnie fortyfikacje miejskie”,
- Folder „Gdańsk - średniowieczne fortyfikacje miejskie”,
- Folder „Gdańsk - Droga Królewska”,
- Folder „Gdańsk dla aktywnych”.

Materiały promocyjne przekazywane były gościom i delegacjom z zagranicy, odwiedzającym gdańskie stoiska targowe, zagranicznym placówkom Polskiej Organizacji Turystycznej, punktem informacji turystycznej i gdańskim hotelom.

Udział w targach nadal jest jedną z najlepszych form prezentacji. Gdańsk corocznie uczestniczy także w prestiżowych imprezach targowo – wystawienniczych o charakterze turystycznym. Utrwala tym samym wizerunek miasta jako turystycznego centrum Polski i Europy Północnej. W 2004 roku miasto uczestniczyło w następujących imprezach:

- targi turystyczne „Vakantiebeurs” w Utrechtie,
- targi turystyczne „Ferie” w Kopenhadze,
- targi turystyczne „Reisen” w Hamburgu,
- targi turystyczne „Światowy Salon Turystyki” w Paryżu,
- targi turystyczne „ITB” w Berlinie,
- targi turystyczne „Salon des Vacances” Bruksela,
- targi turystyczne MITT w Moskwie,
- targi turystyczne „TUR” w Geteborgu,
- targi turystyczne SITC w Barcelonie,
- targi turystyczne „Inwetex” w St.Petersburgu,
- targi inwestycyjne w Monachium,
- targi turystyczne „Reisemarkt International” w Kolonii,

- targi turystyczne "World Travel Market" w Londynie,
- Zjazd Nowej Hany w Turku,
- targi turystyczne Tour Salon w Poznaniu,
- targi turystyczne Beskidy 2004 w Bielsku Białej,
- targi turystyczne GLOB 2004 w Katowicach,
- targi turystyczne Lato w Warszawie,
- Gdańskie Targi Turystyczne w Gdańsku.

Referat Promocji Urzędu Miejskiego na bieżąco współpracuje w zakresie promocji miasta z Polską Organizacją Turystyczną (POT) i jej zagranicznymi ośrodkami w Europie, zagranicznymi placówkami dyplomatycznymi RP, Pomorskim Urzędem Marszałkowskim oraz z referatami promocji Gdyni i Sopotu, z gdańskimi muzeami, hotelami, restauracjami, Oddziałem Gdańskim PTTK i punktami informacji turystycznej (przy dystrybucji materiałów przeznaczonych dla turystów, przy organizacji podróży studyjnych dziennikarzy). Stałe są również kontakty z gdańskimi placówkami kulturalnymi (muzea, galerie itp.) oraz firmami, szczególnie przy opracowywaniu materiałów promocyjnych.

Miasto zorganizowało w 2004 roku kilka podróży studyjnych do Gdańska dla przedstawicieli zagranicznych mediów w celu realizacji filmów, reportaży i artykułów promujących miasto jako atrakcyjną miejscowość turystyczną. Gościli u nas m.in. dziennikarze z Francji, Niemiec, Hiszpanii, Belgii, Finlandii oraz z telewizji NBC Europe.

W kwietniu 2004 r. wydano wkładkę do trzech największych dzienników szwedzkich: "Dagens Nyheter", "Göteborg Posten" i "Sydsvenska Dagbladet" - łącznie 890 tys. egz. Była to kontynuacja polskiej kampanii promocyjnej w Szwecji pod nazwą "Polen.nu". Ukazał się także katalog-informator dla żeglarzy "Sejleren's", którego dystrybucja odbywała się na terenie Niemiec, Danii i Szwecji.

Jednym z ważniejszych elementów promocji Gdańska jest strona internetowa www.gdansk.pl. Jest ona ważnym źródłem informacji dla turystów, a tym samym odgrywa dużą rolę w popularyzacji wiedzy o Gdańsku. Od czerwca 2004 roku, oprócz istniejącej wersji angielskiej serwisu miasta, wprowadzono cztery nowe wersje językowe: niemiecką, szwedzką, francuską i rosyjską. Dodatkowo, na stronie miasta znalazło się 15 wirtualnych panoram Gdańska. Wirtualna panorama jest to aplikacja komputerowa umożliwiająca oglądanie sfilmowanego obiektu czy miejsca w płaszczyźnie poziomej 360° i pionowej 180°; obraz można przybliżyć i oddalać. Można obejrzeć panoramy takich miejsc jak: Długi Targ, Park Oliwski, ZOO, Góra Gradowa, Długoie Pobrzeże i inne.

Warto zaznaczyć, że serwis internetowy miasta www.gdansk.pl został laureatem prestiżowej nagrody Złotej "@" 2004 dla najlepszej samorządowej strony internetowej w Polsce. W konkursie wzięło udział 160 gmin, miast i powiatów. Złotą "małpę" przyznaje od sześciu lat Stowarzyszenie "Miasta w Internecie". Nagroda uznawana jest za najbardziej prestiżowe i cenione wyróżnienie dla portali samorządowych. Serwisy oceniane są w czterech kategoriach: serwisów wiejskich, miejsko-wiejskich, miejskich i powiatowych. Gdańsk wygrał rywalizację w kategorii "serwis miejski". W ocenie serwisów internetowych przez Jury były brane pod uwagę następujące czynniki: dostępność, aktualność i przyjazność serwisu dla użytkowników, kompleksowość zasobów informacyjnych oraz integracja z systemami informatycznymi urzędu. Premiowane były ponadto serwisy umożliwiające świadczenie usług publicznych on-line lub zwiększające znacząco interaktywność kontaktu mieszkańca z urzędem. Zwycięstwo w konkursie stworzyło możliwość szerokiej promocji nagrodzonego miasta - informacje o laureatach konkursu podali wszyscy patroni medialni konferencji, wśród nich m.in.: Telewizja Polska SA., Polska Agencja Prasowa, Rzeczpospolita, Polskie Radio Program I, Computerworld, Gazeta Samorządu i Administracji, Gazeta Prawna, Warsaw Voice oraz portale informacyjne.

12.3 Wystawiennictwo

Gdańsk aktywnie uczestniczył w imprezach o dużych walorach promocyjnych, takich jak targi i wystawy, które organizowane były zarówno w kraju jak i za granicą.

Ważnym elementem życia gospodarczego i promocji miasta są imprezy targowe organizowane przez Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A. W roku 2004 Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A. zorganizowały 21 imprez targowych. Wzięło w nich udział 1 685 wystawców. Do najciekawszych imprez należy zaliczyć:

1. **Amberif - Międzynarodowe Targi Bursztynu, Biżuterii i Kamieni Jubilerskich.** Targi są największą wystawą bursztynu na świecie, a zarazem największymi targami jubilerskimi w Europie Środkowo - Wschodniej. W Hali Złotej prezentowana jest złota biżuteria, kamienie szlachetne i zegarki. W Hali Bursztynowej, eksponowana jest biżuteria z bursztynu, srebra i złota oraz maszyny i narzędzia jubilerskie. Targowej ekspozycji towarzyszy rokrocznie Galeria Projektantów z biżuterią autorską artystów polskich i zagranicznych oraz Galeria

Tabela 12.3 Imprezy Targowe zorganizowane przez Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A. w 2004 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Termin	Liczba wystawców	Liczba zwiedzających
1	ELEKTROINSTALACJE Targi Elektrotechniki, Elektroenergetyki i Technik Oświetleniowych	17-19 luty 2004	21	Wstęp wolny
2	NAPĘDY I STEROWANIE Targi Producentów Kooperantów i Sprzedawców Zespołów Napędowych i Układów Sterowania.		41	
3	AMBERIF Międzynarodowe Targi Bursztynu, Biżuterii i Kamieni Jubilerskich	04-07 marzec 2004	347	4 796
4	GASTROEXPO Targi Wyposażenia i Zaopatrzenia Obiektów Gastronomicznych, Hoteli i Sklepów	19-21 marzec 2004	54	4 467
5	BALPIEK Targi Piekarstwa, Cukiernictwa i Lodziarstwa		83	
6	GTT Gdańskie Targi Turystyczne	16-18 kwiecień 2004	221	9 729
7	POLYACHT Gdańskie Targi Sportów Wodnych		40	
8	GDAŃSKA WIOSNA BUDOWLANA Targi Budowlane	23-25 kwiecień 2004	86	Wstęp wolny
9	AQUQBUD Targi Technik i Urządzeń Basenowych, Sanitarnych i Rekreacji		43	
10	BALT-TRANS-PORT Morskie Targi Międzynarodowego Transportu, Spedycji i Logistyki	11-13 maj 2004	39	Wstęp wolny
11	AIRPORT Targi Wyposażenia Portów i Usług Lotniczych		16	
12	POLFOOD Targi Przetwórstwa i Produktów Żywnościowych	27-29 maj 2004	75	Wstęp wolny
13	REWIA MLECZNA Targi Mleczarstwa		70	
14	SAFETY Targi Ratownictwa i Bezpieczeństwa	23-25 czerwiec 2004	22	1 411
15	BALT-MILITARY-EXPO Bałtyckie Targi Militarne		109	
16	AMBERMART Międzynarodowe Targi Bursztynu	27-29 sierpień 2004	119	3 346
17	HOUSEBUILDING Międzynarodowe Targi Budownictwa i Wyposażenia Wnętrz	23-26 wrzesień 2004	89	Wstęp wolny
18	IN-BUD Międzynarodowe Targi Budownictwa Wodnego, Drogowego i Przemysłowego			
19	MÓJ DOM Pomorska Giełda Nieruchomości			
20	URODA Targi Kosmetyczne i Fryzjerskie	9 - 10 październik 2004	102	5 608
21	KOŚCIOŁY Międzynarodowa Wystawa Sakralna	14-16 październik 2004	108	1 499
Razem:			1 685	32 349

Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A.

Paleontologiczna. Międzynarodowe jury ocenia najnowsze propozycje wzornicze wystawców w konkursie jubilerskim Mercurius Gedanensis oraz w awangardowym konkursie Amberif Design Award Elektronos. Nagrodzone prace oraz najnowsze tendencje w modzie są prezentowane na Wielkiej Gali Jubilerskiej.

2. **Housebuilding - Międzynarodowe Targi Budownictwa i Wyposażenia Wnętrz.** Targi organizowane są od 1990 roku. W tej największej w Polsce Północnej jesiennej impre-

zie budowlanej prezentowane są najnowsze technologie i produkty związane z budownictwem. Targom towarzyszą seminaria i prezentacje informujące o nowościach rynkowych, zarządzaniu, bezpieczeństwie i jakości w budownictwie. Najlepsze oferty targowe nagradzane są w konkursie o Grand Prix im. inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego.

3. **Polfish - Międzynarodowe Targi Przetwórstwa i Produktów Rybnych.** Polfish to jedyne w Polsce i jedno z największych w Europie

Tabela 12.4 Jarmarki zorganizowane przez Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A. w 2004 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Termin	Szacunkowa liczba wystawców	Szacunkowa liczba zwiedzających
1	Jarmark Wiosenny	1 – 9 maj 2004	120	125 000
2	Jarmark Św. Dominika	31 lipiec – 22 sierpień 2004	1200	2 700 000
3	Jarmark Gwiazdkowy	4 – 22 grudzień 2004	220	230 000

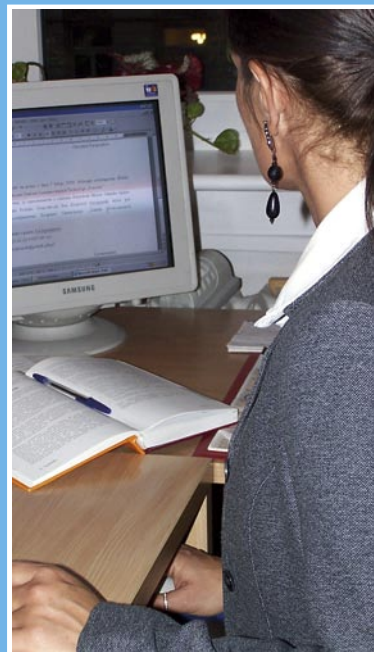
Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A.

Środkowo-Wschodniej specjalistyczne targi dla branży rybnej. Targi gromadzą krajowych przetwórców rybnych, reprezentujących ponad 90 % obrotu całej branży rybnej w Polsce oraz liczne przedsiębiorstwa zagraniczne. Wyróżnikiem targów są narodowe ekspozycje reprezentujące zagraniczne rynki rybne. Potwierdzeniem dobrej marki Polfish są liczni goście z Europy nie tylko na targach, ale również na konferencjach i seminariach towarzyszących targom.

4. GTT- Gdańskie Targi Turystyczne. Gdańskie Targi Turystyczne to największe w północnej Polsce targi turystyczne, prezentujące rynek turystyki przyjazdowej i wyjazdowej w Polsce i zagranicą. Jedyne w Polsce targi ofert turystycznych państw, regionów i miast basenu Morza Bałtyckiego. Targom towarzyszą m.in.: Pomorskie Forum Turystyczne, giełda hoteli i pensjonatów, giełda szkół językowych, prezentacje i seminaria. Najlepszy produkt turystyczny targów nagradzany jest prestiżowym Medalem Mercurius Gedanensis.

Edukacja

Edukacja

Rozdział

13

13. EDUKACJA

13.1 Szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe

Rok 2004 był kolejnym rokiem realizacji założeń reformy systemu edukacji zapoczątkowanej w roku 1999. W ramach urealniania sieci placówek edukacyjnych (dostosowanie ilości i rozmieszczenia placówek do populacji uczniów) w 2004 r. zlikwidowano następujące placówki: przedszkole nr 30 w Gdańsku przy ul. Ogarnej 56 oraz mającą swoją siedzibę w Gdyni filię Specjalnego Ośrodka Szkolno-Terapeutycznego dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem. Charakterystykę placówek oświatowych (z uwzględnieniem ilości uczniów i nauczycieli) przedstawiono w tabeli nr 13.1.

*Inne placówki:

- Pałac Młodzieży (1 820 uczestników),
- 7 Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych,
- Międzyszkolny Ośrodek Kultury Fizycznej (1 950 uczestników),
- Szkoła Muzyczna I stopnia (168 uczestników),
- Specjalny Ośrodek Rewalidacyjno – Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem (42 wychowanków),
- 2 specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze (241 uczniów).

Część placówek edukacyjnych funkcjonuje jako jednostki indywidualne (szkoła podstawowa, gimnazjum, liceum), pozostałe tworzą zespoły.

Gdańskie placówki oświatowe wyposażone są w dodatkowe urządzenia i pomieszczenia, poszerzające podstawową ofertę edukacyjną. Zaliczyć do nich można: sale zajęć pozalekcyjnych, internaty, obiekty sportowe, itp. Szczegółowe informacje przedstawiono w tabeli 13.3. Uwagę zwraca także szeroka gama realizowanych programów autorskich, pozaszkolnych oraz innowacje pedagogiczne polegające na wprowadzaniu, poza podstawowymi programami, innych dodatkowych treści z dziedziny nauczanego przedmiotu.

Tabela 13.2 Programy realizowane w gdańskich placówkach oświatowych w 2004 r.

Typ placówki	Programy autorskie i innowacje pedagogiczne	Programy pozaszkolne
przedszkola	52	31
szkoły podstawowe	178	143
gimnazja, zespoły kształcenia podstawowego i gimnazjalnego	101	90
licea ogólnokształcące, zespoły szkół ogólnokształcących	50	41
szkoły zawodowe	39	46
inne placówki	103	25

Wydział Edukacji i Sportu UM w Gdańsku.

Gdańskie placówki oświatowe współpracują z wieloma wyższymi uczelniami o różnym profilu zarówno z Trójmiasta, jak i z całego kraju. Są to m.in. gdańskie Akademia Medyczna, Politechnika i Uniwersytet, jak i Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Olsztynie, Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i wiele innych. Współpraca polega m.in. na:

- odbywaniu praktyk studenckich przez studentów,
- organizowaniu wystąpień, seminariów, prelekcji, wykładów dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- organizowaniu lekcji pokazowych na terenie uczelni,
- organizowaniu konkursów i olimpiad przedmiotowych,
- przeprowadzaniu badań i ankiet przez studentów.

Tabela 13.1 Charakterystyka gdańskich placówek oświatowych w 2004 r.

Wyszczególnienie	Przedszkola	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Licea ogólnokształcące	Szkoły zawodowe	Inne placówki*
Liczba placówek	70	70	46	23	24	13
Liczba oddziałów	272	1 172	652	332	581	18
Liczba uczniów	6 443	27 311	14 982	9 522	14 889	
Liczba nauczycieli (etaty)	442,8	2 688,6	1 468,6	2 087,2		211,8

Wydział Edukacji i Sportu UM w Gdańsku.

Tabela 13.3 Wyposażenie gdańskich placówek oświatowych

Rodzaj wyposażenia	Przedszkola	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Licea ogólnokształcące	Szkoły zawodowe	Inne placówki
Sale dydaktyczne	281	931	493	305	382	70
Pracownie przedmiotowe	-	102	116	121	191	45
Biblioteki	4	52	38	22	23	1
Czytelnie	-	45	21	13	22	-
Aule	-	2	2	8	11	1
Stołówki	-	44	16	3	5	1
Sale gimnastyczne	56	68	29	22	25	3
Sale do gimnastyki korekcyjnej	-	43	20	10	9	1
Boiska, w tym:	-	81	60	35	31	4
asfaltowe	-	38	34	23	15	3
ziemne	-	29	19	11	7	-
inne	-	14	5	2	9	1
Bieżnie	-	19	14	8	3	-
Korty tenisowe	-	1	5	1	2	-
Internaty	-	-	-	-	6	2
Baseny	-	3	1	1	3	-

Wydział Edukacji i Sportu UM w Gdańsku.

III Liceum Ogólnokształcące w Gdańsku, jako jedyna szkoła w mieście uczestniczy w programie międzynarodowej matury. W 2004 r. maturę zdało 23. absolwentów uczestniczących w tym programie.

13.2 Finansowanie oświaty i edukacji

Nakłady finansowe na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą w 2004 r. wyniosły 436 722 tys. zł. Przekazana z budżetu państwa celowa subwencja oświatowa wyniosła 236 596 tys. zł, co stanowiło 54% wydatków ogółem. Przyznawana od kilku lat subwencja oświatowa nie zaspokaja potrzeb w tej, jakże ważnej dziedzinie życia. W związku z wprowadzeniem w 2000 r. Karty Nauczyciela miasto szczególnie dotkliwie odczuwa brak środków finansowych na realizację zadań oświatowych. Dla umożliwienia realizacji ustaleń karty, co wiąże się z koniecznością wypłaty wyższych wynagrodzeń, miasto przekazuje niezbędne środki z własnych źródeł na dofinansowanie zadań oświatowych.

W tabeli 13.4. przedstawiono informację o wydatkach na realizację zadań edukacji i wychowania, a w tabeli 13.5. średni koszt nauczania jednego ucznia.

Tabela 13.4 Wydatki miasta na zadania edukacji i wychowania w latach 2002–2004

Ogółem w tys. zł	Lata		
	2002	2003	2004
	384 927	402 792	436 722

Opracowanie własne na podstawie danych z budżetu miasta.

Tabela 13.5 Średnioroczny koszt nauczania ucznia w 2004 r.

Typ placówki	Średnioroczny koszt nauczania ucznia w publicznych szkołach [zł]
przedszkola	4 965
przedszkola specjalne	32 048
szkoły podstawowe + świetlice + stołówki	5 346
gimnazja + stołówki	4 416
szkoły podstawowe specjalne	18 631
gimnazja specjalne	13 181
licea ogólnokształcące	3 583
szkoły zawodowe wraz z centrami kształcenia ustawicznego i praktycznego	3 881
szkoły zawodowe specjalne	12 168

Wydział Edukacji i Sportu UM w Gdańsku.

Władze miasta, dostrzegając potrzebę promowania najzdolniejszych uczniów, rezerwują w budżecie znaczące kwoty z przeznaczeniem na stypendia. W roku 2004 na stypendia dla uczniów szkół podstawowych i średnich za osiągnięte wyniki w nauce (przyznane 364 osobom), miasto przeznaczyło 61,9 tys. zł. Jednorazowe stypendia Prezydenta Miasta Gdańska za szczególne osiągnięcia otrzymali laureaci konkursów i olimpiad na różnych szczeblach. Na stypendia te wydatkowano kwotę 217 tys. zł. Ponadto miasto przyznało stypendia dla młodzieży wiejskiej w ramach programu wyrównywania szans edukacyjnych. Ogólna ich wysokość wyniosła 184,7 tys. zł i wypłacono je 358 osobom. Miasto finansuje również stypendia socjalne oraz akcje dożywiania dzieci z rodzin ubogich – na ten cel w roku 2004 wydatkowano 483,5 tys. zł. Średnia dzienna ilość uczniów korzystających z obiadów finansowanych przez miasto wyniosła 940 osób, wartość jednego posiłku 2,20 – 2,50 zł.

Znaczącą kwotę w wydatkach budżetu miasta, choć niewystarczającą na zaspokojenie wszystkich potrzeb, przeznacza się na finansowanie remontów obiektów oświatowych. W tabeli 13.6 przedstawiono strukturę wydatków na ten cel.

Tabela 13.6 Wydatki budżetowe na remonty obiektów oświatowych w latach 2002–2004

Rodzaj placówki	2002	2003	2004
	Kwota [tys. zł]		
szkoły podstawowe	4 288	4 886	4788
gimnazja	151	1 010	1689
przedszkola	1 222	1 408	1902
licea ogólnokształcące	994	901	1427
szkoły zawodowe	1 335	2 063	1616
inne placówki	531	1 077	1098
usuwanie skutków powodzi z 2001 r.	2 359		
ogółem	10 880	11 345	12 520

Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Inwestycji i Remontów UM.

13.3 Szkolnictwo wyższe w Gdańsku

W Gdańsku ma swoje siedziby dwanaście wyższych uczelni, w tym sześć ze statusem szkół niepublicznych. Największe uczelnie państwowe to Uniwersytet Gdański (UG), Politechnika Gdańska (PG), Akademia Medyczna. Pozostałe to: Akademia Muzyczna, Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu (AWFiS) oraz Akademia Sztuk Pięknych (ASP).

Do wyższych szkół niepublicznych należą: Wyższa Szkoła Bankowa (WSB), Gdańska Wyższa

Szkoła Humanistyczna (GWSH), Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa (WSTiH), Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna (WSS-E), Wyższa Szkoła Zarządzania (WSZ), Gdańska Wyższa Szkoła Administracji. Ponadto w Gdańsku ma siedzibę Wydział Zamiejscowy Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie.

W roku 2004 we wszystkich uczelniach łącznie (publicznych i niepublicznych) studiowało 66 321 osób.

Tabela 13.7 Źródła finansowania działalności badawczo – rozwojowej w uczelniach w 2004 r.

Uczelnia	UG	PG	AM	Razem
Źródła finansowania [tys.zł], w tym środki:	16 895,2	45 503,7	12 811,3	75 210,2
-budżetowe	13 573,6	37 117,3	12 811,3	63 502,2
-szkół wyższych	188,1	1 552,7		1 740,8
-przedsiębiorstw	235,3	3 148,6		3 383,9
-prywatnych instytucji niedochodowych	27,0	4,5		31,5
-organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych	2 871,2	3 680,6		6 551,8

Opracowanie własne na podstawie danych z uczelni

Gdańsk dysponuje wykwalifikowaną kadrą pracowników różnych specjalności. Większość kształconych w gdańskich uczelniach absolwentów to słuchacze kierunków ekonomiczno-administracyjnych oraz inżynierskich. Gdańskie uczelnie realizują programy edukacyjne, które w coraz większym stopniu dostosowane są do bieżących potrzeb rynku pracy. W roku 2004 władze miasta przeznaczyły w budżecie kwotę 270 tys. zł na pomoc materialną w formie stypendiów przyznawanych za wybitne osiągnięcia naukowe oraz dla wyróżniających się w nauce studentów (średnia ocen powyżej 4,8). Przyznano również jednorazowe stypendia dla osób kontynuujących studia za granicą oraz na wyrównywanie szans edukacyjnych studentów zamieszkałych w Gdańsku. Ogółem stypendia przyznano 228 osobom. Gdańskie szkoły wyższe mają bardzo zróżnicowane formy i kierunki kształcenia – ich specyfikę przybliżają tabele zamieszczone w niniejszym rozdziale.

Oprócz pełnienia podstawowych funkcji dydaktycznych, uczelnie prowadzą również szeroko pojętą działalność badawczo-rozwojową. Szczegółowe informacje zawarto w tabelach nr 13.7 i nr 13.8.

Tabela 13.8 Nakłady finansowe na działalność badawczo – rozwojową w Uniwersytecie Gdańskim, Politechnice Gdańskiej oraz Akademii Medycznej w Gdańsku w 2004 r.

Uczelnia	UG	PG	AM	Razem
1.Nakłady wewnętrzne [tys.zł] w tym:	22 482,8	45 503,7	12 811,3	80 797,8
-bieżące	16 892,2	38 637,5	9 426,1	64 955,8
-inwestycyjne	5 590,6	6 866,2	3 385,2	15 842,0
2.Przeznaczenie nakładów bieżących [tys.zł]	16 895,5	38 637,5	9 426,1	64 959,1
-badania podstawowe	13 623,7	13 462,7	9 426,1	36 512,5
-badania stosowane	3 271,8	13 468,7	–	16 740,5
-prace rozwojowe	–	11 706,1	–	11 706,1

Opracowanie własne na podstawie danych z uczelni.

Tabela 13.9 Kadra dydaktyczno-naukowa gdańskich uczelni publicznych

Uczelnia	Ogółem w tym	Profesorowie	Pracownicy naukowci	
			z tytułem doktora	z tytułem magistra
Uniwersytet Gdański	1579	274	788	517
Politechnika Gdańska	1152	100	712	340
Akademia Medyczna	883	67	561	255
Akademia Muzyczna	120	43	36	41
Akademia Wychowania Fizycznego	167	34	68	65
Akademia Sztuk Pięknych	163	28	113	22

Opracowanie własne na podstawie danych z uczelni.

Uniwersytet Gdański – największa uczelnia państwowa na Wybrzeżu w roku 2004 kształciła ponad 28 tys. osób na dziewięciu wydziałach oraz w Kolegium Kształcenia Nauczycieli Języków Obcych. Uniwersytet zapewnia dobre warunki dla wzrostu aktywności naukowej i zaangażowania badawczego pracowników, co znajduje wyraz m.in. w otrzymywanych grantach. Wśród pracowników naukowych wielu legitymuje się przynależnością do międzynarodowych towarzystw i stowarzyszeń naukowych. Ponadto wielu z nich jest również członkami komitetów redakcyjnych czasopism naukowych w kraju i zagranicą. Sukcesy i osiągnięcia uczelni w 2004 r. to m.in.: przyjęcie

przez Senat uchwały w sprawie wprowadzenia bolońskiego systemu kształcenia oraz systemu transferu punktów kredytowych, uzyskanie 133 grantów krajowych i 36 zagranicznych, wydanie 416 publikacji pracowników w czasopismach o międzynarodowym zasięgu, uzyskanie tytułów profesorskich przez 14 pracowników naukowych, zawarcie 13 międzynarodowych umów na realizację zadań w ramach projektów europejskich, zakończenie etapu budowy gmachu Biblioteki Głównej, rozpoczęcie budowy gmachu Instytutu Oceanografii oraz Centrum Konferencyjno-Szkoleniowego. W uznaniu osiągniętych sukcesów wielu pracowników uhonorowano krzyżami zasługi, jak i nagrodami Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, Polskiego Towarzystwa Genetycznego, Komisji Europejskiej, Prezydenta Miasta Gdańska i innymi.

Tabela 13.10 Liczba otwartych przewodów naukowych w 2004 r.

Uczelnia	Przewody		Razem
	habilitacyjne	doktorskie	
Uniwersytet Gdański	24	595	619
Politechnika Gdańska	8	106	114
Akademia Medyczna	11	138	149
Akademia Muzyczna	–	1	1
Akademia Wychowania Fizycznego	3	23	26
Akademia Sztuk Pięknych	2	4	6
Ogółem	48	867	915

Opracowanie własne na podstawie danych z uczelni.

Uniwersytet stworzył również dobre warunki dla działalności studenckiej. Działają w nim grupy twórcze, takie jak: Akademickie Centrum Kultury, Klub Uczelniany AZS, Zespół Pieśni i Tańca „Jantar”, zdobywający liczne nagrody, podobnie jak Akademicki Chór Uniwersytetu Gdańskiego. Ponadto 6. studentów zostało laureatami konkursu „Stypendia krajowe dla młodych naukowców”, student UG został wybrany przewodniczącym Parlamentu Studenckiego RP, na Europejskim Festiwalu Odysei umysłu na Węgrzech studenci UG zajęli I miejsce, członkowie sekcji judo AZS zajęli I miejsce w Turnieju JUDO TUJO w Paryżu. Uczelnia oraz Samorząd Studencki współorganizowali różne uroczystości i imprezy odbywające się w mieście, m.in.: II Bałtycki Festiwal Nauki, Juwenalia 2004, przeglądy filmów francuskich, spektakl teatralny, spektakl tańca współczesnego, turnieje: siatkówki plażowej, piłki ręcznej, spotkania chóralskie i wiele innych.

Tabela 13.11 Liczba studentów uczelni publicznych w 2004 r.

Uczelnia	Ogółem	Studia magisterskie			Studia licencjackie / inżynierskie			Studia eksternist.
		dzienne	wieczorowe	zaoczne	dzienne	wieczorowe	zaoczne	
Uniwersytet Gdański	28 284	24 830				3 454		
Politechnika Gdańska	16 889	11 279	–	1 442	2 219	389	1 515	45
Akademia Medyczna	3 688	2 402	266	268	591	60	101	
Akademia Muzyczna	500	421	–	79	–	–	–	
Akademia Wychowania Fizycznego	4 031	3 034			997			
Akademia Sztuk Pięknych	773	478			295			
Razem	54 165	44 499			9 621			45

Uwaga: bez studiów magisterskich uzupełniających i doktoranckich.
Opracowanie własne na podstawie danych z uczelni.

Politechnika Gdańska – rok 2004 to dla Politechniki Gdańskiej Rok Jubileuszowy. Obchodzono stulecie wyższego szkolnictwa technicznego w Gdańsku oraz 60 lat istnienia Politechniki Gdańskiej. Poza swoimi statutowymi obowiązkami kształcenia i prowadzenia działalności naukowej, uczelnia odegrała i odgrywa znaczącą rolę w odbudowie i rozwoju naszego regionu. Ma wielki wkład w rozbudowę miasta i ściśle współpracuje z otoczeniem gospodarczym (przemysł okrętowy, elektroniczny, farmaceutyczny, energetyka i inne). Ważnym wydarzeniem w życiu PG było uroczyste wmurowanie kamienia węgielnego pod nowy budynek Wydziału Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki. W budynku znajdują się sale wykładowe, specjalistyczne laboratoria naukowo-badawcze, terminale komputerowe oraz pomieszczenie dla megaserwera Trójmiejskiej Akademickiej Sieci Komputerowej. Na tę inwestycję uczelnia uzyskała dotację unijną w wysokości 15,8 mln zł. W 2004 r. uczelnia była organizatorem wielu seminariów, wykładów i konferencji naukowych o szerokim spektrum tematycznym. W ramach Politechniki Otwartej zorganizowano wiele przedsięwzięć propagujących oświatę, wiedzę, kulturę, m.in.:

- wykłady nt. „Architektura spektakularna”, „Mała energetyka wodna”,
- Politechniczne Wieczory Muzyczne: Koncert dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, „Koncert Świąteczny”,
- wystawy: architektoniczne, fotografii.

Równie dużą aktywnością wykazywał się Samorząd Studencki, będący organizatorem rozlicznych imprez odbywających się w mieście i w regionie, takich jak: cykl muzycznych przedsięwzięć kulturalnych „100 imprez na 100 lecie”, Dni Kultury Studentów Politechniki Gdańskiej „Neptunia 2004”, współpraca z władzami uczelni trójmiejskich oraz policją, mająca na celu zwiększenia

bezpieczeństwa studentów. Studenci wzięli również udział w przeglądzie piosenki studenckiej „BAZUNA”, twórczości teatralnej „Wyjście z cienia” oraz w finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Byli współorganizatorami obchodów jubileuszowych uczelni, uczestniczyli w akcji oddawania krwi (oddano 60 litrów), w akcji wspierania Domu Dziecka, zbierania leków dla protestujących na Ukrainie i wielu innych. Społeczności miasta i regionu służą liczne inicjatywy uczelni od akcji podnoszenia poziomu wiedzy wśród licealistów, poprzez szeroko pojętą popularyzację nauki, aż po liczne i prestiżowe koncerty, wystawy i inne imprezy kulturalne.

Akademia Medyczna – nauczyciele akademicy uczelni odnieśli w roku 2004 kolejne sukcesy, za co uzyskali szereg wyróżnień i nagród. Prestiżową nagrodę Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej przyznawaną za wybitne osiągnięcia i odkrycia naukowe, uznawane za najpoważniejsze wyróżnienie naukowe w Polsce, otrzymał prof. dr hab. n.med. Janusz Limon. Nagrodę Prezesa Rady Ministrów w konkursie na najlepszą pracę doktorską otrzymał dr med. Piotr Trzonkowski – adiunkt Katedry Histologii i Immunologii. Wielu przedstawicieli kadry naukowej jest członkami licznych stowarzyszeń i międzynarodowych organizacji naukowych, m.in. International Society of Nephrology, European Society for Artificial Organs, American Association for the Advancement of Science, Central and East European Oncology Group, American Society of Clinical Oncology i wielu innych.

Studenci akademii w 2004 r. również zapisali na swoim koncie wiele osiągnięć. Byli animatorami Dni Kultury i Nauki Studentów AMG „Medykalia 2004”. Działają aktywnie w kołach naukowych, w Akademickim Związku Sportowym. Studenci zrzeszeni w PCK aktywnie uczestniczyli w corocznym organizowaniu i prowadzeniu tur-

nusów dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, na których około 60. studentów z różnych lat studiów sprawuje całodobową opiekę lekarską.

Tabela 13.2 Liczba kierunków na uczelniach publicznych w 2004 r.

Uczelnia	Liczba kierunków			Razem
	dzienne	wieczorowe	zaoczne	
Uniwersytet Gdański	26	5	18	49
Politechnika Gdańska	18	5	6	29
Akademia Medyczna	8	7	4	19
Akademia Muzyczna	4	–	1	5
Akademia Wychowania Fizycznego	3	2	2	7
Akademia Sztuk Pięknych	5	1	2	8
Ogółem	64	20	33	117

Opracowanie własne na podstawie danych z uczelni

Akademia Muzyczna w Gdańsku – kształci artystów muzyków na czterech wydziałach: Kompozycji i Teorii Muzyki, Instrumentalnym, Wokalno-Aktorskim, Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej i Rytmiki. Akademia wprowadza w świat orkiestr, oper, estrad koncertowych i studiów nagrań, otwiera dostęp do międzynarodowych kontaktów, przygotowuje do odgrywania twórczej roli w życiu muzycznym. Akademia ma uprawnienia do przeprowadzania przewodów kwalifikacyjnych I i II stopnia, będące w dziedzinie sztuki równoważnikiem procedury nadawania tytułu doktora oraz doktora habilitowanego. Ponadto uczelnia prowadzi działalność artystyczną (przedstawienia, koncerty), artystyczną i naukową wymianę międzynarodową, działalność wydawniczą i nagraniową. Pracownicy i studenci aktywnie uczestniczą w życiu kulturalnym miasta dając częste koncerty, przedstawienia, recitale. W roku 2004 były to m.in.: koncerty w salach AM i Politechniki Gdańskiej, w salach Opery Bałtyckiej, w kościele Św. Jana, w salach Ratusza Staromiejskiego i Polskiej Filharmonii Bałtyckiej. Tradycyjnie organizowane są letnie koncerty na przedprożach kamieniczek i w parku oliwskim.

Przedstawiciele kadry naukowej są członkami wielu międzynarodowych stowarzyszeń: International Association for Aesthetics, Societe Internationale d'Histoire Comparee du Theatre, de l'Opera et du Ballet, Fachkommission Musikgeschichte, Katolische Universität i innych.

Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu – taką nazwę i status w uznaniu sportowych osiągnięć uczelnia uzyskała w lutym 2002 r. jako pierwsza w kraju. W swojej pracy harmonijnie łączy działalność dydaktyczno-naukową z rozwo-

jem sportu wyczynowego i popularyzacją postaw prozdrowotnych. Działalność naukowo-badawcza prowadzona jest w głównej mierze w trzech tematach statutowych: możliwości człowieka do wysiłków fizycznych o różnej intensywności, biologiczne, behawioralne i pedagogiczne aspekty zdrowia dzieci, młodzieży i dorosłych, uwarunkowania rozwoju polskiej kultury fizycznej w okresie transformacji systemowej. Ponadto w AWF-iS prowadzone są badania ciągłe na następujące tematy: doskonalenie treningu sportowego, aktywność fizyczna i jakość sportu, czynniki i mechanizmy zmęczenia ograniczające zdolność człowieka do wysiłku fizycznego, aktywność fizyczna dzieci, młodzieży i dorosłych – wyznacznik zdrowia, ocena zmian adaptacyjnych w układzie krążenia i układzie ruchu, spowodowanych treningiem sportowym, edukacja prozdrowotna w szkołach, psychospołeczne i kulturowe uwarunkowania form spędzania czasu wolnego. Do największych osiągnięć uczelni w 2004 r. zaliczyć można: uzyskanie dofinansowania w wysokości 13,5 mln zł ze środków unijnych na rozbudowę bazy żeglarskiej w Górkach Zachodnich, co umożliwi przekształcenie placówki w Narodowe Centrum Żeglarstwa, uzyskanie pozytywnej weryfikacji kierunku turystyka i rekreacja z Państwowej Komisji Akredytacyjnej, członkostwo 15. pracowników uczelni w międzynarodowych stowarzyszeniach naukowych. Jak co roku wiele sukcesów sportowych w imprezach najwyższej rangi odnieśli zawodnicy uczelnianego klubu AZS AWF-iS i sportowcy studiujący w uczelni. W Igrzyskach Olimpijskich w Atenach startowało 18 studentów AWF-iS. Brązowe medale olimpijskie zdobyły Sylwia Gruchała (szermierka) i Anna Rogowska (lekkoatletyka).

Akademie łączą silne więzi z Gdańskiem, czego niewątpliwym dowodem są liczne imprezy społeczne, sportowe i kulturalne organizowane przez uczelnię, w których biorą udział mieszkańcy miasta i regionu. Do najważniejszych zaliczyć można: Trójmiejskie Juwenalia, Dni Kultury Studenckiej „AWF-alia 2004”, współpracę Uczelni z Policją mającą na celu zwiększenia bezpieczeństwa wokół obiektów akademickich i wiele innych wydarzeń. AWF-iS dysponuje unikalną w skali kraju bazą obiektów sportowych, z których masowo korzystają mieszkańcy Gdańska.

Tabela 13.13 Liczba absolwentów uczelni publicznych w 2004 r.

Uczelnia	Ogółem	w tym kobiety
Uniwersytet Gdański	7 272	3065
Politechnika Gdańska	2 482	bd
Akademia Medyczna	400	296
Akademia Muzyczna	86	45
Akademia Wychowania Fizycznego	564	254
Akademia Sztuk Pięknych	135	90
Razem	10 939	3750

Opracowanie własne na podstawie danych z uczelni

Akademia Sztuk Pięknych – realizuje działalność na wydziałach: Malarstwo i Grafika, Architektura i Wzornictwo, Rzeźba. Ponadto prowadzi Edukację Artystyczną w Zakresie Sztuk Plastycznych oraz Zaoczne Studia Fotografii. W 2004 r. Państwowa Komisja Akredytacyjna przeprowadziła proces akredytacji kierunku malarstwo, zakończony wynikiem pozytywnym. Do najważniejszych wydarzeń i osiągnięć w roku 2004 należą: organizacja i uruchomienie wieczorowych studiów licencjackich na kierunkach architektura wnętrz oraz realizacja obrazu filmowego, powołanie Katedry Rysunku, udział w II Bałtyckim Festiwalu Nauki, udział w IX Międzynarodowej Wystawie Architektury w Wenecji, organizacja 5. plenerów rzeźbiarskich, przeprowadzenie warsztatów odlewniczych, finansowanych z dotacji Ministerstwa Kultury i inne. Działalność pracowników realizowana jest przede wszystkim przez różne formy aktywności artystycznej. Należą do nich: realizacja własnych projektów, uczestnictwo w warsztatach, konkursach i wystawach. Ogółem zorganizowano 67 wystaw zbiorowych i 31 indywidualnych. Działalność artystyczna pracowników Akademii była niejednokrotnie wyróżniania i nagradzana. W 2004 r. pracownicy Wydziału Rzeźby oraz Architektury i Wzornictwa zdobyli I nagrodę w ogólnopolskim konkursie na

pomnik Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, I nagrodę w ogólnopolskim konkursie na pomnik Jana Heweliusza w Gdańsku, Pomorską Nagrodę Artystyczną w dziedzinie plastyki i inne. Nagrody Rektora w 2004 r. otrzymało 7 pracowników Akademii.

Uczelnie niepubliczne – to liczące się ogniwem w systemie edukacyjnym trójmiejskiej aglomeracji. Poza wykonywaniem swoich zadań statutowych uczelnie aktywnie uczestniczą w życiu społeczno – politycznym oraz kulturalnym środowiska i miasta.

Wyższa Szkoła Bankowa - powołana w 1998 r. jako wyższa szkoła zawodowa, uzyskała w 2004 r. zgodę Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu na uruchomienie studiów magisterskich na kierunku Finanse i Bankowość, co umożliwiło przekształcenie jej w niepaństwową szkołę wyższą. Do oferty edukacyjnej uczelnia wprowadziła nowe specjalności: e-Biznes, Sieci komputerowe i bazy danych, Informatyka w finansach, Logistyka. Prowadzi również studia podyplomowe w 16. specjalnościach. Do znaczących osiągnięć dydaktyczno-naukowych w 2004 r. zaliczyć można: organizację międzynarodowej konferencji naukowej „Polska w strefie euro” (we współpracy z UG), rozpoczęcie realizacji dwuletniego projektu „Distance Learning of Banking and Accounting – DILBAC”. Do grupy partnerskiej projektu należą zarówno instytucje akademickie, jak i przedstawiciele biznesu z 4 krajów europejskich. Projekt, realizowany w ramach unijnego programu Leonardo da Vinci, ma na celu stworzenie podstaw do nauczania na odległość (tzw. e-learning). W uczelni uruchomiono wewnętrzny serwis internetowy – Extranet, umożliwiający kontakt ze szkołą przez całą dobę, z dowolnego miejsca na świecie. Od 2004 r. WSB jest uczestnikiem Oracle Academic Initiative, dzięki czemu studenci mają dostęp do najnowszych wersji oprogramowania firmy Oracle oraz materiałów szkoleniowych firmy Microsoft.

Tabela 13.14 Kadra pracowników i kierunki studiów na uczelniach niepublicznych w 2004 r.

Tytuł pracowników naukowych	Wyższa Szkoła Bankowa	Gdańska Wyższa Szkoła Humanistyczna	Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa	Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna	Wyższa Szkoła Zarządzania	Gdańska Wyższa Szkoła Administracji	Wyższa Szkoła Gospodarowania Nieruchomościami
profesor	11	54	27	2	3	8	1
doktor habilitowany	10	–	–	5	–	15	3
doktor	25	57	21	13	10	27	7
magister	23	37	10	2	2	20	–
liczba kierunków	2	4	1	2	4	4	1

Opracowanie własne na podstawie danych z uczelni.

Uczelnia jest również organizatorem licznych seminariów i konferencji poświęconych szeroko pojętym zagadnieniom ekonomicznym, organizuje wykłady otwarte, akademie umiejętności, konkursy wiedzy np.: „Gras o staż”, językowy „Pokaż nam język”. Współpracuje z ponad 900 firmami regionu, w których studenci odbywają praktyki oraz z Urzędem Miejskim w Gdańsku.

Przedstawiciele Samorządu Studentów WSB włączyli się w prace Parlamentu Studentów RP nad kształtem tworzonego obecnie prawa o szkolnictwie wyższym. Jeden z nich, jako pierwszy przedstawiciel uczelni niepaństwowej, został przewodniczącym Parlamentu Studentów RP.

Gdańska Wyższa Szkoła Humanistyczna - dużym sukcesem uczelni w 2004 r. było uzyskanie uprawnienia do prowadzenia studiów licencjackich na kierunku europeistyka. GWSH aktualnie prowadzi magisterskie studia dzienne i zaoczne na dwóch i licencjackie na czterech kierunkach oraz pedagogiczne i menedżerskie studia podyplomowe. Ogromnym atutem Uczelni jest kadra naukowo-dydaktyczna, o imponującym dorobku i autorytecie krajowym i zagranicznym. Rektorzy są członkami międzynarodowych towarzystw naukowych, takich jak: European International Business Associations (EIBA), Nowojorska Akademia Nauk, Amerykańskie Towarzystwo Upośledzenia Umysłowego. Zarówno wykładowcy, jak i Uczelnia, są członkami m.in. Polskiego Towarzystwa Politologicznego, Polskiego Towarzystwa Nauk Pedagogicznych, Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, naukowcy współpracują z wieloma uczelniami krajowymi i zagranicznymi. W roku 2004 zostały zakończone cztery projekty badawcze, kilka konferencji naukowo-badawczych. Uczelnia ściśle współpracuje z przedstawicielami środowiska lokalnego takimi jak: Gdańskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuki, Stowarzyszenie Wspierania Nauki i Przedsiębiorczości, Pomorskie Kuratorium Oświaty, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Uczelnia dysponuje własnym wydawnictwem, gdzie oprócz monografii, podręczników i skryptów wydawana jest seria „Studia Gdańskie. Wizja i Rzeczywistość”. Studenci realizują się także, i to ze znaczącymi sukcesami, we własnym teatrze KROK, chórze, klubie sportowym, w wydawaniu uczelnianej gazety GDAŃSKI HUMANISTA. W Biurze Karier studenci mogą uczestniczyć również w specjalnych warsztatach, podczas których dowiadują się jak przyspieszyć swój start i awans zawodowy. Parlament Studentów GWSH jest organizatorem dwóch, pomyślnych jako doroczne, konkursów: pierwszy mający na celu wskazanie „Gdańskiego Wydarzenia Hu-

manistycznego”, w którym nagrodą jest statuetka uskrzydłonej kogi /symbol GWSH/, i drugi – o tytule „Mistrza perswazji” /nagrodą jest Złote Pióro/, którego patronem jest Marszałek Województwa Pomorskiego. Szkoła wspiera również działalność charytatywną; m.in. współorganizuje Międzynarodowy Dzień Dziecka, Obywatelską Ligę Ekologiczną, Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy.

Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa – kształci na Wydziale Turystyki, Handlu i Usług, na studiach licencjackich, magisterskich uzupełniających, podyplomowych oraz kursach specjalistycznych. Studia licencjackie prowadzone są na kierunku turystyka i rekreacja, na specjalnościach: zarządzanie hotelarstwem i gastronomią, rynek turystyczny UE, handel i usługi, informatyka w turystyce, zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym, turystyka międzynarodowa. W roku 2004 uczelnia znalazła się w ścisłej czołówce uczelni magisterskich o profilu turystyczno – hotelarskim w Polsce (I miejsce wśród uczelni o profilu turystyczno - hotelarskim w Polsce Północnej – ranking „Wprost”, oraz II miejsce wśród uczelni magisterskich o profilu turystyczno - hotelarskim w Polsce – ranking „Perspektyw”). Ważnym dokonaniem w 2004 r. było również zorganizowanie międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Polskie hotelarstwo i gastronomia w Unii Europejskiej”. Uczelnia wzięła również udział w organizowanych w Gdańsku Międzynarodowych Targach Turystycznych, gdzie zaprezentowała swoją ofertę edukacyjną, a studenci WSTiH pomagali organizatorom w sprawnym przebiegu targów. Uczelnia zaangażowała się również w przedsięwzięcia charytatywne typu zbiórki na rzecz osób potrzebujących, dzieci z domów dziecka, na rzecz schronisk dla bezdomnych zwierząt. Wieloma osiągnięciami w roku 2004 poszczycić się może też AZS WSTiH. Do szczególnych osiągnięć należą m. in.: IX miejsce w klasyfikacji generalnej w Mistrzostwach Polski Szkół Wyższych w typie uczelni niepaństwowych, III miejsce Jacka Jarzyńskiego w kat. wagowej 84 kg w Ogólnopolskim Turnieju Kwalifikacyjnym do Kadry Ateny 2004 w Taekwondo oraz I miejsce Roberta Jażdżewskiego w konkurencji jedynek mężczyzn w Akademickich Mistrzostwach Pomorza w Aerobiku Sportowym 2004.

Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna – jest uczelnią niepaństwową wpisaną do rejestru MEN pod nr 53. Prowadzi studia dzienne i zaoczne na dwóch kierunkach: pedagogika o specjalności animacja środowiska lokalnego oraz zarządzanie i marketing w specjalnościach logistyka, transport i spedycja. Uczelnia w 2004 r. została

członkiem Polskiego Towarzystwa Logistycznego. Szkoła współpracuje z takimi instytucjami jak: Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdańsku, Integracyjny Klub Artystyczny „WINDA”, Nadbałtyckie Centrum Kultury. Uczelnia organizowała zbiórkę odzieży i darów rzeczowych na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdańsku, uczestniczyła w konferencji „Szanse i zagrożenia młodego pokolenia w warunkach globalizacji i integracji Polski z Unią Europejską”.

Wyższa Szkoła Zarządzania – w ciągu całego 2004 r. uczelnia organizowała spotkania z wieloma wybitnymi ludźmi, którzy prowadzili wykłady dla studentów, m.in.: dr Jan Szomburg prowadził wykład nt. „Polskie interesy rozwojowe, a konstytucja Unii Europejskiej”, dr Richarda Mbewe - „Inwestować czy nie, oto jest pytanie”, dr inż. Roman Durk - „Jak osiągnąć sukces rynkowy na przykładzie firmy DELL”, prezesa NBP, prof. Leszek Balcerowicz nt. „Sukcesy i porażki w nadrabianiu dystansu w rozwoju gospodarczym” i wielu innych.

W 2004 r. uczelnia otrzymała Akredytację Stowarzyszenia Edukacji Menedżerskiej SEM FORUM w zakresie stacjonarnych studiów licencjackich na kierunku Zarządzanie i Marketing. Uroczyste wręczenie certyfikatu miało miejsce w październiku 2004 r. WSZ uzyskała też uprawnienia z Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu do prowadzenia studiów licencjackich na kierunku finanse i bankowość. WSZ była organizatorem konferencji „Edukacja, a zjawiska patologii społecznej - od teorii do praktyki”, która uświetniła obchody 5-lecia Szkoły. W maju 2004 r. studenci uczelni obchodzili swoje święto zwane „Awfalią” zorganizowane wspólnie z Akademią Wychowania Fizycznego i Sportu. Ponadto uczelnia zorganizowała I Trójmiejskie Mistrzostwa Uczelni Niepaństwowych w Koszykówce Mężczyzn w hali 100-lecia miasta Sopotu. Reprezentacja WSZ zdobyła I miejsce.

Gdańska Wyższa Szkoła Administracji (GWSA) – prowadzi studia w systemie dziennym i zaocznym, na czterech kierunkach i pięciu specjalnościach. Zajęcia dydaktyczne prowadzą nauczyciele akademicki z UG, PG, Akademii Morskiej w Gdyni. Są to zarówno osoby o bogatym dorobku i doświadczeniu akademickim, jak też i znaczącym dorobku zawodowym. Na uczelni funkcjonuje biblioteka i własne wydawnictwo. Studenci aktywnie uczestniczą w życiu uczelni jak i miasta. Działają w kołach naukowych i sekcjach sportowych, w 2004 r. uczestniczyli w sesjach naukowych z okazji wstąpienia Polski do Unii Euro-

pejskiej oraz z okazji rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, brali udział w Neptunaliach. Razem ze studentami z UG reprezentowali woj. pomorskie w Ogólnopolskich Zawodach Sprawnościowo-Obronnych Młodzieży Akademickiej zorganizowanych przez MON.

Wydział Zamiejscowy Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie. Studia prowadzone są w systemie zaocznym. Wykładowcy zatrudnieni w uczelni wywodzą się z Uniwersytetu Gdańskiego oraz Politechniki Gdańskiej. Są wśród nich również znakomici praktycy – rzeczoznawcy majątkowi, zarządcy i pośrednicy w obrocie nieruchomościami. Uczelnia utrzymuje ścisłe kontakty z trójmiejskimi środowiskami zawodowymi związanymi z branżą nieruchomościową. Należą do nich m.in.: Stowarzyszenie Pomorskie Pośredników w Obrocie Nieruchomościami, Polskie Stowarzyszenie Zarządców Nieruchomości Oddział Pomorski w Gdańsku. Poza działalnością naukowo-dydaktyczną uczelnia organizuje także wykłady otwarte, prowadzone przez osoby będące wybitnymi specjalistami w zakresie nieruchomości. Wykłady kierowane są nie tylko do studentów, lecz także mieszkańców Trójmiasta. Ponadto organizowane są konferencje naukowe i imprezy integracyjne dla środowisk zarządców oraz pośredników. W uczelni aktywnie działa Samorząd Studencki.

Wyróżnienia i nagrody

W uznaniu zasług dla nauki polskiej władze miasta przyznają Nagrodę Naukową imienia Jana Heweliusza w dwóch równorzędnych kategoriach: nauk ścisłych i przyrodniczych oraz nauk humanistycznych. W pierwszej kategorii laureatem został prof. dr hab. med. Bolesław Rutkowski za poznanie mechanizmów zaburzeń w gospodarce węglowodanowej i lipidowej towarzyszących przewlekłej niewydolności nerek. W dziedzinie nauk humanistycznych uhonorowano prof. dr hab. Bohdana Dziemidoka z Uniwersytetu Gdańskiego, za całokształt badań naukowych w dziedzinie filozofii w tematach: filozofia sztuki i estetyka, etyka i aksjologia oraz filozofia amerykańska XX wieku. Nagrodą Miasta Gdańska „Młody Heweliusz” w kategorii nauk humanistycznych za rok 2004 uhonorowano Oktawiana Nawrota za wybitne osiągnięcia naukowe w zakresie bioetyki, w kategorii nauk ścisłych i przyrodniczych laureatem został Piotr Trzonkowski za wybitne osiągnięcia naukowe w zakresie immunologii doświadczalnej i klinicznej.

Placówki naukowo-badawcze

Gdańsk jest jednym z najważniejszych ośrodków naukowych w Polsce. Doświadczona kadra naukowa i rozbudowane zaplecze naukowo-techniczne to cenny potencjał do szerokiego zastosowania w gospodarce miasta i regionu.

W Gdańsku mają swoje siedziby instytucje i jednostki badawczo-rozwojowe prezentowane poniżej.

Instytut Morski – wykonuje prace naukowo-badawcze i wdrożeniowe, opracowuje studia i ekspertyzy oraz udziela konsultacji w obszarach: ekologia, ochrona i kształtowanie środowiska, gospodarka transportowa i prawo morskie, monitoring i zapobieganie zagrożeniom, technologie morskie. Instytut posiada doświadczony, wykwalifikowany personel, nowoczesne laboratoria, sprzęt i technologie, pokaźne zasoby informatyczne, dobrą współpracę naukowo-techniczną z instytucjami krajowymi i zagranicznymi – jest ceniony w kraju i zagranicą. Najważniejsze, że posiada know-how, ten trudny do wyceny potencjał intelektualny, decydujący o rzeczywistych możliwościach jednostek badawczo-rozwojowych. Rok 2004 był okresem kontynuowania badań z lat wcześniejszych, jak również rozpoczęcia nowych projektów, do których zaliczyć można takie jak: Autostrady informacyjne Morza Bałtyckiego, Integracja sieci centrów logistycznych w rejonie Morza Bałtyckiego. W ramach realizowanych badań Instytut współpracuje z wieloma krajami Europy (m.in. Niemcy, Holandia, Szwecja, Francja, Włochy, Litwa, Estonia), ale i z takimi jak USA, Chiny. Bierze również czynny udział w pracach międzynarodowych organizacji, jak: Global Ocean Observing System, Europejska Unia Ochrony Wybrzeża, Phytoplankton Expert Group HELCOM, Międzynarodowa Grupa Robocza ds. Transportu w ramach Rady Państw Morza Bałtyckiego i wielu innych.

Centrum Techniki Okrętowej (CTO) – prowadzi głównie działalność w zakresie prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk technicznych, chemicznych, biologicznych i środowiska naturalnego. W kwietniu 2004 r. Centrum zostało przekształcone w Spółkę Akcyjną, której jedynym akcjonariuszem jest Skarb Państwa. W ramach Centrum działają komitety-sekretariaty, m.in. Branżowy Punkt Kontaktowy Gospodarki Morskiej ds. Programów Ramowych Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej, Centrum Kompetencji w Zakresie Badań Stosowanych w Technice Morskiej – CEMTAR, Konferencje FORUM MORSKIEGO, których celem są działania zmierzające do rozwoju oraz wzmocnie-

nia konkurencyjności polskiej gospodarki morskiej i inne. CTO uczestniczy w pracach wielu organizacji międzynarodowych, takich jak m.in: Międzynarodowa Konferencja Basenów Holowniczych, Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna, Międzynarodowa Organizacja Morska oraz współpracuje z Forum Przemysłów Morskich, Europejską Radą Wyposażenia Morskiego EMEC. Centrum realizuje wiele projektów i przedsięwzięć w ramach 5. i 6. Programu Ramowego UE, INTERREG IIIC, EQUAL, m.in. Integracja morskich i lądowych technik dla efektywnego transportu intermodalnego typu „od drzwi do drzwi”, Regionalna Strategia Innowacyjna dla Regionu Pomorza, Konstrukcje pływające do hodowli ryb morskich, Międzyregionalny klastr morski – rozwijanie i polepszenie współpracy pomiędzy regionami Francja/Niemcy /Polska i inne. Strategicznym działaniem Spółki jest rozszerzanie oferty realizowanych usług badawczych na rzecz przemysłu morskiego oraz pozyskiwanie nowych obszarów rynku, na których występuje zapotrzebowanie na tego rodzaju usługi. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej otworzyło nowe możliwości, realizacja Strategii Lizbońskiej gwarantuje systematyczny wzrost popytu na usługi związane z wdrażaniem rezultatów badań naukowych w technice. Strategia rozwoju Spółki obejmuje działania ukierunkowane na wdrożenie jej potencjału w nowych obszarach działalności, takich jak ochrona środowiska czy biofizyka. Oprócz prac badawczych realizowanych z inicjatywy Spółki obiekty badawcze wchodzące w jej skład służą krajowym placówkom akademickim, instytutom PAN i innym placówkom naukowym jako zaplecze realizacji projektów badawczych i rozwojowych. Znaczna część obiektów badawczych Spółki ma charakter unikalny w skali kraju. Obiekty te posiadają status specjalnego urządzenia badawczego (SPUB) i objęte są bezpośrednią dotacją ministerialną. Powodowane jest to również znaczeniem obiektów badawczych Spółki dla obronności kraju, w szczególności dla utrzymania suwerenności myśli technicznej służącej rozwojowi Marynarki Wojennej RP.

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową – główne cele działalności Instytutu to: wszechstronna i obiektywna analiza zjawisk oraz tendencji zachodzących w polskiej gospodarce, prognozy jej rozwoju, a także – co najważniejsze – wpływanie na kształt polityki gospodarczej państwa i jego instytucji w taki sposób, aby zapewniały one rozwój gospodarki rynkowej. Istotne znaczenie dla Instytutu ma również prowadzona, szeroko pojęta, edukacja ekonomiczna. Wyniki badań kieruje

przede wszystkim do Rządu RP, agend rządowych i parlamentarzystów, samorządów terytorialnych i gospodarczych, organizacji pozarządowych, Komisji Europejskiej, innych instytucji i organizacji krajowych i międzynarodowych oraz szerokiej opinii publicznej. Odbiorcami analiz są także firmy krajowe i zagraniczne. Artykuły związane z realizowanymi programami i opinie pracowników Instytutu dotyczące bieżących spraw gospodarczych pojawiają się regularnie w największych polskich dziennikach i czasopismach, a eksperci z Instytutu biorą udział w programach telewizyjnych i radiowych. Wraz z rozwojem badań Instytut umacniał pozycję w mediach w celu uzyskania lepszego zrozumienia przez polityków i szeroką opinię publiczną wymogów i wyzwań związanych z procesem integracyjnym. Ponadto nadal zajmował się i wspierał intelektualnie i publicystycznie procesy prywatyzacji gospodarki i decentralizacji państwa. Zakres obejmowany przez projekty Instytutu jest szeroki, ale w porównaniu do lat poprzednich ciężar działań Instytutu przesunął się w kierunku monitorowania procesów związanych z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, wdrażanych reform oraz szybkiego reagowania na rodzące się potrzeby i wyzwania. W IBnGR działają wyspecjalizowane zespoły – Obszary Badawcze – zajmujące się określonymi dziedzinami gospodarki i życia publicznego. Współpraca między obszarami badawczymi pozwala na wieloaspektowe podejście do analizowanych problemów i umożliwia podejmowanie wyzwań wykraczających poza ramy jednego obszaru. Do głównych Obszarów należą: Strategia Lizbońska, Finanse Publiczne, Badania Społeczne, Badania Koniunkturalne i Sektorowe, Bankowość i Rynki Finansowe, Przedsiębiorstwa i Innowacje, Badania Regionalne i Integracja Europejska.

W 2004 r. prace badawcze dotyczyły przede wszystkim nowej edycji profili społeczno-gospodarczych polskich województw, debaty europejskiej nt. nowej polityki regionalnej UE oraz analiz potencjału rozwojowego polsko-niemieckiego obszaru przygranicznego. Zapoczątkowano również takie badania, jak: Długookresowa prognoza makroekonomiczna, Probablistyczne prognozowanie wybranych stóp procentowych i obligacji państwowych, Analiza sektora firm Public Relations w Polsce, Analiza rynku windykacji przedterminowych należności. Wyniki prac badawczych publikowane są w kilku seriach wydawniczych, w 2004 r. ukazała się nowa seria: „Wartości i Rozwój”. Instytut jest również wydawcą książek autorstwa swoich pracowników. W roku 2004 kontynuowana była działalność se-

minaryjna oraz organizacja konferencji, zarówno w skali regionalnej jak i krajowej oraz międzynarodowej. IBnGR zorganizował ponad 50 seminariów i konferencji prezentujących wyniki prac badawczych. Instytut zatrudnia 50 stałych pracowników. Do realizacji konkretnych, wieloaspektowych projektów tworzone są grupy wysokiej klasy specjalistów z różnych obszarów, do których włącza się również ekspertów zewnętrznych z kraju i zagranicy.

Polska Akademia Nauk, w ramach której na terenie Gdańsk działają poniższe placówki:

Instytut Budownictwa Wodnego - prowadzący działalność naukowo-badawczą w zakresie takich specjalności jak hydraulika i hydrologia, oceanologia, mechanika budowli, mechanika gruntów i fundamentowanie, ochrona wód przed zanieczyszczeniami i ochrona przeciwpowodziowa. Tematyka badań związana jest z priorytetami sugerowanymi przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, Polską Akademię Nauk oraz Unię Europejską. Zasadniczym celem działalności statutowej jest rozwijanie oraz inicjowanie nowych badań naukowych w ramach wyżej wymienionej problematyki. Badania te służą lepszemu zrozumieniu procesów zachodzących na styku działalności człowieka ze środowiskiem naturalnym (sprzężenia w systemach: konstrukcja – podłoże – woda), rozwijaniu warsztatu naukowego oraz kształceniu kadry. Celem prowadzonych badań jest również zbudowanie podstaw teoretycznych dla nowoczesnych metod inżynierskich, w celu bardziej racjonalnego projektowania, wykonawstwa lub modernizacji istniejących obiektów. Instytut prowadzi badania na rzecz szeroko pojętej inżynierii środowiska z wykorzystaniem do analizy zjawisk w przyrodzie metod mechaniki płynów i ciała stałego. Są to badania o charakterze interdyscyplinarnym. Instytut współpracuje z licznymi placówkami krajowymi i zagranicznymi. W Instytucie prowadzi się szkolenia kadry naukowej na poziomie doktorskim przez promocję swoich asystentów oraz stwarzanie warunków dla uzyskania stopnia doktora habilitowanego i tytułu naukowego profesora. Wychodząc naprzeciw ważnym problemom związanym z gospodarką wodną, a w szczególności w strefie przybrzeżnej Instytut zgłosił do PAN propozycję projektu pt. „Zintegrowana gospodarka wodna w strefie przybrzeżnej Polski”. Projekt ma charakter interdyscyplinarny; obejmuje swym zakresem zagadnienia o charakterze technicznym, ale również w szerokim zakresie problemy środowiska związane z jakością wody, migracją osadów i ich zanieczyszczeniem, jak również proekologicznym

umocnieniem i zagospodarowaniem wybranych odcinków strefy przybrzeżnej morza. Instytut wykonuje zadania wspólnie z podmiotami krajowymi lub zagranicznymi w ramach programów ramowych Unii Europejskiej. Placówka zatrudnia 62 pracowników, w tym 6 profesorów.

Instytut Maszyn Przepływowych - działający m.in. w obszarach: mechanika płynów, zagadnienia cieplnoprzepływowe (eksploatacja i diagnostyka turbin), rozwój i nowe metody w technice plazmowej i laserowej (zastosowanie np. do konserwacji obiektów zabytkowych), mechanika ciała stałego i diagnostyka maszyn energetycznych. Placówka zatrudnia 161 pracowników, w tym 12 profesorów. Wielu pracowników jest członkami międzynarodowych stowarzyszeń m.in. Litewskiej Akademii Nauk, Międzynarodowego Instytutu Chłodziarstwa w Paryżu, International Association of Nanotechnology (USA), The Institute of Electrostatics Japan i innych. W roku 2004 kontynuowano wiele badań z lat poprzednich m.in. w dziedzinie zagadnień termomechaniki, eksploatacji i diagnostyki cieplno-przepływowej turbin, badań doświadczalnych wymiany energii oraz emisji w matrycach stałych, zastosowania techniki plazmowej do oczyszczania gazów odlotowych i wielu innych. Zapoczątkowano również tematy pionierskie, jak: opracowanie metodyki ciągłego monitorowania stanu technicznego konstrukcji

lotniczych, analiza stanu dynamicznego dużych maszyn energetycznych i inne.

Zakład Ornitologii - prowadzi badania z zakresu biologii i ekologii oraz ochrony ptaków. W ramach Zakładu funkcjonuje krajowa centrala obrączkowania ptaków, która koordynuje prace związane z obrączkowaniem w skali kraju, jak również dokonuje wymiany informacji o obrączkowanych ptakach z kilkudziesięcioma centralami w innych krajach Europy i świata. Zakład jest członkiem EURING'u – Europejskiej Unii Obrączkowania Ptaków, koordynującej działania w dziedzinie obrączkowania ptaków na obszarze Europy. Zatrudnienie w zakładzie wynosi 17 pracowników, z tego 6 pracowników naukowych, w tym 1 profesor. Tematy badawcze prowadzone od wielu lat to: wędrówki i zimowanie europejskich populacji ptaków, organizacja i funkcjonowanie populacji ptaków oraz zasoby ptaków Polski. Zakład uczestniczy w krajowym programie monitoringu przyrody koordynowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Ponadto Zakład w ramach działu edukacji ekologicznej prowadzi wykłady ornitologiczne skierowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży szkolnej woj. pomorskiego (w 2004 r. odwiedziło placówkę ok. 2000 osób) oraz bierze udział w licznych imprezach popularnonaukowych, m.in. w Bałtyckim Festiwalu Nauki.

Bezpieczeństwo **publiczne**

publiczne

14. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

14.1 Policja

Władze Gdańska traktują sprawy bezpieczeństwa publicznego w sposób priorytetowy, mimo scentralizowania zasad finansowania Policji w taki sposób, iż środki pieniężne nie przechodzą przez budżet miasta. Rokrocznie prezydent miasta przekazuje Policji dofinansowanie, które w 2004 r. wyniosło 580 tys. zł.

Tabela 14.1 Dofinansowanie Policji z budżetu miasta Gdańska w latach 2002-2004

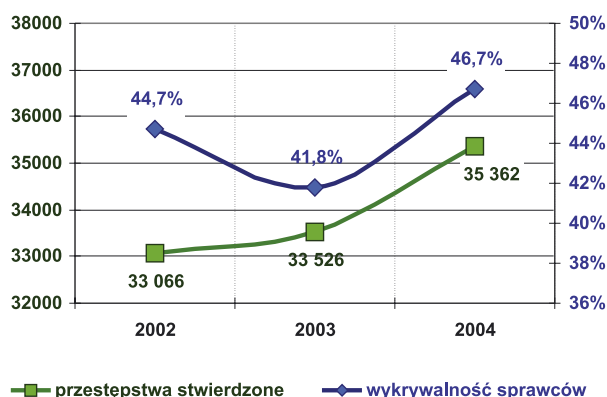
	2002	2003	2004
	w tysiącach zł		
środki z budżetu miasta	2 382	2 117	580

Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu miasta Gdańska w 2004 r.

Kwota przekazana przez miasto została przeznaczona na wydatki inwestycyjne, w tym: rozbudowę miejskiego stanowiska kierowania – połączenie z Miejskim Centrum Powiadomienia Ratunkowego 400 tys. zł oraz zakup trzech samochodów służbowych 180 tys. zł.

W roku 2004 zanotowano 35 362 przestępstw, wobec 33 526 w 2003 r., co oznacza wzrost o 5,5%. Wykrywalność przestępstw w 2004 r. w stosunku do 2003 r. wzrosła o 4,9%.

Wykres 14.1 Przestępstwa stwierdzone w Gdańsku w latach 2002-2004

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku

Tabela 14.2 Wykrywalność przestępstw wg rejonów działania komisariatów policji w Gdańsku w latach 2002-2004

komisariat policji		2002		2003		2004	
		liczba przestępstw	wykrywalność w %	liczba przestępstw	wykrywalność w %	liczba przestępstw	wykrywalność w %
KP I	Chełm-Orunia	4660	45,2	3871	35,8	3922	36,0
KP II	Śródmieście	4291	27,4	4901	26,1	5431	31,2
KP III	Wrzeszcz	6327	43,9	5063	29,9	8998	59,3
KP IV	Oliwa	1332	34,8	1450	35,4	1541	43,3
KP V	Przymorze-Zaspa	8196	62,4	6237	44,1	6538	51,6
KP VI	Nowy Port	1799	48,5	2081	51,4	1543	41,4
KP VII	Stogi	1354	44,9	1824	56,6	1736	62,8
KP VIII	Morena-Suchanino	4039	28,0	4025	28,2	4330	38,4
KP IX	Osowa	1068	48,6	4074	81,5	1323	48,7
ogółem		33 066	44,7	33 526	41,8	35 362	46,7

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku

Tabela 14.3 Przestępstwa stwierdzone o charakterze kryminalnym na terenie Gdańska w latach 2002-2004

przestępstwa stwierdzone o charakterze kryminalnym	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
w tym: zabójstwa	14	21	21	100%
rozboje i wymuszenia rozbójnicze	1 445	1 475	1521	103,1%
kradzieże cudzej rzeczy	9 120	9 644	8750	90,7%
kradzieże z włamaniem	6 837	7 092	5726	80,7%
kradzieże pojazdów	1 937	1 943	2210	113,7%
bójki lub pobicia	94	93	98	105,4%
ogółem	29 989	27 038	25 240	93,4%

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku

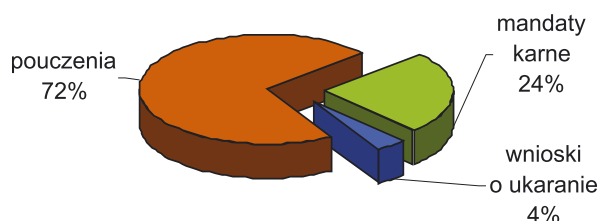
Tabela 14.4 Problematyka wykroczeń na terenie Gdańska w latach 2002-2004

problematyka wykroczeń	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
postępowanie wobec sprawców: pouczenia	96 481	101 634	78 882	77,6%
mandaty karne	15 320	21 926	26 862	122,5%
wnioski o ukaranie	4 264	5 201	4 250	81,7%
liczba wykroczeń ogółem	116 065	128 761	109 994	85,4%

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku

Spośród ogólnej liczby stwierdzonych przestępstw, charakter kryminalny nosiło 25 240, prawie 2 tys. (6,6%) mniej niż w roku 2003.

W roku 2004 policjanci ujawnili 109 994 wykroczeń, tj. o 14,6% mniej niż w roku 2003. Wobec sprawców zastosowano 78 882 pouczeń, nałożono 26 862 mandatów karnych oraz sporządzono 4250 wniosków o ukaranie.

Wykres 14.2 Postępowanie wobec sprawców wykroczeń w roku 2004

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku

W roku 2004 na ulicach Gdańska Policja odnotowała 619 wypadków drogowych oraz 6151 kolizji. W porównaniu do roku 2003 liczba wypadków zmniejszyła się o 2, t.j. o 0,32%, natomiast liczba kolizji zwiększyła się o 960, czyli o 18,5%. Bezpośrednio w wypadkach drogowych zginęło 17 osób, a kolejne 17 zmarło w wyniku odniesionych obrażeń w ciągu 30 dni od wypadku.

Kierujący pojazdami spowodowali 75,8% wypadków, natomiast piesi 24,2%. Najczęstszą przyczyną wypadków drogowych, spowodowanych przez kierujących pojazdami, było nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu – 37% oraz niedostosowanie prędkości jazdy do warunków

panujących w ruchu – 24%. Wśród przyczyn wypadków spowodowanych przez pieszych dominowały: wejście na jezdnię bezpośrednio przed nadjeżdżający pojazd – 31%, wejście na jezdnię przy czerwonym świetle – 19%, nieprawidłowe przekraczanie (przebieganie) jezdni – 17%, nietrzeźwi piesi – 17%.

W roku 2004 Policja zabezpieczała ogółem 352 imprezy masowe, w tym 146 imprez sportowych, 117 festynów, 32 wizyty, 38 imprez muzycznych i 19 manifestacji.

Jak co roku Policja podjęła wspólne działania ze Strażą Miejską aby zapewnić bezpieczeństwo turystom przybywającym do Gdańska. W trosce o nich powstał monitorowany szlak turystyczny, który w szczególny sposób jest zabezpieczany przez patrole Policji i Straży Miejskiej, a w 70% objęty systemem monitoringu wizyjnego (za pomocą 16 kamer). W rejon szlaku wchodzi następujące ulice: Targ Węglowy, Długa, Długi Targ, Stągiewna, Długie Pobrzeże, Rybackie Pobrzeże, Mariacka, Piwna, Tkacka, Kołodziejska, Szewska, Kaletnicza, Złotników oraz część ulicy Szerokiej i Św. Ducha. W celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa turystów obcojęzycznych w Komisariacie II Policji, który mieści się na terenie Starego Miasta, uruchomiono specjalny numer telefonu, pod którym w okresie sezonu turystycznego, dyżurowali tłumacze języka angielskiego i niemieckiego. Ponadto wydano szereg materiałów profilaktycznych w języku polskim, angielskim, niemieckim oraz francuskim.

W 2004 roku systemem monitoringu wizyjnego objęto kolejny obszar Gdańska – rejon ulicy

Tabela 14.5 Bezpieczeństwo ruchu drogowego na terenie Gdańska w latach 2002-2004

bezpieczeństwo ruchu drogowego	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
liczba wypadków drogowych ogółem	751	621	619	99,7%
liczba kolizji drogowych	3685	5191	6151	118,5%
osoby zabite na miejscu w wypadkach drogowych	17	8	17	212,5%
osoby, które zmarły w wyniku odniesionych obrażeń	11	15	17	113,3%
ciężko ranni	226	97	90	92,8%
lekko ranni	711	664	660	99,4%

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku

Grunwaldzkiej we Wrzeszczu. Zmodernizowano także istniejący system monitoringu w centrum miasta.

14.2 Straż Miejska

Decyzją Rady Miasta Gdańska w roku 2004 na działalność Straży Miejskiej zostało przeznaczonych 10 377 tys. zł, o 6,4% więcej niż w roku 2003, w tym na zakupy inwestycyjne 351 tys. zł.

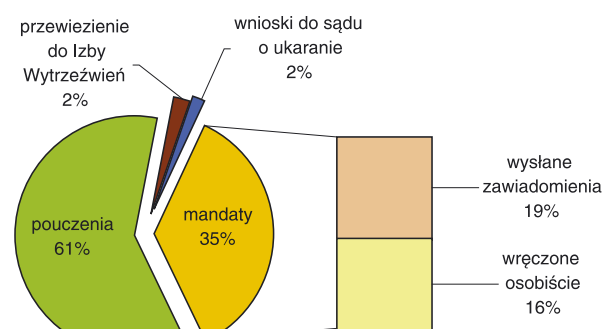
W roku 2004 strażnicy miejscy przeprowadzili 11,4 tys. samodzielnych patroli oraz 3,5 tys. patroli wspólnych z Policją. Podczas patroli podjęto 84,3 tys. interwencji. Wobec sprawców wykroczeń zastosowano następujące sankcje karne:

- pouczenie o karalności popełnionego czynu wobec 50,9 tys. przypadków,
- mandat karny – w 13,8 tys. przypadków, sprawców wykroczeń ukarano karą grzywny w postaci gotówkowej, bądź kredytowej, na łączną kwotę 1 244,3 tys. zł,
- zawiadomienia o popełnieniu czynu karalnego, czyli kary grzywny nałożone pod nieobecność sprawcy w miejscu wykroczenia zastosowano w stosunku do 16 tys. obwinionych, na kwotę 1 887,9 tys. zł,
- wnioski do Wydziału Grodzkiego Sądu Rejonowego w Gdańsku sporządzono w stosunku do 1,5 tys. osób,
- przewiezieniem do Izby Wyrzeźwień zakończyło się 1,9 tys. interwencji,
- Policji przekazano 271 osób ujętych na „gorącym uczynku” lub w ramach listów gończych.

W 2004 r. Straż Miejska interweniowała 84,3 tys. razy. Liczba interwencji w porównaniu z 2003 r. zwiększyła się o 7,3%. Prawie 61% interwencji zakończyło się pouczeniem, a 16% mandatem wręczonym osobiście, natomiast zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia przesłano do 19% osób. Średnia kwota mandatu wręzonego

osobiście wyniosła 90,23 zł, natomiast mandatu wystawionego zaocznie 117,88 zł.

Wykres 14.3 Struktura interwencji Straży Miejskiej w Gdańsku w 2004 r.

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Straży Miejskiej w Gdańsku

14.3 Straż Pożarna

W roku 2004 na funkcjonowanie Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku została przekazana dotacja z budżetu centralnego w wysokości 11 739,9 tys. zł. Władze Miasta dodatkowo wspomogły straż kwotą 1 497,1 tys. zł z czego 816,6 tys. zł przeznaczono na dofinansowanie zakupu podnośnika hydraulicznego SH 40, kwotą 492,3 tys. zł sfinansowano działalność Miejskiego Centrum Powiadamiania Ratunkowego, a za 156,8 tys. zł zakupiono samochód ratownicztwa wodnego.

W 2004 straż pożarna uczestniczyła na terenie Gdańska w 4,6 tys. interwencji ratowniczych. W ogólnej liczbie interwencji pożary stanowiły 46% zdarzeń, miejscowe zagrożenia 48%, a fałszywe alarmy 6%.

Tabela 14.6 Struktura interwencji Straży Miejskiej w Gdańsku w latach 2002-2004

postępowanie wobec sprawców	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
pouczenia	37 011	47 721	50 913	106,7%
zawiadomienia o popełnieniu czynu karalnego, nałożono kary grzywny na łączną kwotę	23 749 2 685 tys. zł	14 421 1 433 tys. zł	16 016 1 888 tys. zł	111,1% 131,8%
mandaty karne wręczone osobiście, na łączną kwotę	13 815 801 tys. zł	13 256 681 tys. zł	13 790 1 244 tys. zł	104,0% 182,7%
przewiezienie do Izby Wyrzeźwień	1 785	2 004	1 862	92,9%
wnioski do sądu o ukaranie	877	928	1 497	161,3%
przekazanie sprawców Policji	220	246	271	110,2%
liczba interwencji ogółem	77 457	78 576	84 349	107,3%

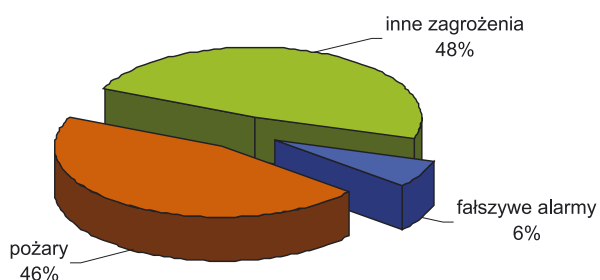
Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Straży Miejskiej w Gdańsku

Tabela 14.7 Interwencje ratownicze Państwowej Straży Pożarnej na terenie Gdańska w latach 2002-2004

interwencje ratownicze	2002	2003	2004	dynamika 2004/2003
pożary	2 206	2 389	2 098	87,8
inne zagrożenia	2 345	2 036	2 173	106,7
fałszywe alarmy	220	217	297	136,9
ogółem	4 771	4 642	4 568	98,4

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej PSP w Gdańsku

Wykres 14.4 Struktura interwencji Państwowej Straży Pożarnej na terenie Gdańska w 2004 r.

Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej PSP w Gdańsku

W porównaniu do 2003 r. liczba interwencji PSP zmniejszyła się o 1,6%, przy czym liczba pożarów zmalała o 12,2%, liczba innych zagrożeń zwiększyła się o 6,7%, a liczba fałszywych alarmów wzrosła aż o 36,9%.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

15. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

15.1 Charakterystyka służby zdrowia w Gdańsku

W Gdańsku na koniec 2004 r. funkcjonowało 9 szpitali publicznych i 2 niepubliczne, gdzie znajdowało się ogółem 3,6 tys. łóżek. Liczbę łóżek w poszczególnych szpitalach przedstawiono w tabeli nr 15.1.

W gdańskich szpitalach pracowało 1,6 tys. lekarzy i 2,9 tys. pielęgniarek i położnych. W 103 przychodniach i poradniach publicznych i niepublicznych zatrudnienie znalazło 615 lekarzy i 676 pielęgniarek i położnych. W sumie kadry medyczne ogółem w mieście liczyły 6,7 tys. osób, w tym najliczniejszą grupę stanowili lekarze (2 380) oraz pielęgniarki i położne (3 676). Ogółem na 1 zatrudnionego w służbach medycznych przypadało 69 pacjentów. Informację na temat kadr medycznych w Gdańsku zawarto w tabeli nr 15.3. Działalność bieżąca niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej finansowana była ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Na bazie przekształconej samorządowej służby zdrowia w Gdańsku działało 26 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, 16 praktyk lekarskich i specjalistycznych zakładów opieki zdrowotnej w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej,

4 praktyki pielęgniarskie, 54 gabinety stomatologiczne oraz 9 pracowni protetycznych. W mieście w 2004 r. działało ponad 150 aptek, które zaopatrywały ludność w lekarstwa i środki medyczne.

Tabela 15.2 Opieka stacjonarna, paliatywna i otwarta w Gdańsku 2004r.

Rodzaje placówek	Ilość		Zatrudnienie	
	placówek	łóżek	lekarze	pielęgniarki/ położne
Szpitale ogółem	11	3614	1642	2909
Szpitale publiczne, w tym:	9	3517	1596	2893
Ogólne	3	383	117	236
Specjalistyczne	4	1700	608	1297
Kliniki	1	1086	828	1242
Psychiatryczne	1	348	43	118
Szpitale niepubliczne	2	97	46	16
Przychodnie/Poradnie publiczne	9		615	676
Przychodnie/Poradnie niepubliczne	94			
Opieka długoterminowa, w tym:	5	164	11	56
Zakłady Opiekuńczo- Lecznicze	2	87	1	24
Zakłady Pielęgnacyjno- Opiekuńcze	1	47	X	X
Hospicja	2	30	10	32

Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego w Gdańsku.

Tabela 15.1 Wykaz szpitali zarejestrowanych na terenie miasta Gdańska w 2004 r.

lp.	nazwa jednostki	Adres	Liczba łóżek
1.	Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 ACK AM	80-402 Gdańsk, ul. Dębinki 7	1 086
2.	Szpital Specjalistyczny im. św. Wojciecha Alberta	80-462 Gdańsk, Al. Jana Pawła II, 50	580
3.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. M. Kopernika	ul. Nowe Ogrody 1/6	629
4.	Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem	80-308 Gdańsk, ul. Polanki 119	200
5.	Zespół Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych	80-219 Gdańsk, Al. Zwycięstwa 30	84
6.	Pomorskie Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy	80-214 Gdańsk, ul. Smoluchowskiego 18	291 w tym 18 łóżek opieki paliatywnej
7.	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. T. Bilikiewicza	80-282 Gdańsk, ul. Srebrniki 1	348
8.	Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA	80-104 Gdańsk, ul. Kartuska 4/6	81
9.	Szpital Marynarki Wojennej z Przychodnią	80-305 Gdańsk, ul. Polanki 117	218
10.	NZOZ "Szpital Jankowo"	80-104 Gdańsk, ul. Kartuska 4/6	25
11.	NZOZ "Swissmed"	80-215 Gdańsk, ul. Wileńska 44	72
Ogółem			3 614

Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego w Gdańsku.

W styczniu 2004 r. otwarto pierwszy w Gdańsku niepubliczny szpital zbudowany przez spółkę SWISSMED. Szpital mieści się na ul. Wileńskiej. Prace trwały 15 miesięcy, a ich koszt wyniósł około 50 mln zł. Spółka SWISSMED Centrum Zdrowia już w 1999 r. otworzyła przychodnię na ul. Curie-Skłodowskiej 5, zatrudniając wysokiej klasy specjalistów, a w 2001 r. przygotowała struktury organizacyjne do działalności szpitalnej, otwierając Chirurgiczny Oddział Szpitalny w wynajętej części Szpitala Studenckiego w Gdańsku. Nowy szpital ma ponad 70 miejsc dla chorych w pokojach jedno- i dwuosobowych oraz część hotelową. Jest to pierwsza tak wielospecjalistyczna, spełniająca standardy Unii Europejskiej, prywatna klinika w Polsce. Znajdują się tutaj oddziały:

- neurochirurgii,
- chirurgii naczyniowej,
- hemodynamiki,
- chirurgii ogólnej, onkologicznej i plastycznej,
- ortopedii,
- urologii,
- okulistyki,
- laparoskopii,
- artroskopii,
- laryngologii,
- ginekologii.

Tabela 15.3 Kadry medyczne w Gdańsku 2004 r.

Zawód lub specjalność	2004		
	Zatrudnieni ogółem	w tym: w niepełnym wymiarze czasu pracy	wskaźnik ilości mieszkańców przypadających na 1 lekarza
Lekarze	2380	427	193
w tym: lekarze I stopnia	428	X	1076
lekarze II stopnia	1335	X	345
Lekarze stomatolodzy	336	77	1371
Farmaceuci	211	19	2183
Psycholodzy	93	19	4952
Pielęgniarki i położne	3676	153	125
Ogółem	6696	695	69

Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego w Gdańsku.

15.2 Finansowanie ochrony zdrowia

Tabela 15.4 Wydatki miasta na ochronę zdrowia [tys. zł]

wyszczególnienie	2003	2004
Ogółem, w tym:	15 586,5	15 248,7
Gdański Zespół Żłobków	6 302,6	6 431,5
profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych	3 099,8	3 791,4
promocja zdrowia i profilaktyka chorób społecznych	1 686,5	1 765,8
Izba Wyrzeźwień	1 263,0	1 278,9
przeciwdziałanie narkomanii	510,1	503,7
lecznictwo ambulatoryjne	247,7	219,4

Opracowanie własne na podstawie „Sprawozdania z wykonania budżetu miasta Gdańska za rok 2003 i 2004”.

Gdański Zespół Żłobków

W Gdańsku opiekę nad małym dzieckiem do lat 3 zabezpieczał Gdański Zespół Żłobków wraz podległymi mu 9 placówkami, gdzie znajdowało się 530 miejsc. W 2004 r. wprowadzono zmianę w sposobie odpłatności za pobyt dzieci w gdańskich żłobkach. Wprowadzono opłaty stałe w wysokości 18% minimalnego wynagrodzenia pracowników, a w przypadku dziecka, na które pobierany jest zasiłek 15% minimalnego wynagrodzenia pracowników obowiązującego na koniec poprzedniego roku kalendarzowego. Wprowadzono także zwroty ponoszonych opłat dla rodziców, których dzieci chorowały więcej niż 11 dni roboczych. Dzieci przyjmowane w drugiej połowie miesiąca objęte były 50% ulgą opłaty. W 2004 r. od 315 dzieci pobrano opłatę zwykłą w wysokości 148 zł/miesiąc, a 183 dzieci skorzystało z opłat objętych zasiłkiem w wysokości 124 zł/miesiąc. Zmiana systemu opłat wpłynęła na zwiększenie zainteresowania rodziców i opiekunów umieszczeniem swoich dzieci w żłobku.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych

Problem spożycia alkoholu zaliczany jest do problemów społecznych. Miasto, w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dofinansowało w 2004 r. wiele projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe, szkoły i placówki oświatowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz

Izbę Wyrzeźwień. Wsparcie finansowe otrzymały także niepubliczne i samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, kluby abstynenta oraz grupy samopomocowe dla osób uzależnionych od alkoholu. Miasto finansowało działalność 2 jednostek budżetowych, tj. PZOZ Gdańskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień od Alkoholu oraz PZOZ Ośrodka Terapii Dzieci i Młodzieży z Rodzin Alkoholowych.

Ośrodek Terapii Dzieci i Młodzieży z Rodzin Alkoholowych udzielał pomocy dzieciom od 3 roku życia i młodzieży do 24 roku życia pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym oraz ich rodzicom, a także młodzieży pijącej w sposób ryzykowny i uzależnionej od alkoholu. Placówka działała na zasadzie przychodni, pomoc była bezpłatna i bez skierowania. Konsultacji psychologicznych, pedagogicznych i psychiatrycznych udzieliło 11 psychologów, 2 lekarzy psychiatrów oraz pedagog. W 2004 r. ośrodek objął pomocą 744 osoby, w tym 311 dzieci. Z terapii indywidualnej skorzystało 259 osób. Były prowadzone cztery grupy terapeutyczne dla dzieci, jedna dla młodzieży oraz cztery grupy dla kobiet – ofiar przemocy w rodzinie.

Drugą jednostką budżetową miasta, zajmującą się problemami i profilaktyką alkoholową było **PZOZ Gdańskie Centrum Profilaktyki Alkoholowej**. Placówka ta została utworzona w 2002 r. w celu opracowania długofalowej strategii lokalnej w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom społecznym ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki i rehabilitacji w zakresie uzależnień oraz promocji zdrowego stylu życia. Gabinet terapii i profilaktyki uzależnień prowadził w 2004 r. pomoc psychologiczną i terapeutyczną. Ponadto centrum przeprowadziło szereg kampanii społecznych i edukacyjnych, szkolenia dla realizatorów profilaktycznych programów w środowisku lokalnym, utworzyło szkolne biblioteczki z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.

Izba Wyrzeźwień

Izba Wyrzeźwień w Gdańsku, mająca siedzibę przy ul. 3-go Maja, jest jednostką budżetową Miasta. Poza udzielaniem pomocy i ochrony osobom nietrzeźwym w 2004 r. prowadziła wspólnie z zespołem ds. Lecznictwa Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, Strażą Miejską, zakładami lecznictwa odwykowego i psychiatrycznego programy profilaktyki i przeciwdziałania skutkom nadużywania alkoholu.

Tabela 15.5 Przyjęcia do Izby Wyrzeźwień

rok	ogółem pacjentów	w tym kobiet	w tym nieletnich
2002	8 449	550	90
2003	8 278	565	59
2004	9 128	728	86

Wydział Spraw Społecznych UM

W 2004 r. około 86 % pacjentów Izby dowiezionych zostało z terenu Gdańska, pozostali z innych gmin województwa pomorskiego. Miasto zawarło więc porozumienia z innymi gminami (m.in. Sopotem, Kartuzami, Malborkiem, Tczewem, Kościerzyną, Jastarnią, Helem) dotyczące obsługi osób nietrzeźwych dowożonych z ich terenu, co przyczyniło się to do zwiększenia dochodów jednostki o 20 % w stosunku do 2003 r i obniżenia dotacji do pobytu jednego pacjenta z 96 zł do 79 zł.

Przeciwdziałanie narkomanii

W związku z trudną sytuacją społeczno – ekonomiczną kraju, coraz większa ilość dzieci i młodzieży pozostająca bez opieki dorosłych, przejawia oznaki degradacji społecznej i sięga po łatwo dostępne narkotyki. W 2004 r. zjawisko zauważalne było w takich dzielnicach jak: Gdańsk Śródmieście, Orunia, Wrzeszcz, Brzeźno, Stogi, Nowy Port a także Zaspą i Przymorze. Aby przeciwdziałać powstającym tam groźnym zjawiskom miasto podejmowało działania przeciwdziałające narkomanii. Gdański Program Przeciwdziałania Narkomanii w 2004 r. był realizowany przez następujące podmioty: NZOZ Poradnię Profilaktyki i Terapii Uzależnień „Monar”, NZOZ „Monar” Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny Dla Dzieci i Młodzieży, NZOZ Młodzieżowy Ośrodek Terapeutyczny „Mrowisko”, NZOZ Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Klub Wodny „Żabi Kruk” oraz SP ZOZ Wojewódzka Przychodnię Skórno- Wenerologiczna. W 2004 r. w tych placówkach zrealizowano 20 programów, i objęto pomocą 35,7 tys. osób.

Promocja zdrowia i profilaktyka chorób społecznych

Miasto realizując Program Przeciwdziałania Wybranim Chorobom Społecznym podpisało w 2004 r. 197 umów z 47 zakładami opieki zdrowotnej na badanie mieszkańców Gdańska. Na ten cel wydatkowano z miejskiej kasy 1,7 mln zł. Działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej ukierunkowane były na grupy ryzyka określonych chorób zakładając redukcję czynników chorobotwórczych,

wczesne wykrycie zmian chorobowych oraz zapobieganie skutkom chorób. Działania w tym obszarze koncentrowały się równocześnie wokół zmiany stylu życia w celu zmniejszenia ryzyka zachorowania na choroby układu krążenia, nowotwory itp. Przebadano 31,1 tys. pacjentów, u których wykryto zmiany w 6,9 tys. przypadkach, w tym 2,9 tys. zmian nowotworowych. Ponad 3,6 tys. osób zakwalifikowano do grupy z kilkoma czynnikami ryzyka chorób układu krążenia oraz cukrzycą. W zakresie medycyny szkolnej świadczenia skierowano do 67,6 tys. uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Działania na rzecz niepełnosprawnych

Miasto w 2004 r. w ramach realizacji programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych realizowało następujące cele: likwidowało bariery architektoniczne w obiektach infrastruktury miejskiej; zapewniało osobom niepełnosprawnym równy dostęp do edukacji, kultury, sportu; tworzyło system wspomagania przy szukaniu pracy czy rozwijało świadomość społeczną w zakresie rozumienia problemów tej grupy społeczeństwa. W 2004 r. w 63 punktach miasta dostosowano infrastrukturę miejską m.in. obniżając przejścia dla pieszych. Wykonano remonty domów pomocy społecznej, placówek służby zdrowia, szkół, przedszkoli i obiektów kultury, tak aby dostosować tamtejsze wyposażenie do wymogów osób niepełnosprawnych. Zakład Komunikacji Miejskiej zakupił 4 autobusy niskopodłogowe. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2004 r. udzielił 1730 osobom niepełnosprawnym zasiłku, 47 osobom zaproponował specjalistyczne usługi medyczne w miejscu zamieszkania i ośrodkach wsparcia oraz 682 osobom udzielił wsparcia w postaci usług opiekuńczych. Powiatowy Zespół ds. orzekania o Niepełnosprawności rozpatrzył w 2004 r. 4 tys. wniosków i wydał orzeczenia o niepełnosprawności, w tym 1,2 tys. dotyczyło dzieci. Referat ds. Osób Niepełnosprawnych dofinansował zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych na kwotę 235,2 tys. zł oraz zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych na kwotę 425,2 tys. zł. Dodatkowo zawarto 12 umów i dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla osób prawnych, przekazując wnioskodawcom 56,5 tys. zł.

Ośrodek Promocji Zdrowia i Sprawności Dziecka

Gdańsk aktywnie propaguje profilaktykę zdrowotną. Cele te realizowane były w 2004 r. za po-

średnictwem Ośrodka Promocji Zdrowia i Sprawności Dziecka. Przedszkolaki, przed podjęciem obowiązku szkolnego, w obecności rodziców poddawane były badaniu psychologicznemu, pediatrycznemu, sprawności i wydolności fizycznej. Rocznie diagnozowanych jest ok. 3,5 tys. dzieci z większości przedszkoli i szkół podstawowych Gdańska. Drugim zadaniem ośrodka było badanie postawy ciała oraz przeprowadzenie testów wydolności fizycznej uczniów klas II – VI z 12 szkół podstawowych. W 2004 r. przebadanych zostało 3,4 tys. dzieci. Realizowane przez ośrodek programy, promują właściwy styl życia oraz likwidują zagrożenia, które powstają w wieku dziecięcym.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gdańsku w 2004 r. prowadził Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który spożytkował z budżetu miasta kwotę 97,9 mln zł. Pomocą społeczną w Gdańsku objętych było 10,7 tys. rodzin. Wśród rodzin, którym udzielono pomocy przeważały rodziny z dziećmi (35% ogółu), rodziny emerytów i rencistów (22,4%) oraz rodziny niepełne (16,7%).

Tabela 15.6 Wydatki zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej [tys. zł]

rodzaj zadań	2003	2004
zadania własne gminy	19 356,1	23 987,3
zadania własne powiatu	27 043,9	28 701,1
zadania zlecone gminy	18 771,4	44 790,6
zadania zlecone powiatu	420,0	482,3
Razem	65 591,5	97 961,5

MOPS w Gdańsku

Do klientów systemu pomocy społecznej, w związku ze zmianami ustawowymi i faktem przejęcia nowych zadań przez pomoc społeczną, należały osoby uzyskujące wsparcie z tytułu: Ustawy o Pomocy Społecznej (15,5 tys. rodzin), Ustawy o Świadczeniach Rodzinnych (24,2 tys. dzieci uzyskało pomoc), Ustawy o rehabilitacji społecznej (4,7 tys. orzeczeń o stopniu niepełnosprawności). Najczęściej pomocy udzielano ze względu na ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, co przedstawia tabela nr 15.7.

Tabela 15.7 Klienci pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji społecznej

powód	2003	2004
	liczba rodzin	
ubóstwo	8 073	7 872
bezrobocie	4 169	3 906
niepełnosprawność	4 819	3 702
bezzadność w sprawach opiekuńczych.	2 927	2 603
długotrwała choroba	2 191	2 268
bezzadność	826	846
alkoholizm	743	772
sieroctwo	6	530
potrzeba ochrony macierzyństwa	647	316
trudności po opuszczeniu zakładu karnego	270	209
narkomania	54	96

MOPS w Gdańsku

Tabela 15.8 Formy pomocy MOPS i liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie w 2004 r.

formy pomocy MOPS	liczba osób
zasiłki stałe	2 837
zasiłki okresowe	1 182
posiłek	3 444
ubranie	3 334
usługi opiekuńcze	1 159
schronienie	552
macierzyński zasiłek okresowy	316
zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego	121
sprawienie pogrzebu	88
inne zasiłki celowe i w naturze	6 847

MOPS w Gdańsku

MOPS we współpracy z licznymi organizacjami pozarządowymi oprócz doraźnej materialnej pomocy, realizował w 2004 r. szereg programów pomocowych. W 2004 r. zrealizowano ok. 140

programów i projektów skierowanych do określonych kategorii osób: osób starszych i niepełnosprawnych („Senior kontra komputer”, „Dorożka”, „Pomoc za Pomoc”), dzieci z rodzin dysfunkcyjnych („Starszy Brat, Starsza Siostra”, „Przyjazna ciocia, przyjazny wujek”), osób bezrobotnych („Zebra nie gryzie”, „Wolontariat na dobry początek”), osób bezdomnych („Misja przeciw eksmisjom”), osób ubogich („Okruszek”, „Posiłek dla Potrzebujących”), wolontariuszy współpracujących z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej („Skrzydlate Pogotowie”, „Szkolny Klub Wolontariatu”). Ponadto przeprowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną, dotyczącą zasad parkowania na miejscach przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych „Akcja parkingowa” oraz w ramach Programu Rozwiązywania Problemu Bezzadności i Łagodzenia jej Skutków dokonano aktualizacji miejsc Niemieszkalnych na terenie Gdańska, zorganizowano akcję informacyjną dla osób bezdomnych, podpisano 17 Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezzadności i współpracowano z Powiatowym Urzędem Pracy, w zakresie programów i kierowania osób bezdomnych na szkolenia.

Domy Pomocy Społecznej

Na terenie miasta w 2004 r. znajdowało się 7 Domów Pomocy Społecznej o zróżnicowanym profilu, dysponujących 436 miejscami stałego pobytu, z których skorzystało 498 osób. Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca wyniósł 2050 zł.

Ponadto dla potrzebujących opieki społecznej oferowano pomoc w: 3 Dziennych Domach Pomocy Społecznej, które zapewniły 130 miejsc; 6 Środowiskowych Domach Samopomocy, spośród których jedna placówka przeznaczona była dla

Tabela 15.9 Charakterystyka Domów Pomocy Społecznej MOPS w Gdańsku

Nazwa placówki	klienci placówki	liczba osób	średni koszt pobytu [tys.zł]
DPS ul. Polanki 121	osoby starsze i przewlekle chore	119	1,97
DPS ul. Starogardzka 20	dzieci i dorośli niepełnosprawni intelektualnie	113	2,19
DPS Zgromadzenia Sióstr Pallotynek ul. Turystyczna 23	dzieci i dorośli niepełnosprawni intelektualnie	56	1,92
DPS „Ostoja” ul. Hoża 4	osoby starsze	40	2,39
DPS „Za sosnami” ul. Hallera 227a	osoby starsze	57	1,87
DPS „Caritas” Archidiecezji Gdańskiej ul. Fromborska 24	osoby starsze i przewlekle chore i niepełnosprawne fizycznie	81	2,02
DPS Stowarzyszenia Domu Opieki „Złota Jesień” ul. Hynka 12	osoby starsze i przewlekle chore i niepełnosprawne fizycznie	32	1,97

MOPS w Gdańsku

młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, a pozostałe udzielały wsparcia osobom niepełnosprawnym intelektualnie (łącznie placówki te zapewniły w 2004 r. 139 miejsc dziennego pobytu dla młodzieży niepełnosprawnej); 3 Ośrodkach Adopcyjno-Opiekuńczych, gdzie skorzystało 645 osób; 22 Placówkach opiekuńczo-wychowawczych zapewniających 687 miejsc oraz 2 Rodzinnych Domach Pomocy, przeznaczonych dla osób starszych (16 miejsc).

Ochrona środowiska

16. OCHRONA ŚRODOWISKA

16.1 Osiągnięcia w zakresie ochrony środowiska

Zarządzanie środowiskiem w Gdańsku odbywa się w sposób nowoczesny, na miarę wymagań prawa ochrony środowiska i oczekiwań mieszkańców. Dowodem na to są prowadzone w mieście liczne programy inwestycyjne i inicjatywy. Realizując politykę ochrony środowiska miasto kieruje się zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”. Realizacja celów globalnych, w odniesieniu do problemów i potrzeb lokalnych odbywa się zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i obejmuje: ochronę i monitoring powietrza, dbałość o dobrą jakość wód, ochronę i kształtowanie przyrody, ochronę przed hałasem i modernizację gospodarki odpadami oraz edukację ekologiczną mieszkańców. Ukoronowaniem wieloletnich działań i osiągnięć w dziedzinie ochrony środowiska było przyznanie w 2004 r. przez Ministra Środowiska tytułu Lidera Polskiej Ekologii w kategorii Gmina – „Nowoczesne zarządzanie środowiskiem w Gminie Gdańsk”.

16.2 Obszary i obiekty chronione na terenie Gdańska

Prawdziwą chlubą Gdańska są troskliwie chronione i stale uzupełniane tereny zielone, których rewaloryzacja prowadzona jest z uwzględnieniem ich historycznego charakteru. Na odtworzone tereny zieleni wprowadza się odpowiadające im formy aktywności o funkcji rekreacyjnej i edukacyjnej. W Gdańsku w 2004 r. na terenie miasta występowały 4 obszary chronione:

- Trójmiejski Park Krajobrazowy - utworzony w 1979 r., jako drugi w województwie gdańskim, gdzie ochronie podlega specyficzna rzeźba terenu oraz szata roślinna;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich, charakteryzujący się silnie rozbudowaną siecią hydrologiczną oraz unikatowymi w Polsce powierzchniami budowanymi przez namuły Wisły;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Wyspy Sobieszewskiej obejmuje fragment Mierzei Wiślanej, stanowiąc fragment ważnego przymorskiego ciągu zieleni Gdańska oraz regionalnego

Tabela 16.1 Obszary chronione na terenie Gdańska w 2004 r.

nazwa obszaru przyrodniczego	rok założenia	powierzchnia [ha]	miejsce występowania	cel utworzenia
rezerваты przyrody				
Ptasi Raj	1959	198,07	u ujścia Wisły Śmiałej na terenie Wyspy Sobieszewskiej	ochrona ostoi ptactwa wodnego i błotnego
Źródłiska Ewy	1983	12,04	fragment kompleksu leśnego Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego	ochrona naturalnych zbiorowisk łęgowych, ziołoroślowo-szuwarowych
Mewia Łacha	1991	18,91	stożek ujściowy Przekopu Wisły na terenie Wyspy Sobieszewskiej	ochrona koloni łęgowych rybitw oraz miejsc bytowania ptaków siewkowatych, blaszkodziobych
użytki ekologiczne				
Fort Nocek	1996	-	teren Fortów Napoleońskich przy ul. 3 Maja	zabezpieczenie stanowisk hibernacji nietoperzy
Murawy kserotermiczne	1999	2,9	na terenie doliny Potoku Oruńskiego	zabezpieczenie muraw kserotermicznych z bogactwem flory i fauny
Oliwskie Nocki	2001	-	przy ul. Podhalańskiej 13	zabezpieczenie stanowisk hibernacji nietoperzy
Luneta z Pasikonikiem	2001	-	przy ul. Dąbrowskiego na terenie Fortów Napoleońskich	zabezpieczenie płatu nie użytkowanej roślinności z chronionymi gatunkami zwierząt
zespoły przyrodniczo-krajobrazowe				
Dolina Potoku Oruńskiego	1999	82,8	w Dolinie Potoku Oruńskiego	zachowanie unikatowego charakteru przyrodniczo-krajobrazowego doliny erozyjnej w strefie krawędziowej Wysoczyzny Gdańskiej
Dolina Strzyży	2001	381	w otulinie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego	zachowanie wyjątkowych walorów krajobrazowych terenu oraz bogatej szaty roślinnej

Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Ochrony Środowiska UM

systemu przyrodniczego strefy nadmorskiej rejonu Zatoki Gdańskiej wraz z położonym na jej terenie rezerwatem „Mewia Łacha” oraz „Ptasi Raj”;

- Otomiński Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny tzw. kompleksu lasów smęgorzyńskich, gdzie znajduje się wytopiskowe jezioro otomińskie wraz z otaczającymi je interesującymi zbiorowiskami buczyn i torfowiskami.

16.3 Ochrona powietrza i monitoring natężenia hałasu

Od 1997 r. Gdańsk konsekwentnie realizuje plan ograniczenia zanieczyszczeń powietrza obejmujący modernizację systemu ciepłowniczego, przebudowę tras komunikacyjnych oraz wymianę taboru miejskiego. Stan powietrza jest monitorowany przez Agencję Regionalnego Monitoringu Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej, stanowiącą pierwszą w Polsce samorządową sieć monitoringu powietrza. W mieście badania jakości powietrza prowadzone były przez 5 automatycznych stacji pomiarowych Fundacji ARMAAG oraz w 6 punktach pomiarowych obsługiwanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną i w 1 punkcie pomiarowym Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Zgodnie z tendencją obserwowaną w stosunku do poprzednich lat w 2004 r. stan czystości powietrza uległ poprawie w zakresie podstawowych jego zanieczyszczeń. Stężenie dwutlenku siarki zmniejszyło się o prawie 20 %, dwutlenku azotu o ok. 18 %, i pyłu zawieszonego o ok. 25 %, a stężenia średnioroczne tych substancji nie przekraczały obowiązujących norm. Wzorem lat ubiegłych badaniem emisji zanieczyszczeń powietrza objętych było 21 zakładów przemysłowych i energetycznych, uciążliwych dla środowiska ze względu na ilości pyłów i gazów wprowadzanych do powietrza w ciągu roku. W 2004 r. GPEC Sp. z o.o. zrealizowała znaczącą dla ochrony powietrza inwestycję. W wyniku modernizacji uciążliwej, opalanej miałem węglowym kotłowni, zlokalizowanej w Gdańsku - Matarni, została oddana do eksploatacji Elektrociepłownia gazowa o mocy cieplnej 10,7 MW (obiekt wytwarzający energię ciepłą w skojarzeniu). Ponadto miasto dofinansowano 197 domostw, które zmieniały węglowe systemy ogrzewania na inne o małej emisji. Skutecznie podejmowane działania ograniczały zanieczyszczenia powietrza (głównie energetycznych), co prowadziło do poprawy stanu czystości powietrza w Gdańsku.

W ramach działań w zakresie monitoringu hałasu w mieście w 2004 r. rozpoczęto prace

nad opracowaniem mapy akustycznej miasta oraz opracowano Numeryczny Przestrzenny Model Terenu wraz z warstwami informacyjnymi dotyczącymi infrastruktury technicznej miasta w zakresie infrastruktury drogowej, tramwajowej, kolejowej, lotniczej, terenów przemysłowych oraz budynków. W ramach prowadzonych inwestycji wybudowano w rejonie Osiedla Muzycznego przy ul. Słowackiego ekran akustyczny o długości około 300 m.

16.4 Gospodarka wodno-ściekowa

Gdański system kanalizacyjny w 2004 r. składał się z dwóch oczyszczalni mechaniczno-biologicznych („Gdańsk – Wschód” i „Gdańsk – Zaspą”) oraz 64 przepompowni ścieków. System ten przyjmował ścieki z Gdańska oraz gmin sąsiednich tj: Sopotu, Pruszcza Gdańskiego, Straszyna, Żukowa i Kolbud. Oczyszczalnia w 2004 r. oczyściła 31,6 mln m³ ścieków. Oczyszczalnia „Gdańsk-Wschód” przyjęła 87,9% wszystkich wprowadzanych do gdańskiego systemu kanalizacyjnego ścieków, a pozostałe 12,1% trafiły na oczyszczalnię „Gdańsk-Zaspą”. Wartości średnich stężeń zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych odprowadzanych na odległość 2,4 km w głąb Zatoki Gdańskiej z oczyszczalni „Wschód” były znacznie niższe niż stężenia określone pozwoleniem wodnoprawnym. Modernizacja oczyszczalni „Wschód” wpłynęła na dużą poprawę czystości kąpielisk morskich. Długość sieci kanalizacji sanitarnej w 2004 r. wynosiła 977,1 km i w porównaniu do 2003 r. wzrosła o 28 km.

System wodociągowy Gdańska

Wodociąg centralny w 2004 r. zasilany był w wodę z sześciu gdańskich ujęć głębinowych (w tym jedno awaryjne), jednego powierzchniowego, dwóch ujęć podziemnych Sopotu (dz. Żabianka i Gospódka) oraz z ujęcia zakładowego „Unikomu” (dz. Kokoszki). Mieszkańcy dzielnic Gdańska położonych na jego obrzeżach otrzymywali wodę z 12 ujęć lokalnych nie posiadających połączenia z wodociągiem centralnym.

W 2004 r. do sieci wodociągowej Gdańska podano wodę w wielkości 26,8 mln m³/rok, w tym: z ujęć Gdańska (25,7 mln m³/rok), z ujęć Sopotu (1 mln m³/rok) oraz z ujęcia zakładowego „Unikomu” (zakup wody 57,7 tys. m³/rok). Woda pochodziła z ujęć: głębinowych (15,5 mln m³/rok), powierzchniowego „Straszyn” (8,4 mln m³/rok) oraz drenażowego (2,4 mln m³/rok). Jakość wody pitnej była pod stałą

kontrolą Miejskiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej i laboratorium Saur Neptun Gdańsk.

Z ogólnego bilansu wody wtłoczonej do wodociągu centralnego Gdańska - 85,4% objętości wody spełniało rozporządzenie Ministra Zdrowia. Na pozostałą część wody niezgodnej z normami, decydująco wpłynęła woda z ujęcia Pręgowo z uwagi na podwyższoną mętność oraz zawartość związków żelaza i manganu. W celu poprawy jakości wody Miasto w 2004 r. zainstalowało 7 nowych przyłączy wodociągowych i dokonało wymiany 186 przyłączy wodociągowych (w tym 155 przyłączy ołowianych).

Stan wód powierzchniowych.

O skuteczności działań w zakresie gospodarki ściekowej podjętych w 2004 r. świadczyła znacząca poprawa czystości wód morskich. Poprawę bezpieczeństwa ujęć wody do picia zapewniło realizowane w Pasie Nadmorskim odwodnienie stref ochronnych ujęć wody oraz adaptacja terenu na cele rekreacyjne. Dla ochrony miasta przed powodzią zmodernizowano wały przeciwpowodziowe.

W granicach Gdańska morskie wody przybrzeżne w 2004 r. spełniały kryteria Ministra Zdrowia dotyczące przydatności wód do kąpieli, a Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zezwolił na kąpiel w wodach Zatoki Gdańskiej praktycznie na całym odcinku wybrzeża gdańskiego, od Jelitkowa przez Sobieszewo do Świbna. Z możliwości kąpieli wyłączono jedynie tereny portowe oraz 50. m odcinki wybrzeża położone po obu stronach wylotu Potoku Oliwskiego i kolektora „Kołobrzaska”, ze względu na potencjalną możliwość okresowego pogarszania się jakości wód w czasie opadów deszczu. W sezonie kąpieliska były zamknięte na okres do 2 dni z uwagi na masowy zakwit sinic na odcinku od Jelitkowa do Brzeźna.

W 2004 r. badaniami objęto wody jezior tj. Osowskie, Jasień i Wysockie oraz Pusty Staw na Stogach. Wszystkie zbiorniki posiadały cechy przydatności wód do kąpieli i charakteryzowały się bardzo niskim stopniem zanieczyszczenia bakteriologicznego i nieznacznym stopniem zanieczyszczenia fizyczno-chemicznego, a zastrzeżenia dotyczyły głównie zbyt małej ilości tlenu rozpuszczonego, związanego z zakwitem glonów. Zakres badań wód w ciekach w 2004 r. dostosowano do nowego Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie kwalifikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Pod względem parametrów fizyczno-chemicznych do czystych zaliczono: Potok Jelitkowski, Rybnarzewski, Radunię i Kanał Raduni, do nieznacznie zanieczyszczonych: Opływ Motławy, Czarną Łachę, Strzyżę i średnio: Potok Siedlicki i Potok Oruński. Motława i Martwa Wisła należały do cieków o podwyższonym stopniu zanieczyszczenia, a Rozwójka do zanieczyszczonych.

Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Działania w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej wspomagane były często środkami z Gminnego oraz Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Pieniądze z tych funduszy przeznaczane były na urządzenie terenów zieleni, wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii oraz zadania modernizacyjne, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej.

Tabela 16.2 Wybrane zadania finansowane z Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2004 r.

nazwa funduszu	kwota [tys. zł]
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	
dochody	5 611,0
wydatki:	7 990,3
· projekt i realizacja ciągu pieszo-rowerowego – ul. Obrońców Wybrzeża	1 657,0
· zagospodarowanie Pasa Nadmorskiego na odcinku od ul. Piastowskiej do promenady na przedłużeniu Al. Jana Pawła II - etap I	739,5
· Opływ Motławy - budowa parku na odcinku od ul. Zawodników do ul. Elbląskiej	681,2
· modernizacja ogrzewania z węglowego na nisko emisyjne w dzielnicach (dotacje dla mieszkańców)	399,7
· regulacja Potoku Strzyża - zbiornik retencyjny Górny Młyn przy ul. Potokowej	379,7
· budowa parku na odcinku położonego u zbiegu ulic Marii Curie – Skłodowskiej i Smoluchowskiego	299,9
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	
dochody	1 888,1
wydatki:	2 454,6
· remont sieci wodociągowej - wymiana przyłączy ołowianych	413,6
· dofinansowanie demontażu i utylizacji materiałów budowlanych z azbestem	392,2
· ścieżka pieszo-rowerowa na Wyspie Sobieszewskiej	107,5

Wydział Ochrony Środowiska

www.gdansk.pl

Wydawca: Wydział Polityki Gospodarczej i Integracji Europejskiej
ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk

Egzemplarz Bezpłatny